

UHASSELT

KNOWLEDGE IN ACTION

Faculteit Bedrijfseconomische Wetenschappen

master in de toegepaste economische
wetenschappen

Masterthesis

***De invloed van het geslacht van asielverzoekers op rechterlijke beslissingen in
asielberoepen***

Michelle Stiers

Scriptie ingediend tot het behalen van de graad van master in de toegepaste economische wetenschappen,
afstudeerrichting beleidsmanagement

PROMOTOR :

Prof. dr. Samantha BIELEN

BEGELEIDER :

De heer Diego VAES

UHASSELT

KNOWLEDGE IN ACTION

www.uhasselt.be
Universiteit Hasselt
Campus Hasselt:
Martelarenlaan 42 | 3500 Hasselt
Campus Diepenbeek:
Agoralaan Gebouw D | 3590 Diepenbeek

2022
2023

Faculteit Bedrijfseconomische Wetenschappen

master in de toegepaste economische
wetenschappen

Masterthesis

***De invloed van het geslacht van asielverzoekers op rechterlijke beslissingen in
asielberoepen***

Michelle Stiers

Scriptie ingediend tot het behalen van de graad van master in de toegepaste economische wetenschappen,
afstudeerrichting beleidsmanagement

PROMOTOR :

Prof. dr. Samantha BIELEN

BEGELEIDER :

De heer Diego VAES

Woord vooraf

Voor u ligt de masterproef 'De invloed van het geslacht van asielverzoekers op rechterlijke beslissingen in asielberoepen' waarin ik me buig over de vraag of het geslacht van de verzoeker resulteert in discrepanties in de beslissingen van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. De focus wordt specifiek gelegd op het geslacht van de asielverzoeker als factor die de beslissing van een rechter inzake asielberoepen mogelijk kan beïnvloeden. Deze masterproef vormt het sluitstuk van mijn masteropleiding in de Toegepaste Economische Wetenschappen, met als afstudeerrichting beleidsmanagement, aan de Universiteit Hasselt.

Na uitvoerig kwantitatief onderzoek werd een antwoord bekomen op de vraag 'In welke mate bestaan er discrepanties op basis van het geslacht van de verzoeker in de beslissingen van rechters in de asielberoepen bij de RvV?'. Eventuele discrepanties in de beslissingen van rechters in de asielberoepen bij de RvV, en de soms verregaande gevolgen voor de asielverzoeker als gevolg daarvan, zouden namelijk te allen tijde vermeden moeten worden.

Deze masterproef was echter nooit tot stand gekomen zonder de hulp van een aantal personen. Graag wil ik dan ook mijn promotor, prof. dr. dr. Samantha Bielen, en begeleider, dhr. Diego Vaes, bedanken voor de fijne samenwerking. Doorheen het proces kon ik steeds rekenen op hun expertise, begeleiding en feedback. Daarnaast wil ik ook mijn ouders, familie en vrienden bedanken voor de steun gedurende mijn studies Toegepaste Economische Wetenschappen.

Verder wens ik u veel leesplezier.

Michelle Stiers

Diepenbeek, 7 juni 2023

Samenvatting

In een democratische rechtsstaat wordt de overheid geacht iedereen op gelijke wijze te behandelen en de geldende rechtsregels juist en consequent toe te passen. In de rechtseconomische literatuur werd echter reeds meermaals aangetoond dat naast het recht ook diverse andere factoren een impact kunnen hebben op rechterlijke besluitvorming. De persoon(lijkheid) van de rechter alsook de persoon(lijkheid) van de asielverzoeker en diverse institutionele- en maatschappelijke factoren blijken een rol te spelen. Rechterlijke besluitvorming blijkt bovendien geen strikt rationele beslissing te zijn; ook cognitieve- en intuïtieve processen bepalen mee de uitkomst van een zaak.

Specifiek voor de asielbeslissingen, een maatschappelijk en politiek erg gevoelige materie, wordt regelmatig verwezen naar "refugee roulette". Het Amerikaanse onderzoek "refugee roulette: disparities in asylum adjudication" uit 2007 toonde aan dat er in de VS een grote statistische variatie bestond inzake de asielbeslissingen. De persoonlijke voorkeuren van de beslissingsnemer of rechter bleken belangrijker te zijn dan de situatie in het thuisland van de betrokken asielzoeker. Ook in diverse andere landen vonden wetenschappelijke studies bewijs voor het bestaan van discrepanties bij de behandeling van de (beroeps)procedures in asielzaken.

In tegenstelling tot het buitenland zijn er in België tot op heden echter nauwelijks gegevens beschikbaar over het bestaan van gelijkaardige, mogelijke discrepanties binnen de asielprocedure. Om een algemeen zicht te verkrijgen over de situatie in België werden aan de hand van een literatuurstudie volgende deelvragen beantwoord:

- Wat zijn de institutionele kenmerken van de Belgische asielprocedure en wat is de rol van de RvV¹ als beroepsinstantie hierbij? (Hoofdstuk 1)
- Welke inzichten uit de wetenschappelijke, rechtseconomische literatuur kunnen discrepanties in rechterlijke beslissingen verklaren? (Hoofdstuk 2)
- Welke methodologie werd gebruikt in reeds bestaand, internationaal onderzoek naar discrepanties in juridische beslissingen omtrent asielzaken? Welke conclusies konden algemeen worden weerhouden inzake beïnvloedende factoren? (Hoofdstuk 3)

Op basis van de literatuurstudie werd volgende centrale onderzoeksvraag weerhouden: "In welke mate bestaan er discrepanties op basis van het geslacht van de verzoeker in de beslissingen van rechters in de asielberoepen bij de RvV?".

Om een antwoord te verkrijgen op de centrale onderzoeksvraag werd een empirisch onderzoek uitgevoerd aan de hand van een kwantitatieve onderzoeksmethode. Hierbij werden volgende deelvragen nagegaan:

- Heeft het geslacht van een asielverzoeker een statistisch significante invloed op de kans voor het verkrijgen van internationale bescherming bij de RvV?

¹ Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

- In welke mate heeft de huishoudelijke situatie van de verzoeker een effect op het verband tussen het geslacht van de verzoeker en de kans op hervorming van de CGVS²-beslissing?
- In welke mate oefent de leeftijdscategorie waarin de asielverzoeker zich bevindt, met name minder- of meerderjarig, een invloed uit op het verband tussen het geslacht van de verzoeker en de kans op hervorming van de CGVS-beslissing?

Om bovenstaande onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden werd de nodige data verzameld via de website van de RvV. Meer concreet werd er een selecte steekproef getrokken uit de door de RvV gepubliceerde arresten op basis van volgende criteria: Nederlandstalig asielberoep / volle rechtsmacht / uitgesproken door 1 rechter / eindvonnis uitgesproken tussen juni 2007 en augustus 2020. Uit deze dataset, bestaande uit 23.248 arresten, werden op een gerandomiseerde wijze 7.000 arresten geselecteerd waaruit de nodige informatie werd gehaald. De arresten waar één of meer van de nodige elementen ontbraken werden uit de dataset verwijderd. Hierdoor werd een uiteindelijke steekproef bekomen van 1.307 arresten. Vervolgens werden er lineaire regressieanalyses uitgevoerd om de impact van het geslacht van de asielverzoeker op de beslissingen van rechters in asielberoepen bij de RvV te onderzoeken. Hiervoor werd een *linear probability model* gebruikt op basis van de kleinste kwadratenmethode, ook wel *ordinary least squares* (OLS) genoemd.

Net zoals verschillende buitenlandse studies, vond ik in het kader van deze masterproef bewijs dat het geslacht van de asielverzoeker een impact heeft op de asielbeslissing. Echter vond ik, in tegenstelling tot de buitenlandse studies, dat het niet de vrouwelijke asielverzoekers zijn die meer kans hebben op het verkrijgen van internationale bescherming, maar wel de mannelijke asielverzoekers. Concreet werd in deze masterproef bewijs gevonden, voor zowel de volledig hervormde als de (deels) hervormde³ CGVS-beslissingen door de RvV, dat er discrepanties bestaan op basis van het geslacht van de asielverzoeker binnen de beslissingen van rechters in de asielberoepen bij de RvV. De gevonden effecten voor zowel de volledig hervormde beslissingen als de (deels) hervormde beslissingen zijn echter klein, met respectievelijk 2,00% en 7,60% minder kans voor een vrouwelijke asielverzoeker op een hervorming van haar CGVS-beslissing dan een mannelijke asielverzoeker. Indien het onderscheid wordt gemaakt tussen vrouwelijke en mannelijke rechters blijkt enkel voor de (deels) hervormde beslissingen dat een vrouwelijke asielverzoeker significant minder kans heeft op een hervorming van haar CGVS-beslissing dan een mannelijke asielverzoeker; deze bevinding geldt daarnaast ook alleen maar wanneer het vonnis door een vrouwelijke rechter wordt behandeld.

De huishoudelijke situatie van de asielverzoeker, en meer bepaald het hebben van een relatie, blijkt daarnaast ook een groter effect te hebben op de kans op hervorming van de CGVS-beslissing bij vrouwelijke asielverzoekers dan bij mannelijke asielverzoekers. Deze bevinding geldt voor de volledig hervormde beslissingen. Indien het onderscheid wordt gemaakt tussen vrouwelijke en mannelijke rechters klopt de bevinding voor de volledig hervormde beslissingen indien een mannelijke rechter

² Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen: staat in voor de asielbeslissingen in eerste aanleg.

³ De volledig hervormde beslissingen en de deels hervormde beslissingen tezamen.

het vonnis behandelt; en voor de (deels) hervormde beslissingen indien een vrouwelijke rechter het vonnis behandelt.

Tot slot heeft het meerderjarig zijn een groter voordeel voor vrouwelijke asielverzoekers dan voor mannelijke asielverzoekers. Deze bevinding geldt enkel voor de (deels) hervormde beslissingen, en indien het specifiekere onderscheid wordt gemaakt tussen vrouwelijke en mannelijke rechters, geldt het enkel voor de (deels) hervormde beslissingen wanneer het vonnis wordt behandeld door een vrouwelijke rechter.

Om de resultaten van deze masterproef te bevestigen, zou toekomstig onderzoek de regressieanalyses kunnen uitvoeren op basis van een grotere of gewoonweg volledig andere dataset. Zo werd er in deze masterproef bijvoorbeeld enkel gefocust op de asielberoepen die werden behandeld door de Nederlandstalige kamers van de RvV. Het toevoegen van of enkel focussen op de asielberoepen behandeld door de Franstalige kamers zou kunnen leiden tot nieuwe, interessante bevindingen. Daarnaast is het natuurlijk zo dat er nog andere factoren, die niet in de analyse van deze masterproef werden opgenomen, de kans op het verkrijgen van internationale bescherming kunnen beïnvloeden. Het niet opnemen van die andere eventueel verklarende factoren kan ervoor zorgen dat er sprake is van *omitted variable bias* waarbij de regressiecoëfficiënten, berekend door de regressievergelijking, niet de 'correcte' verbanden/correlaties weergeven (Stock & Watson, 2020). Toekomstig onderzoek zou dus nog extra verklarende variabelen en/of extra interactietermen aan de regressieanalyse kunnen toevoegen opdat de *omitted variable bias* kleiner wordt. Hierdoor zullen er meer betrouwbare uitspraken kunnen worden gedaan omtrent de verklarende variabelen en hun effecten op de afhankelijke variabele 'kans op hervorming van de CGVS-beslissing'.

Tot slot zijn de gevonden resultaten natuurlijk enkel van toepassing op de beroepsbeslissingen bij de Belgische RvV binnen hun Nederlandstalige taalrol. Bovenstaande bevindingen mogen dus met andere woorden niet worden veralgemeend naar alle asielberoepen binnen België, en al zeker niet naar de rest van de wereld toe. Voor toekomstig onderzoek in België zou het vooral interessant zijn om de asielbeslissingen in eerste aanleg (van het CGVS) ook eens te bekijken. Indien er in eerste aanleg bijvoorbeeld al sterk gediscrimineerd wordt op basis van het geslacht van de asielverzoeker kan dit verklaren waarom er in dit empirisch onderzoek, omtrent de asielberoepen bij de RvV, maar beperkte verschillen worden gevonden in de kans op hervorming van een CGVS-beslissing.

Inhoudsopgave

Woord vooraf	
Samenvatting	
Onderzoeksplan	1
1. De Belgische asielprocedure en de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.	6
1.1. Wettelijk kader	6
1.2. De Belgische asielprocedure – de procedure tot verzoek om internationale bescherming. 7	
1.2.1. Registratie en indiening van een verzoek om internationale bescherming bij de dienst Vreemdelingenzaken (DVZ)	7
1.2.2. Persoonlijk onderhoud en beslissing m.b.t. het verzoek internationale bescherming door het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en Staatlozen (CGVS)	10
1.3. Beroepsmogelijkheden n.a.v. beslissingen in de asielprocedure	13
1.3.1. De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RvV) en het cassatieberoep bij de Raad van State	13
1.4. Institutionele kenmerken Raad voor Vreemdelingenbetwistingen	15
1.4.1. Taken en algemene organisatie van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen	15
1.4.2. Organisatie van de Kamers en verdeling van de beroepen	16
1.4.3. Procedure voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen	17
1.4.4. Essentiële kenmerken van de procedure voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen	18
1.5. Conclusie	20
2. Rechterlijke besluitvorming en beïnvloedende factoren.	21
2.1. Rechtstheoretische visies op rechterlijke besluitvorming	21
2.1.1. Rechtsformalisme	21
2.1.2. Rechtsrealisme	22
2.2. Empirisch onderzoek en theoretische modellen m.b.t. juridische besluitvorming	22
2.2.1. Onderzoek naar de beïnvloedingsfactoren binnen juridische besluitvorming	23
2.2.2. Diverse theorieën maar geen allesomvattend model om juridische besluitvorming te voorspellen / te verklaren	29
2.2.3. Cognitieve processen – het intuitive-override model of judging	31
2.3. Beïnvloedingsfactoren bij de besluitvorming van de Belgische RvV	32
2.3.1. Onderzoek naar rechterlijke besluitvorming – de taakopvatting van de rechters bij de RvV (Seghers, 2021).....	32
2.4. Conclusie	35
3. Welke extralegale factoren hebben een impact op beslissingen in asielzaken?	36
3.1. Het geslacht van de asielverzoeker als extralegale factor in asielzaken	36
3.2. De persoon(lijkheid) van de rechter en de institutionele setting als voorbeelden van andere extralegale factoren in asielzaken	41
3.3. Conclusie	47
4. Empirisch onderzoek	48
4.1. Hypothesen.....	48
4.2. Data.....	49
4.2.1. Beschrijvende statistieken	52

4.3. Methodologie.....	53
5. Resultaten empirisch onderzoek.....	56
5.1. Regressieanalyse	56
5.1.1. Hervormd	57
5.1.2. (deels) Hervormd.....	59
5.2. Geslacht van de rechter.....	62
5.2.1. Hervormd	62
5.2.2. (deels) Hervormd.....	64
6. Robustness checks	67
6.1. Leeftijd van de verzoeker - <i>robustness check</i>	67
6.2. Rechters met voldoende aantal zaken - <i>robustness check</i>	69
7. Conclusie	70
7.1. Beperkingen van het onderzoek en aanbevelingen voor verder onderzoek.....	72
8. Bibliografie	74
9. Bijlagen	79

Lijst met tabellen

Tabel 1: Beschrijving van de variabelen.....	51
Tabel 2: Beschrijvende statistieken van de relevante variabelen	52
Tabel 3: Resultaten - Uitkomstvariabele: Hervormd	57
Tabel 4: Resultaten - Uitkomstvariabele: (deels) Hervormd.....	59
Tabel 5: Resultaten op basis van het geslacht van de rechter - Uitkomstvariabele: Hervormd.....	62
Tabel 6: Resultaten op basis van het geslacht van de rechter - Uitkomstvariabele: (deels) Hervormd	64
Tabel 7: Robustness check Leeftijd	68
Tabel 8: Robustness check Voldoende aantal zaken.....	69

Onderzoeksplan

"Van alle rechtzoekenden zijn vreemdelingen en vluchtelingen de zwaksten. De rechten die een samenleving aan de zwaksten geeft zijn een goede graadmeter voor haar beschavingsniveau"⁴.

Iedereen gelijk voor de wet! In een democratische rechtsstaat behoren het gelijkheidsbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel tot de algemene beginselen van behoorlijk bestuur⁵ (Redactieteam-elfri.be, z.d.). In onze westerse samenleving beschouwen we het als normaal dat alle burgers door de overheid op een gelijke wijze worden behandeld en dat de geldende rechtsregels juist en consequent worden toegepast. Een gelijke behandeling in gelijkaardige situaties is de norm in ons rechtssysteem⁶.

In de rechtseconomische literatuur werd echter reeds meermaals aangetoond dat naast het recht ook diverse andere factoren een impact kunnen hebben op rechterlijke besluitvorming. Specifiek voor het asielrecht, een maatschappelijk en politiek gevoelige materie, wordt in de wetenschappelijke literatuur vaak gesproken over "refugee roulette". Het Amerikaans onderzoek "refugee roulette: disparities in asylum adjudication" toonde aan dat er in de VS een grote statistische variatie bestond met betrekking tot de uitgesproken beslissingen inzake asielaanvragen (Schrag et al., 2007). Schrag et al. (2007) kwamen tot de conclusie dat het lot van een asielzoeker (in de VS) meer afhing van de rechter waarbij hij terecht kwam dan van de redenen waarom hij uit zijn land is weggetrokken en de situatie in dat land. De persoonlijke voorkeuren van de ambtenaar of rechter bleken een belangrijke rol te spelen in de uitkomst van een zaak (Schrag et al., 2007).

De juridische behandeling van asielzaken blijkt echter niet alleen in de VS problematisch te zijn. Wetenschappelijke studies uit verschillende landen hebben ondertussen aanwijzingen gevonden voor het bestaan van inconsistenties bij de behandeling van de (beroeps)procedures in asielzaken.

Ook in ons land hebben vluchtelingen in nood recht op internationale bescherming. Vorig jaar dienden in totaal 36.871 personen in België een verzoek in tot internationale bescherming⁷ (*Asielstatistieken: overzicht 2022*, 2023). Concreet wordt de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen in België geregeld door de wet van 15 december 1980, de zogenaamde vreemdelingenwet. Bij een verzoek tot internationale bescherming worden hierbij steeds twee mogelijke beschermingsstatuten onderzocht: het statuut van vluchteling (Verdrag van Genève 1951) en het statuut van subsidiaire bescherming (Europese Richtlijn 2004/83/EG). Om één

⁴Citaat van Serge Bodart, gewezen eerste voorzitter van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. *Bron:* Vandersmissen M., & Lippens J. (2022). 'Vreemdelingenrechter' Serge Bodart maakt de balans op: 'Met Theo Francken was het niet altijd gemakkelijk'. *Knack*, 01/06/2022. <https://www.knack.be/nieuws/belgie/justitie/vreemdelingenrechter-serge-bodart-maakt-de-balans-op-met-theo-francken-was-het-niet-altijd-gemakkelijk/>

⁵Art.10 en art.11 GW.

⁶Hierbij dient opgemerkt te worden dat in de Justitiebarometer van december 2010 slechts 55% van de bevroegde Belgen aangaf van mening te zijn dat de rechter alle burgers op dezelfde manier behandelt.

⁷In 2022 kregen 10.632 personen in België het statuut van vluchteling en 429 personen een subsidiair beschermingsstatuut. Bij deze cijfers werd geen rekening gehouden met 63.356 personen uit Oekraïne die een statuut van tijdelijke bescherming aanvroegen.

van de aangehaalde beschermingsstatuten te verkrijgen moet de verzoekende vreemdeling steeds de zogenaamde asielprocedure doorlopen. Het verzoek tot internationale bescherming wordt hierbij onderzocht en beoordeeld door diverse overheidsdiensten zoals de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) en het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS). Wanneer een verzoeker het niet eens is met een beslissing van één van de betrokken overheidsdiensten kan hij/zij beroep tegen deze beslissing aantekenen bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RvV). De RvV, een onafhankelijke administratieve rechtbank, werd in art. 39 van de Vreemdelingenwet specifiek opgericht om kennis te nemen van de beroepen inzake asiel en migratie. De RvV heeft hierbij de specifieke taak "om een daadwerkelijke rechtsbescherming te bieden tegen het overheidsoptreden inzake vreemdelingenbetwistingen".

In tegenstelling tot het buitenland, is er in België tot op heden echter nauwelijks onderzoek gedaan naar mogelijke discrepanties binnen de asielprocedure. Er bestaan wel al aanwijzingen dat ook bij de besluitvorming van de RvV de nodige pijnpunten kunnen worden aangeduid. Reeds geruime tijd is er namelijk sprake van een "communautaire rechtspraak" bij de RvV. Zo stelde het magazine "Alter Echo" reeds in 2019 dat er "dubbele maatstaven" werden gebruikt bij de RvV (Vallet C., 2019). Ook uit onderzoek van Desmet en de Nansen Association bleek dat de Nederlandstalige rechters bij de RvV veel strenger oordeelden dan hun Franstalige collega's (Desmet, 2018; Vallet C., 2019). Geen van deze onderzoeken gaf echter een duidelijke verklaring voor de vastgestelde verschillen. Vanuit de advocatuur werd wel gewezen op de rol van de DVZ; dossiers zouden door de DVZ selectief worden verdeeld over de twee taalrollen binnen de RvV. Dossiers van bepaalde nationaliteiten zouden doelbewust aan de meer restrictieve Nederlandstalige Kamers zijn toegewezen (Vallet C., 2019).

De problematiek van de "communautaire rechtspraak" blijkt ook vandaag nog steeds aanwezig te zijn; recentelijk werd door huidig Staatssecretaris voor asiel en migratie de Moor, na een audit bij de asieldiensten, beslist om binnen de RvV een interne commissie op te richten die "manieren moet zoeken om deze uiteenlopende rechtspraak te vermijden". Vlaamse rechters blijken vandaag namelijk nog steeds 10x strenger te zijn dan hun Franstalige collega's in asielzaken (Van Berlaer T., 2022).

Voormalig eerste voorzitter van de RvV, Serge Bodart, noemde het hierboven aangehaalde verschil in rechtspraak tussen beide taalrollen "genant" (Vandersmissen M. & Lippens J., 2022). Daarnaast vormt het volgens Bodart ook een concreet probleem omdat de wet hierdoor niet voor iedereen op dezelfde manier van toepassing is. De verklaring voor het verschil in rechtspraak tussen Nederlandstalige en Franstalige rechters moet volgens betrokkene gezocht worden in de socio-culturele sfeer. In asielzaken speelt een subjectief element: "geloof ik het verhaal van de vluchteling of niet?". Het feit dat het om een subjectieve beoordeling gaat is belangrijk want na het beroep bij de RvV is er in asielzaken enkel nog beroep mogelijk bij de Raad van State (hierna: RvSt). De RvSt spreekt zich echter niet uit over de feiten en dus ook niet over de geloofwaardigheid van een kandidaat vluchteling. Bodart stelt dat de rechters van de RvV beïnvloed worden door de maatschappelijke en politieke context waarin ze leven; "rechters staan met beide voeten in de samenleving, lezen kranten, kijken tv en praten met burens. Wij rechters denken soms dat we met onze arresten invloed hebben op de samenleving maar ook het omgekeerde is waar – de maatschappij heeft ook een invloed op de rechter. En vandaar misschien het verschil tussen de Nederlandstalige en Franstalige rechters".

Niettemin stelt Bodart dat de rechters in de eerste plaats gebonden zijn door het recht; "de mogelijke verrechtsing van de samenleving is niet het probleem van de rechters. De rechters moeten de wetten, zoals gemaakt en goedgekeurd door de wetgever, toepassen. Rechters mogen zich niet laten leiden door hun gevoel of de maatschappelijke grondstroom". Bodart wijst indirect ook op enkele institutionele- en omgevingsfactoren die het werk van de rechters beïnvloeden. Afsluitend stelt hij wel dat "geen enkele Staatssecretaris de indruk gaf de arresten van de RvV te willen beïnvloeden; er was altijd respect voor de onafhankelijkheid van de rechters" (Van Berlaer T., 2022; Vandersmissen M. & Lippens J., 2022).

Op basis van bovenstaande gegevens is het niet alleen belangrijk om de aangekaarte communautaire problematiek te verhelpen maar ook om na te gaan of er ook bij ons, zoals in het buitenland, mogelijk andere factoren de beslissingen van de RvV beïnvloeden. Gelet op het feit dat asielverzoekers zich in een zeer kwetsbare situatie bevinden, kunnen inconsistenties in de besluitvorming namelijk dramatische gevolgen hebben voor de asielverzoekers.

Gelet op de maatschappelijke maar vooral persoonlijke draagwijdte van de beslissingen van de RvV moeten mogelijke discrepanties in de beslissingen van de RvV immers ten allen tijde vermeden worden. Het is dan ook belangrijk om te onderzoeken of en in welke mate er in het algemeen discrepanties bestaan in de beslissingen van de rechters bij de RvV.

Op basis van voorgaande redenering luidt de centrale onderzoeksvraag als volgt:

In welke mate bestaan er discrepanties op basis van het geslacht van de verzoeker in de beslissingen van rechters in de asielberoepen bij de RvV?

Om deze centrale onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden, zullen de volgende deelvragen worden uitgewerkt:

- Wat zijn de institutionele kenmerken van de Belgische asielprocedure en wat is de rol van de RvV als beroepsinstantie hierbij?
- Welke inzichten uit de wetenschappelijke, rechtseconomische literatuur kunnen discrepanties in rechterlijke beslissingen verklaren?
- Welke methodologie werd gebruikt in reeds bestaand, internationaal onderzoek naar discrepanties in juridische beslissingen omtrent asielzaken? Welke conclusies konden algemeen worden weerhouden inzake beïnvloedende factoren?
- Heeft het geslacht van een asielverzoeker een statistisch significante invloed op de kans voor het verkrijgen van internationale bescherming bij de RvV?
- In welke mate heeft de huishoudelijke situatie van de verzoeker een effect op het verband tussen het geslacht van de verzoeker en de kans op hervorming van de CGVS-beslissing?
- In welke mate oefent de leeftijdscategorie waarin de asielverzoeker zich bevindt, met name minder- of meerderjarig, een invloed uit op het verband tussen het geslacht van de verzoeker en de kans op hervorming van de CGVS-beslissing?

De eerste drie deelvragen zullen beantwoord worden aan de hand van een literatuurstudie; de laatste drie deelvragen komen aan bod in het empirisch gedeelte van deze masterproef.

In de literatuurstudie wordt in eerste instantie gefocust op het verloop van de Belgische asielprocedure (H1) en de factoren die rechterlijke besluitvorming in het algemeen beïnvloeden (H2). In een derde onderdeel van de literatuurstudie gaan we meer specifiek na hoe bestaand onderzoek naar inconsistenties bij juridische beslissingen in asielzaken werd uitgevoerd (H3). De informatie uit de literatuurstudie werd verzameld door gebruik te maken van wetenschappelijke publicaties, diverse (online) (universiteits)bibliotheken zoals deze van de Universiteit Hasselt en Google Scholar.

Het tweede deel van deze masterproef bestaat uit een praktijkstudie uitgevoerd aan de hand van een kwantitatieve onderzoeksmethode. De in het empirisch onderzoek gebruikte data werden bekomen via de website van de RvV en zijn vrij raadpleegbaar. De verwerkte gegevens maken deel uit van de door de RvV verplicht te publiceren, geanonimiseerde arresten (Art. 39/65 VW en Art. 20-21 PR.RvV). Uit de door de RvV gepubliceerde arresten werd voor deze masterproef een willekeurige steekproef geselecteerd op basis van volgende criteria: Nederlandstalig asielberoep / volle rechtsmacht / uitgesproken door 1 rechter / eindvonnis uitgesproken tussen juni 2007 en augustus 2020. Uiteindelijk werd uit een populatie van 23.248 zaken een steekproef weerhouden van 7.000 asielberoepen. De verzamelde data werd vervolgens statistisch geanalyseerd met behulp van de econometrische software STATA. Concreet werden er lineaire regressieanalyses uitgevoerd om de impact van het geslacht van de asielverzoeker op de beslissingen van rechters in asielberoepen bij de RvV te onderzoeken. Als afhankelijke variabele (Y) werd dan ook de kans op hervorming van de CGVS-beslissing van een asielverzoeker gebruikt. Concreet gaat het hier over een binaire of dummy variabele die enkel de waarde 0 of 1 kan aannemen. Indien de CGVS-beslissing van een asielverzoeker niet wordt hervormd door de RvV zal de afhankelijke variabele een waarde van 0 aannemen. Wanneer de CGVS-beslissing van een asielverzoeker wel (deels) wordt hervormd door de RvV zal de afhankelijke variabele een waarde van 1 aannemen.

Aangezien het hier gaat over een afhankelijke variabele die binair is kan er worden gesproken van een *linear probability model* (hierna: LPM); echter wordt bij een binaire afhankelijke variabele ook vaak gebruik gemaakt van non-lineaire modellen zoals het *probit* of *logit* model. Dit aangezien de binaire afhankelijke variabele begrensd is tussen 0 en 1 waardoor de impact van de onafhankelijke variabelen op de afhankelijke variabele nooit groter dan 1 kan zijn en dus aan de lineariteit van het model mogelijk niet kan worden voldaan. Het probleem van te werken met *probit* en *logit* modellen is dat de coëfficiënten van deze modellen worden weergegeven als (*log*) *odds ratio's*⁸, die minder gemakkelijk te interpreteren vallen. Om de stijging of daling in de kans op hervorming van de CGVS-beslissing van een asielverzoeker, gegeven een onafhankelijke variabele (X), makkelijk te kunnen vaststellen werd er in dit onderzoek gekozen om te werken op basis van een LPM model. Algemeen ziet een *linear probability model* er als volgt uit (Stock & Watson, 2020):

$$Y_i = \beta_0 + \beta_1 * X_1 + \beta_2 * X_2 + \dots + \beta_k * X_k + u_i$$

$$\Pr(Y = 1 | X_1, X_2, \dots, X_k) = \beta_0 + \beta_1 * X_1 + \beta_2 * X_2 + \dots + \beta_k * X_k$$

⁸ Een odds ratio is de verhouding tussen twee kansen, namelijk de kans op succes en de kans op falen.

In een LPM vertegenwoordigt de coëfficiënt van een onafhankelijke variabele (X) de verandering in de kans dat $Y = 1$, geassocieerd met een eenheidswijziging van die onafhankelijke variabele X. In dit onderzoek zullen de coëfficiënten concreet aangeven of en in welke mate de kans op een hervorming van de CGVS-beslissing van een asielverzoeker zal toenemen of afnemen, gegeven een bepaalde onafhankelijke variabele X. De coëfficiënten van een LPM kunnen makkelijk worden geschat aan de hand van de kleinste kwadratenmethode, ook wel *ordinary least squares* (hierna: OLS) genoemd. Algemeen ziet een OLS-regressievergelijking er als volgt uit (Stock & Watson, 2020):

$$Y_i = \beta_0 + \beta_1 * X_1 + \beta_2 * X_2 + \dots + \beta_n * X_n + u_i$$

Met Y_i de afhankelijke variabele, β de regressiecoëfficiënten, X de onafhankelijke variabelen en u_i de errorterm.

Op bovenstaande manier werd de impact van de centrale onafhankelijke variabele geslacht op de kans op hervorming van de CGVS-beslissing van een asielverzoeker onderzocht. Dit door zowel enkelvoudige als meervoudige regressieanalyses uit te voeren aangezien naast de variabele 'geslacht van de asielverzoeker' ook andere variabelen waaronder meerderjarigheid en de huishoudelijke situatie van de asielverzoeker de kans op hervorming van de CGVS-beslissing kunnen beïnvloeden. Het niet opnemen van deze verklarende variabelen kan er namelijk voor zorgen dat er sprake is van *omitted variable bias* waarbij de regressiecoëfficiënten, berekend door de regressievergelijking, niet de 'correcte' verbanden/correlaties weergeven (Stock & Watson, 2020).

Op het einde werd er nog een *robustness* check uitgevoerd die controleert of de resultaten uit de analyse hetzelfde blijven indien kleine veranderingen worden toegebracht aan de waarden van de variabelen of aan het model zelf.

Het doel van het empirisch gedeelte van deze masterproef is in de eerste plaats verkennend en beschrijvend van aard. Het is bij aanvang van dit onderzoek niet de bedoeling om sluitende verklaringen aan te reiken voor de mogelijke resultaten. Er wordt vooral naar correlaties gezocht, en niet zozeer naar causale verbanden. Het onderzoek tracht wel concrete, betrouwbare resultaten aan te leveren als aanvulling op de bestaande literatuur. Ook zal er worden gezocht naar nieuwe inzichten die mogelijk een bijdrage kunnen leveren aan het verbeteren van de huidige werking van het rechtssysteem; de resultaten kunnen mogelijk de basis vormen voor de nodige denkoefeningen en eventuele veranderingen in het beslissingsproces omtrent asielzaken. Mogelijk zal het onderzoek in deze masterproef aan het licht brengen dat er discrepanties bestaan in de beslissingen van rechters bij de RvV. Wat het resultaat ook zal zijn, bijkomend onderzoek zal hoe dan ook noodzakelijk zijn om te achterhalen wat de oorzaken (kunnen) zijn van deze discrepanties en welke mogelijke oplossingen er kunnen worden aangeboden om tot meer consistente beslissingen te komen bij asielberoepen.

1. De Belgische asielprocedure en de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

"Asiel en subsidiaire bescherming. Dat zijn de twee belangrijkste vormen van internationale bescherming waarop vreemdelingen in nood recht hebben als ze in België aankomen" (Myria, z.d.).

Mensen ontvluchtten hun land in de hoop een beter leven te kunnen leiden. Dit kan gaan over mensen die een oorlogsgebied ontvluchten om in veiligheid te kunnen leven, maar het kan ook gaan over politieke vluchtelingen⁹ of mensen die hun land gewoonweg ontvluchten wegens economische redenen. Om welke reden dan ook, als iemand zijn land ontvlucht en de Europese Unie of specifiek België binnen wil geraken op zoek naar internationale bescherming, moet er een bepaalde procedure worden gevolgd. In dit hoofdstuk bekijk ik hoe die procedure precies in elkaar zit, wie in aanmerking komt voor internationale bescherming, en wat de institutionele kenmerken specifiek zijn van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

1.1. Wettelijk kader

De juridische basis voor het recht op internationale bescherming zit vervat in het statuut van vluchteling zoals bepaald door het Verdrag van Genève¹⁰, ook wel het Vluchtelingenverdrag genoemd, en de daaruit voortvloeiende Europese en Belgische regelgeving (Huys, 2008; Marchi, 2012).

Artikel 1 van het Verdrag van Genève omschrijft het begrip vluchteling als "een persoon die zich bevindt buiten het land waarvan hij de nationaliteit heeft of, indien hij geen nationaliteit bezit, zich buiten zijn land van herkomst bevindt en de bescherming van dat land niet kan of wil inroepen omdat hij vreest voor vervolging wegens zijn ras – godsdienst – nationaliteit - het behoren tot een bepaalde sociale groep of politieke overtuiging".

De definitie van een vluchteling, zoals bepaald door het Verdrag van Genève, werd overgenomen door de Europese Richtlijn 2004/83/EG¹¹. De Europese richtlijn voerde in 2006 een nieuwe, bijkomende beschermingsgrond in: de subsidiaire bescherming. Het begrip wordt in art.2, e van de richtlijn omschreven als "een onderdaan van een derde land of een staatloze die niet voor de vluchtelingenstatus in aanmerking komt, doch ten aanzien van wie er zwaarwegende gronden bestaan om aan te nemen dat, wanneer hij naar zijn land van herkomst, of in het geval van een staatloze, naar het land waar hij vroeger gewoonlijk verbleef, terugkeert, een reëel risico zou lopen

⁹ Een politieke vluchteling is iemand die zijn of haar land ontvlucht vanwege gegronde vrees voor vervolging wegens zijn of haar politieke overtuiging (*Begrippenlijst: veelgestelde vragen over vluchtelingen - UNHCR, 2022*).

¹⁰ "Internationaal verdrag betreffende de status van vluchtelingen", ondertekend te Genève op 28/07/1951 en gewijzigd door het "Protocol van New York" van 31/01/1967. Het verdrag van Genève werd in België goedgekeurd door de wet van 26/06/1953, BS 04/10/1953.

¹¹ Richtlijn 2004/83/EG, art.2,e van de Raad dd. 29/04/2004 inzake minimumnormen voor de erkenning van onderdanen van derde landen en staatlozen als vluchteling of als persoon die anderszins internationale bescherming behoeft, en de inhoud van de verleende bescherming, Publicatieblad van de Europese Unie 30/09/2004.

op ernstige schade als omschreven in art. 15". Onder ernstige schade wordt overeenkomstig art. 15 van de richtlijn begrepen: "doodstraf of executie, foltering of onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing van een verzoeker in zijn land van herkomst, ernstige en individuele bedreiging van het leven of de persoon van een burger als gevolg van willekeurig geweld in het raam van een internationaal of binnenlands gewapend conflict" (Marchi, 2012).

In België zitten bovenstaande aspecten vervat in de wet van 15 december 1980, kortweg de Vreemdelingenwet (hierna: Vw) genoemd. De Vw regelt in België de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. De Belgische wetgever definieert een vreemdeling hierbij in art.1 als al wie het bewijs niet levert dat hij de Belgische nationaliteit bezit¹².

Elke vreemdeling die in België aankomt kan een verzoek om internationale bescherming, ook wel asielaanvraag genoemd¹³, indienen bij de Belgische overheid (Agentschap Integratie en Inburgering, 2018; Fedasil, z.d.).

De vluchtelingenstatus wordt in België toegekend aan de vreemdeling die voldoet aan de voorwaarden zoals bepaald door het Verdrag van Genève, overgenomen in art. 48/3 van de Belgische vreemdelingenwet (Marchi, 2012). Daarnaast zette de Belgische wetgever de Europese bepalingen omtrent de subsidiaire bescherming concreet om in art. 48/4 van de vreemdelingenwet (Huys, 2008).

1.2. De Belgische asielprocedure – de procedure tot verzoek om internationale bescherming

Sinds 1 oktober 2006 worden in België bij een verzoek om internationale bescherming twee mogelijke beschermingsstatuten onderzocht: het statuut van vluchteling en, bij niet erkenning als vluchteling, het statuut van subsidiaire bescherming (Huys, 2008; Marchi, 2012).

Om één van deze statuten te verkrijgen moet de verzoeker verschillende fasen doorlopen die samen de Belgische asielprocedure vormen (Agentschap Integratie en Inburgering, 2022).

1.2.1.Registratie en indiening van een verzoek om internationale bescherming bij de dienst Vreemdelingenzaken (DVZ)¹⁴

Het indienen van een verzoek om internationale bescherming bij de DVZ gebeurt in drie fasen (Agentschap Integratie en Inburgering, 2022). Het verzoek moet in eerste instantie kenbaar worden gemaakt worden aan de DVZ(Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, z.d.).

¹² Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, BS 31/12/1980.

¹³Officieel wordt sinds 2017 niet meer gesproken over een asielaanvraag en een asielzoeker. De Belgische wetten van 21/11/2017 (BS 12/03/2018) en 17/12/2017 (BS 12/03/2018), tot wijziging van de wet van 15 december 1980, beoogden een omzetting van Europese richtlijnen en namen de terminologie van de Europese regelgeving over. Voortaan spreekt de wet van een "verzoeker om internationale bescherming".

¹⁴De Dienst Vreemdelingenzaken staat in voor de toepassing van het Belgisch regeringsbeleid m.b.t. tot het beheer van de migratiestromen. De DVZ is belast met de toepassing van de wet van 15/12/1980 (BS 31/12/1980) en het KB van 08/10/1981 (BS 27/10/1981) betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. Naast haar taak in het kader van de procedure internationale bescherming is de dienst ook verantwoordelijk voor de uitgifte van visa voor kort en lang verblijf, de strijd tegen mensenhandel-mensensmokkel en de strijd tegen illegale immigratie. De dienst verzekert ook de terugkeer en de gedwongen verwijdering van illegalen.

Het verzoek moet persoonlijk gebeuren en kan zowel worden ingediend aan de grens als bij de DVZ in Brussel. In de gevallen waar de indiening niet rechtstreeks bij de DVZ gebeurt zal het verzoek onverwijld worden overgemaakt aan de DVZ (Agentschap Integratie en Inburgering, 2018; Dienst Vreemdelingenzaken, z.d.).

Art. 50 van de Vreemdelingenwet bepaalt de termijnen waarin het verzoek tot internationale bescherming dient te gebeuren. Algemeen moet het verzoek "zo snel mogelijk worden gedaan", dit binnen de acht werkdagen (Agentschap Integratie en Inburgering, 2018; Dienst Vreemdelingenzaken, z.d.; Marchi, 2012). (Agentschap Integratie en Inburgering, 2018; Dienst Vreemdelingenzaken, z.d.; Marchi, 2012).

Het verzoek tot internationale bescherming wordt door de DVZ onmiddellijk of uiterlijk binnen de drie werkdagen geregistreerd (Agentschap Integratie en Inburgering, 2018). De DVZ zal bij de registratie de identiteit van de verzoeker vaststellen. Dit kan gebeuren op basis van beschikbare identiteitsdocumenten of op basis van de verklaringen van de betrokkene. Hierbij zal nadere informatie worden verzameld inzake de aankomstdatum van de verzoeker in België en of de verzoeker nood heeft aan een tolk. Tijdens de registratie worden aan de hand van een specifieke vragenlijst ook de zogenaamde *kwetsbaarheden of bijzondere procedurele noden* vastgesteld (Agentschap Integratie en Inburgering, 2018; Dienst Vreemdelingenzaken, z.d.). Hierbij kan het gaan om de bijzondere noden van onder andere minderjarigen, niet-begeleide minderjarigen, personen met een handicap, zwangere vrouwen, slachtoffers van mensenhandel, personen met ernstige ziekten en personen die aan ernstige vormen van psychologisch, fysiek of seksueel geweld zijn blootgesteld, zoals slachtoffers van vrouwelijke genitale verminking (Claes, 2020). Tijdens de registratie wordt de verzoeker ook geïnformeerd over de rechten en plichten verbonden aan het verzoek tot internationale bescherming. Zo heeft de verzoeker recht op opvang en materiële hulp van Fedasil. Zolang de procedure loopt mag de verzoeker ook in België verblijven. Met uitzondering van de gevallen voorzien in art. 39/70 en 49/3/1 van de Vw kan de verzoeker tijdens het verloop van de procedure niet worden teruggestuurd naar zijn / haar land van herkomst¹⁵ (Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, z.d.). Tegenover de rechten staan echter ook plichten. Zo heeft de verzoeker de plicht mee te werken aan de procedure en de waarheid te spreken (Agentschap Integratie en Inburgering, 2018; Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, z.d.; Dienst Vreemdelingenzaken, z.d.). Het achterhouden van identiteitsdocumenten of informatie over de gevolgde reisroute kan worden aanzien als een gebrek aan medewerking en kan leiden tot de opname in een gesloten centrum (Dienst Vreemdelingenzaken, z.d.). Bij de registratie van een verzoek tot internationale bescherming zal de DVZ ook een aantal biometrische gegevens afnemen (foto en vingerafdrukken) van de verzoeker (Dienst Vreemdelingenzaken, z.d.; Marchi, 2012). Deze gegevens zullen de DVZ helpen te bepalen of de verzoeker reeds gekend is bij de DVZ en zullen worden gebruikt in de zogenaamde *Dublin-procedure*.

Bij de *Dublin-procedure* wordt, aan de hand van de Dublin III-verordening¹⁶, nagegaan welk land binnen de EU concreet verantwoordelijk is voor de behandeling van het verzoek om internationale

¹⁵Het betreft hier het zogenaamde "refoulement-beginsel".

¹⁶Verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek

bescherming (Rosseel, 2021). De Dublin III-verordening bepaalt concreet dat de lidstaat waar de verzoeker op illegale wijze de grens heeft overschreden verantwoordelijkheid is voor de behandeling van het verzoek om internationale bescherming (art.13 EU-verordening nr.604/2013). De verschillende EU-lidstaten werken hierbij samen om de nodige persoonsgegevens van de verzoeker onderling uit te wisselen. Aan de hand van de beschikbare identiteitsdocumenten, vingerafdrukken en verklaringen van de betrokkene wordt nagegaan via welk land de verzoeker de Europese Unie is binnengekomen en of betrokkene niet reeds in een ander land asiel aanvraag (art. 13 en 34 EU-verordening nr.604/2013).

Na het verzoek tot internationale bescherming moet de aanvrager in een tweede fase het verzoek ook nog effectief indienen (Agentschap Integratie en Inburgering, 2018; Dienst Vreemdelingenzaken, z.d.). Zonder deze handeling zal de procedure niet van start gaan. De indiening kan concreet gebeuren aan de grens, in het gebouw van de DVZ te Brussel of in de gevangenis / instelling waar de verzoeker verblijft. De indiening vindt plaats op de dag van de registratie of uiterlijk dertig dagen erna. (Agentschap Integratie en Inburgering, 2022; Dienst Vreemdelingenzaken, z.d.). De indiening van het verzoek tot internationale bescherming kan ook enkel gebeuren wanneer voldaan is aan een aantal wettelijke verplichtingen (Dienst Vreemdelingenzaken, z.d.; Marchi, 2012). Ten eerste moet de verzoeker een woonplaats in België kiezen en moet ten tweede de taal van de procedure worden vastgelegd. Dit kan enkel het Nederlands of het Frans zijn. Is de verzoeker beide talen niet machtig kan hij / zij vragen te worden bijgestaan door een tolk. In dit laatste geval zal de taal van de procedure worden bepaald door de DVZ in functie van de behoeften van de dienst. Tegen deze beslissing is geen beroep mogelijk. De bij de indiening bepaalde procedure-taal blijft van toepassing bij de verdere procedure, ook bij een eventueel later beroep bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RvV) (Denys & Ponsaerts, 2023; Dienst Vreemdelingenzaken, z.d.; Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, z.d.). Bij de indiening van het verzoek moet als derde wettelijke verplichting voorzien worden door de DVZ in de afgifte van een bijlage 26 (bij een eerste verzoek om internationale bescherming) of een bijlage 26quinquies (bij een navolgend verzoek¹⁷ om internationale bescherming). De bijlagen gelden als bewijs dat het verzoek om internationale bescherming werd ingediend. Op basis van deze bijlagen zal de verzoeker een tijdelijk verblijfsdocument ontvangen dat het recht op verblijf dekt tijdens de procedure (Agentschap Integratie en Inburgering, 2018; Dienst Vreemdelingenzaken, z.d.).

In een derde fase zal de DVZ een interview afnemen ter voorbereiding van een later persoonlijk onderhoud bij het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en Staatlozen (CGVS). Het betreft hier het zogenaamde *gehoor* (art. 51/10 Vw) (Agentschap Integratie en Inburgering, 2022; Marchi, 2012). Na het indienen van het verzoek tot internationale bescherming zal de verzoeker door DVZ zo snel mogelijk voor dit gesprek worden uitgenodigd. Gaat het om een eerste verzoek tot internationale bescherming zal de DVZ vooral de identiteit van de verzoeker alsook de vluchtmotieven van betrokkene nagaan. Tevens zal een vragenlijst van het CGVS worden besproken

om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend, Publicatieblad van de Europese Unie 29/06/2013.

¹⁷Een vreemdeling kan meerdere verzoeken tot verkrijging van een statuut internationale bescherming indienen. Elk verzoek na het eerste verzoek wordt een volgend verzoek genoemd. Een volgend verzoek kan enkel worden ingediend wanneer nieuwe, aanvullende elementen beschikbaar zijn. Het volgend verzoek moet wel door het CGVS ontvankelijk worden verklaard.

(Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, z.d.; Marchi, 2012). Betreft het een volgend verzoek dan zal vooral gepeild worden naar de nieuwe elementen en de reden waarom deze elementen niet eerder werden aangebracht. Er zal ook worden nagegaan waarom de verzoeker denkt dat deze nieuwe elementen van belang kunnen zijn in de procedure. Zijn er daarentegen binnen het Dublin-onderzoek aanwijzingen dat België niet verantwoordelijk zou kunnen zijn voor de behandeling van het verzoek dan zal het gesprek zich vooral richten op de identiteit van de verzoeker, de vluchtmotieven en de reisweg van de verzoeker (Agentschap Integratie en Inburgering, 2022; Marchi, 2012). Ook bij het gehoor speelt de reeds aangehaalde medewerkingsplicht. Na voorlezing van het verslag ondertekent de verzoeker in die zin het gehoorverslag. Bij een gebrek aan medewerking, valse verklaringen of een poging tot misleiding kan dit een negatieve beoordeling tot gevolg hebben (Dienst Vreemdelingenzaken, z.d.). Indien de verzoeker niet ingaat op de uitnodiging voor het gehoor en binnen de vijftien dagen geen geldige reden hiervoor voorlegt wordt ervan uitgegaan dat betrokkene afstand deed van zijn verzoek. De DVZ kan in deze situatie beslissen om een bevel tot verlaten van het grondgebied uit te vaardigen (Agentschap Integratie en Inburgering, 2018; Dienst Vreemdelingenzaken, z.d.).

Uiteindelijk zal DVZ een beslissing nemen. Indien de DVZ vaststelt dat het dossier volledig is en België verantwoordelijk is voor de behandeling van het verzoek om internationale bescherming wordt het administratieve dossier, inclusief de vragenlijst bijzondere procedurele noden, overgemaakt aan het CGVS voor verder onderzoek (Agentschap Integratie en Inburgering, 2018; Rosseel, 2021). De DVZ blijft evenwel verantwoordelijk voor de aanvragen en de opvolging van diverse administratieve aspecten in de procedure (o.a. uitvaardiging en verlenging verblijfsdocumenten, opvolging van beslissingen tot intrekking of opheffing van de status van internationaal beschermd...). Blijkt uit het Dublin-onderzoek daarentegen dat België niet verantwoordelijk is voor de behandeling van het verzoek tot internationale bescherming dan zal de DVZ een beslissing tot weigering van verblijf nemen en een bevel tot verlaten van het grondgebied uitvaardigen (Dienst Vreemdelingenzaken, z.d.; Marchi, 2012). Na aanduiding en aanvaarding van een verzoek tot overname door de verantwoordelijke lidstaat zal een vrijwillige of gedwongen overdracht worden georganiseerd. Tegen deze beslissing van de DVZ is beroep mogelijk bij de RvV; de schorsing van de beslissing / de vernietiging van de beslissing kan worden gevraagd (Agentschap Integratie en Inburgering, 2022; Denys & Ponsaerts, 2023; Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, z.d.).

1.2.2. Persoonlijk onderhoud en beslissing m.b.t. het verzoek internationale bescherming door het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en Staatlozen (CGVS)¹⁸

Na ontvangst van het DVZ-dossier gaat het CGVS de geloofwaardigheid en de gegrondheid van het verzoek tot internationale bescherming beoordelen¹⁹. Dit kan gebeuren volgens de

¹⁸De werking van het CGVS wordt bepaald door de wet van 15/12/1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (BS 31/12/1980), het KB van 08/10/1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (BS 27/10/1981) en het KB van 11/07/2003 tot regeling van de werking en de rechtspleging voor het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (BS 27/01/2004).

¹⁹Het CGVS staat naast de beoordeling van het verzoek tot internationale bescherming ook in voor het afleveren van attesten en documenten burgerlijke stand aan erkende vluchtelingen en staatlozen.

standaardprocedure of via één van de bijzondere procedures²⁰. Het administratief dossier en de concrete situatie in het land van herkomst²¹ vormen hierbij de basis. De bewijslast bij de beoordeling van het verzoek ligt bij de verzoeker; “de verzoeker moet zijn aanvraag rechtvaardigen en concrete feiten m.b.t zijn persoon aanbrengen”. De verzoeker is gebonden aan een medewerkingsverplichting t.o.v. het CGVS (Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, z.d.).

Het CGVS gaat het verzoek om internationale bescherming in de standaardprocedure beoordelen in drie fasen (Agentschap Integratie en Inburgering, 2022; Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, z.d.). Na ontvangst van het DVZ-dossier zal de verzoeker een oproepingsbrief ontvangen voor een persoonlijk onderhoud²² (Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, z.d.; Marchi, 2012). Het onderhoud vindt plaats in de kantoren van het CGVS te Brussel, aan de grens of in de gevangenis / de instelling waar de asielzoeker verblijft (Agentschap Integratie en Inburgering, 2022; Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, z.d.). De aanvrager krijgt concreet de kans om zijn verhaal en de motieven voor zijn verzoek nader toe te lichten in een interview met een zogenaamde *Protection officer* van het CGVS²³. Het doel van het persoonlijk onderhoud bestaat erin dat de verzoeker zijn identiteit, zijn vluchtmotieven, zijn vluchtroute en de nood aan bescherming gaat bewijzen. Na beëindiging van het persoonlijk onderhoud kan de verzoeker schriftelijk een kopie van het verslag van het onderhoud aanvragen (Agentschap Integratie en Inburgering, 2018; Marchi, 2012). De verzoeker heeft vervolgens acht dagen de tijd om opmerkingen te formuleren. In het kader van het persoonlijk onderhoud moet worden opgemerkt dat het ongewettigd verzaken aan het interview aanleiding kan geven tot een negatieve beslissing. Indien de verzoeker wel aanwezig was tijdens het persoonlijk onderhoud maar het CGVS nog bijkomende informatie nodig heeft kan een tweede onderhoud volgen of stuurt het CGVS een *brief met vraag om inlichtingen* (Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, z.d.; Marchi, 2012). Indien de verzoeker binnen de dertig dagen, zonder geldige reden, niet reageert op de vraag om extra inlichtingen kan dit aanleiding geven tot een weigering van het verzoek.

Na het persoonlijk onderhoud volgt een onderzoeksfase. Het CGVS onderzoekt inhoudelijk de geloofwaardigheid van de verklaringen van de verzoeker en de bewijswaarde van de neergelegde stukken. Het CGVS maakt hierbij gebruik van de informatie beschikbaar bij CEDOCA²⁴. Vervolgens wordt het verzoek tot internationale bescherming getoetst aan de nationale²⁵, Europese²⁶ en

²⁰De bijzondere procedures zijn de grensprocedure, de procedure bij voorrang, de ontvankelijkheidsprocedure, de versnelde procedure en de procedure bij volgend verzoek.

²¹Bij de beoordeling van een verzoek om internationale bescherming hanteert het CGVS ook een lijst met “veilige landen van herkomst”. In deze landen is er “algemeen en duurzaam geen sprake van vervolging” (Verdrag van Genève) of risico op ernstige schade (subsidiäre status). De basis voor deze lijst zit vervat in het KB van 15/12/2019 tot uitvoering van het artikel 57/6/1, § 3, vierde lid, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, houdende de vastlegging van de lijst van veilige landen van herkomst (BS 03/02/2020). De laatst geactualiseerde lijst werd vervat in het KB van 14/01/2022.

²²In de standaardprocedure zijn er minimum acht dagen tussen de oproepingsbrief en het interview voorzien.

²³De verzoeker kan bij het persoonlijk onderhoud gebruik maken van een tolk en worden bijgestaan door een advocaat, een vertrouwenspersoon en bij minderjarigheid door een aangestelde voogd. De aangehaalde personen mogen geen actieve inbreng hebben tijdens het gesprek.

²⁴CEDOCA is de onderzoeksafdeling van het CGVS voor de verzameling van informatie over landen van herkomst.

²⁵Zie voetnoot 10.

²⁶Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (Publicatieblad Europese Unie, 26/10/2012), Richtlijn 2013/32/EG van het Europese Parlement en de Raad van 26/06/2013 betreffende de gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (Publicatieblad Europese Unie,

internationale criteria²⁷ voor de toekenning van een beschermingsstatus (Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, z.d.).

Hierbij wordt specifiek nagegaan of het verzoek voldoet aan de diverse criteria van het Verdrag van Genève en de subsidiaire beschermingsstatus. Indien een persoon meer dan één nationaliteit bezit moet er een geldige reden zijn om de bescherming, in alle landen waarvan hij de nationaliteit bezit, niet in te roepen (art. 1A Vluchtelingenverdrag).

Vooraleer tot de mogelijke beslissingen van het CGVS te komen, moet nog worden opgemerkt dat een verzoeker op elk moment van de procedure, voor de beslissing van het CGVS, persoonlijk afstand kan doen van zijn / haar verzoek²⁸. De procedure wordt dan stopgezet en het CGVS neemt de beslissing tot beëindiging van het verzoek tot internationale bescherming (Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, z.d.).

Het CGVS kan in de standaardprocedure uiteindelijk drie mogelijke beslissingen nemen (art.57/6 Vw) (Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, z.d.; Marchi, 2012). Indien het onderzoek uitwijst dat alle voorwaarden van het vluchtelingenstatuut vervuld zijn wordt de verzoeker erkend als vluchteling. De erkende vluchteling verkrijgt initieel een tijdelijk verblijfsstatuut van vijf jaar in België (verblijfskaart A). Na vijf jaar krijgt de verzoeker een onbeperkt verblijfsrecht (verblijfskaart B) (art. 49, §1, 6°, lid 2 Vw) (Marchi, 2012). In het kader van de erkenning moet worden opgemerkt dat de Belgische vreemdelingenwet uitsluiting van de toepassing van het Verdrag van Genève voorziet wanneer de verzoeker valt onder de artikelen 1D, 1E of 1F van het Verdrag (art. 55/2 Vw). Zo mogen er geen ernstige aanwijzingen bestaan dat de verzoeker een "misdrijf tegen de vrede, een oorlogsmisdrijf of een misdrijf tegen de menselijkheid heeft begaan". Ook "een ernstig, niet-politiek misdrijf dat de vreemdeling beging buiten België voordat hij hier als vluchteling werd toegelaten" en "het zich schuldig hebben gemaakt aan handelingen in strijd met de doelstellingen en beginselen van de Verenigde Naties" worden als niet aanvaardbaar gezien om de vluchtelingenstatus toe te kennen (Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, z.d.; Rosseel, 2021). Hetzelfde geldt voor personen "die met opzet iemand aanzetten tot of oproepen tot deelnemen aan deze laatste genoemde misdrijven of daden vermeld in artikel 1F van het Verdrag van Genève"²⁹.

In het geval dat de asielaanvraag niet aan de criteria van het Vluchtelingenverdrag beantwoordt maar de asielzoeker toch een reëel risico op ernstige schade zou lopen als hij zou terugkeren naar zijn land van herkomst, verleent het CGVS aan de verzoeker de subsidiaire beschermingsstatus (art. 48/4, §1 Vw). De verzoeker krijgt het statuut van subsidiair beschermde en krijgt een tijdelijke verblijfsvergunning (verblijfskaart A) die één jaar geldig is. De tijdelijke verblijfsvergunning kan tweemaal worden vernieuwd voor een periode van twee jaar. Het verblijf kan echter ook worden

29/06/2013), Richtlijn 2011/95/EG van het Europees Parlement en van de Raad van 13/12/2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (Publicatieblad Europese Unie, 20/12/2011).

²⁷Internationaal verdrag betreffende de status van vluchtelingen", ondertekend te Genève op 28/07/1951 en gewijzigd door het "Protocol van New York" van 31/01/1967.

²⁸Betrokkene dient hiervoor een verzoek "afstand van de asielprocedure" in te dienen.

²⁹Artikels 1D, 1E en 1F van het Vluchtelingenverdrag, opgenomen in art. 55/2 van de Vreemdelingenwet.

opgeheven of ingetrokken. Indien na vijf jaar de situatie in het herkomstland nog steeds onveilig is, verkrijgt de subsidiair beschermde een onbeperkt verblijfsrecht (verblijfskaart B) en mag hij definitief in het land blijven (Art. 49/2, §2 en §3 Vw). Ook in het statuut van subsidiair beschermde bestaan er uitsluitingsgronden. Deze zijn grotendeels dezelfde als bij het statuut van vluchteling (art. 55/4, §1 Vw). Echter voor het statuut van subsidiair beschermde is het bijkomend zo dat indien de verzoeker "een gevaar voor de samenleving of de nationale veiligheid" vormt de subsidiaire beschermingsstatus evenmin zal worden toegekend (art. 55/4, §2 Vw). Daarnaast kan een verzoeker ook worden uitgesloten van de subsidiaire beschermingsstatus als hij, "voor zijn aankomst op het grondgebied, één of meerdere misdrijven heeft gepleegd die niet onder de voorgaande uitsluitingsclausules vallen en die bestraft kunnen worden met een gevangenisstraf als ze in België zouden zijn gepleegd, voor zover de vreemdeling zijn land van herkomst alleen heeft verlaten om te ontsnappen aan straffen die voortvloeien uit die misdrijven" (art. 55/4, §3 Vw).

Het CGVS kan het verzoek om internationale bescherming tenslotte ook in totaliteit weigeren. De verzoeker krijgt in dit geval een bevel om het grondgebied te verlaten. Mogelijke redenen om een verzoek tot internationale bescherming te weigeren zijn: de ongeloofwaardigheid van de verklaringen van de verzoeker, een ongegronde vrees voor vervolging of geen risico op ernstige schade (Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, z.d.).

Tegen de beslissingen van het CGVS kan, binnen de termijn van dertig dagen vanaf de beslissing³⁰, beroep in volle rechtsmacht worden ingediend bij de RvV (art.39/2 Vw).

1.3. Beroepsmogelijkheden n.a.v. beslissingen in de asielprocedure

Tegen de beslissingen van de DVZ en het CGVS kan beroep worden aangetekend bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: RvV). De beslissingen van de RvV kunnen nadien enkel nog worden aangevochten bij de Raad van State. Deze laatste mogelijkheid staat enkel open wanneer concreet kan worden aangetoond dat de procedure niet correct werd toegepast en de beslissing van de RvV niet in overeenstemming is met de wet.

1.3.1. De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RvV) en het cassatieberoep bij de Raad van State

De RvV, een administratief rechtscollege³¹, is volgens art. 39/1 van de Vreemdelingenwet "als enige bevoegd om kennis te nemen van de beroepen die ingesteld worden tegen individuele beslissingen genomen met toepassing van de wetten betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen". Het betreft hier dus ook de administratieve beslissingen van de DVZ of de gemeentebesturen t.o.v. vreemdelingen. De RvV "biedt aldus

³⁰Tegen de beslissingen genomen in de bijzondere procedures staat net zoals in de standaardprocedure beroep in volle rechtsmacht open bij de RvV. De termijnen om beroep in te dienen verschillen naargelang de gehanteerde bijzondere methode.

³¹ De RvV werd opgericht door de wet van 15/09/2006 tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, BS 06/10/2006. De rechtspleging voor de RvV wordt geregeld door het KB van 21/12/2006 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, BS 28/12/2006.

rechtsbescherming tegen het overheidsoptreden inzake vreemdelingenbetwistingen" (Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, z.d.).

Art 39/2 van de Vw voorziet specifiek twee soorten beroepen bij de RvV. De eerste categorie betreft de beroepen in volle rechtsmacht. Het betreft hier specifiek de beroepen tegen de beslissingen van het CGVS m.b.t. de toekenning van de vluchtelingenstatus of van de subsidiaire beschermingsstatus. De RvV onderwerpt de bestreden beslissing in deze procedure in haar geheel aan een volledig nieuwe beoordeling. Hierbij mag ook nieuwe informatie worden aangebracht. De RvV doet in volle rechtsmacht uitspraak, in laatste aanleg, over de grond van het geschil³² (Huys, 2008). De RvV kan een beslissing van het CGVS hierbij bevestigen, hervormen en/of vernietigen (art.39/2, §1, 1°, 2°, 3° Vw). In het eerste geval is de RvV van oordeel dat de beslissing van het CGVS correct was en dat de beslissing ongewijzigd blijft. De verzoeker ontvangt een definitieve weigeringsbeslissing en een bevel om het grondgebied te verlaten. Wanneer de RvV een beslissing hervormt, wordt de beslissing van het CGVS gewijzigd. De RvV kan dan de beide beschermingsstatuten toekennen, weigeren maar ook opnieuw intrekken. De RvV kan ook een beslissing van het CGVS vernietigen wanneer ze onregelmatigheden in het asioldossier heeft vastgesteld of meent over onvoldoende elementen te beschikken om een arrest te kunnen vellen. Bij een vernietiging onderzoekt de RvV het dossier niet zelf maar wordt het asioldossier teruggestuurd naar het CGVS dat een nieuw onderzoek moet voeren (Agentschap Integratie en Inburgering, 2022; Huys, 2008).

De tweede categorie van beroepen bij de RvV betreft de annulatieberoepen (art.39/2 §2 Vw). Het betreft hier de beroepen tegen "de overige individuele beslissingen genomen met toepassing van de wetten betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen". Concreet gaat het hier om beslissingen van de DVZ als gemachtigde van de Staatssecretaris voor Asiel en migratie en de gemeentebesturen³³. In deze dossiers doet de RvV geen uitspraak over het geschonden recht zelf maar beoordeelt de RvV enkel de wettigheid van de administratieve rechtshandeling. In de annulatieprocedure kan de RvV een beslissing enkel vernietigen. Dit gebeurt concreet "wegens overtreding van hetzij substantiële, hetzij op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen, overschrijding of afwending van macht" (art. 39/2, §2 Vw). Indien de RvV een beslissing die genomen werd door de Dienst Vreemdelingenzaken nietig verklaart, moet er een nieuwe beslissing worden genomen waarbij rekening moet worden gehouden met het arrest van de RvV (Agentschap Integratie en Inburgering, 2022). De eerdere beslissing wordt geacht nooit te hebben bestaan (Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, z.d.).

Tegen een beslissing van de RvV staat nadien enkel nog een cassatieberoep bij de Raad van State (hierna: RvS) open (art. 39/67 Vw). De RvS zal echter, indien het beroep ontvankelijk is, alleen nagaan of de RvV tijdens haar onderzoek en bij het maken van haar beslissing de wettelijke bepalingen en vormvereisten heeft nageleefd. De RvS oordeelt dus niet over de inhoud van het asioldossier (artikel 14, §2 gecoördineerde wetten RvS).

³² Parl. St. Kamer, 2005-2006, nr. 51 2.479, pp. 95-98.

³³De beslissingen in de annulatieprocedure komen grotendeels overeen met de bijlagen bij het KB van 08/10/1981, BS 27/10/1981.

1.4. Institutionele kenmerken Raad voor Vreemdelingenbetwistingen³⁴

De RvV werd in 2006 in het leven geroepen als een onafhankelijk, administratief rechtscollege ter behandeling van beroepen tegen individuele beslissingen in vreemdelingenzaken³⁵. Het rechtscollege werd opgericht om de gerechtelijke achterstand in het vreemdelingencontentieux bij de RvS en de Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen weg te werken. De RvV startte concreet met haar activiteiten op 01/06/2007³⁶.

1.4.1. Taken en algemene organisatie van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

De hoofdtaak van de RvV bestaat erin "een daadwerkelijke rechtsbescherming te bieden tegen het overheidsoptreden inzake vreemdelingenbetwistingen" (Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, z.d.). Hiertoe spreekt de RvV zich bij arrest uit over beroepen tegen de beslissingen van het CGVS (art. 39/2 Vw) (volle rechtsmacht) en over alle andere individuele beslissingen genomen met toepassing van de wetten inzake de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (art. 39/2, §2 Vw) (annulatieprocedure). De RvV zorgt hierbij voor een kwalitatief hoogstaande jurisprudentie, en dit binnen de wettelijk bepaalde termijnen. In het kader van haar hoofdtaak "waakt de RvV over de éénheid van rechtspraak en dient de RvV zowel gerechtelijke achterstand te voorkomen als de achterstand uit het verleden weg te werken" (Denys & Ponsaerts, 2023; Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, z.d.). Artikel 39/65 van de Vreemdelingenwet legt de RvV specifiek de verplichting op om haar rechtspraak ter beschikking te stellen van het publiek; de praktische uitwerking van deze verplichting zit vervat in de artikelen 20 t.e.m. 22 van het KB van 21/12/2006 (art. 39/65 Vw, artikel 20 en 21 PR.RvV).

De inrichting van de RvV wordt behandeld in artikelen 39/4 t.e.m. 39/18 van de Vw. De RvV bestaat uit een eerste voorzitter, een voorzitter, kamervoorzitters, rechters in vreemdelingenzaken, een griffie en administratief personeel (art.39/4 Vw). Om haar taak uit te voeren is de RvV in de praktijk georganiseerd in horizontale en verticale diensten (Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, z.d.). De eerste voorzitter van de RvV heeft de leiding over het geheel van deze diensten (art. 39/5 Vw). De horizontale diensten worden gevormd door de griffie en een aantal algemene diensten. De griffie staat in voor diverse administratieve taken (o.a. het registreren van de beroepen, het oproepen en onthaal van partijen, de vertaling op de terechtzitting, het betekenen van de arresten van de RvV). De algemene diensten zijn opgebouwd uit een dienst personeel & organisatie en een juridische dienst.

³⁴ Titel I bis van de Vreemdelingenwet regelt de instelling en rechtsmacht van de RvV. De wet regelt ook de inrichting en de rechtspleging voor het rechtscollege. De algemene wetsbepalingen inzake de rechtspleging werden praktisch verder uitgewerkt in het KB van 21/12/2006 houdende de rechtspleging voor de RvV (Procedurereglement RvV, PR.RvV). KB 21/12/2006 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, BS 28/12/2006.

³⁵Wet van 15/09/2006 tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, BS 06/10/2006.

De rechtspleging voor de RvV wordt geregeld door het KB van 21/12/2006 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, BS 28/12/2006.

³⁶Koninklijk besluit van 27 april 2007 tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de wet van 15 september 2006 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en tot vaststelling van de datum bedoeld in art. 231 van de wet van 15 september 2006 tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, BS 21 mei 2007.

De eerste dienst staat in voor de interne en externe communicatie, het beheer en de werking van de ICT-middelen, de budget- en beheercontrole en de logistieke ondersteuning. De juridische dienst voorziet de RvV van de benodigde juridische informatie. Hiertoe behoren o.a. de relevante rechtspraak van de RvS en van andere nationale en internationale rechtscolleges (Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, z.d.).

Het hart van de RvV wordt gevormd door de verticale diensten. De verticale diensten omvatten momenteel 11 rechtsprekende kamers³⁷. De samenstelling van de Kamers wordt bepaald door de eerste voorzitter (art.39/6 Vw). Elke kamer bestaat uit een kamervoorzitter en minstens twee rechters in vreemdelingenzaken (art. 39/9 Vw), een coördinator, attachés-juristen en één of meer griffiers (Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, z.d.). De leiding en de organisatie van een kamer zijn in handen van de kamervoorzitter. De kamervoorzitter waakt ook over de eenheid van rechtspraak. De rechtsprekende rol binnen de kamers wordt uitgeoefend door de rechters in vreemdelingenzaken³⁸. De rechters zijn benoemd voor het leven (art.39/19 Vw) en worden geacht onafhankelijk en onpartijdig te zijn. De verdeling van de beroepen onder de rechters binnen de kamer gebeurt door de coördinator. Betrokkene ondersteunt tevens de kamervoorzitter en bewaakt samen met de kamervoorzitter de eenheid van rechtspraak binnen de kamer (Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, z.d.). De coördinator is eveneens de functionele chef van de attachés (juristen) die onder verantwoordelijkheid van de rechter ontwerparresten schrijven. De attachés doen tevens voorstellen voor de behandeling van de zaak. De griffiers van de kamer tenslotte staan in voor de administratieve voorbereiding en afhandeling van de beroepen. De griffiers nemen deel aan de zittingen en nemen ook de wacht dienst binnen de RvV³⁹ op zich. De griffier volgt binnen de kamer alle procedurevoorschriften op (Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, z.d.).

1.4.2.Organisatie van de Kamers en verdeling van de beroepen

De organisatie van de Kamers binnen de RvV wordt theoretisch bepaald door artikel 39/9 Vw. Praktisch zorgt de Eerste Voorzitter van de RvV in zogenaamde *beschikkingen van de regeling van de dienst der terechtzittingen van de kamers* voor een omzetting van de wet naar de praktijk (Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, z.d.). Doorheen de jaren werden zeven van deze beschikkingen uitgevaardigd; de laatste beschikking dateert van 24/10/2022 en werd van toepassing op 01/11/2022 (Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, z.d.). Deze laatste beschikking stelt concreet dat vier van de elf kamers binnen de RvV instaan voor de behandeling van beroepen in volle rechtsmacht. Het betreft hier concreet twee Nederlandstalige (Kamer 4 en 11) en twee Franstalige Kamers (Kamer 5 en 10)⁴⁰. Zes Kamers staan in voor de behandeling van de annulatieberoepen. Ook hier is er een evenwicht tussen Nederlandstalige en Franstalige Kamers. De 6de Kamer is tweetalig samengesteld. Voor de behandeling van Duitstalige beroepen werd de 11de Kamer aangewezen.

³⁷Beschikking Eerste Voorzitter RvV dd. 24/10/2022, RvV 2022.

³⁸Artikel 39/19 bepaalt dat rechter in vreemdelingenzaken een doctor, licentiaat of master in de rechten moet zijn en een nuttige beroepservaring moet hebben van minimum vijf jaar.

³⁹In o.a. de "procedure tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid" (annulatieberoep) moet alles zo snel gaan dat de normale procedure van het indienen van het beroep wordt vervangen door een snellere procedure. Hierbij kan telefonisch contact worden opgenomen met de griffier van wacht.

⁴⁰ Bij de start van de RvV in 2007 waren er drie Franstalige Kamers en slechts één Nederlandstalige Kamer voor de behandeling van beroepen in volle rechtsmacht (Beschikking 2007/02 van 1 oktober 2007).

Artikel 39/10 Vw bepaalt dat de Kamers zitting houden met één lid. Bij de zaken die aan de tweetalige kamer zijn opgedragen, en als de kamervoorzitter het nodig acht om de eenheid van rechtspraak of de rechtsontwikkeling te verzekeren, houden de Kamers echter wel zitting met drie leden. De kamervoorzitter kan ook "als de verzoeker daarom op gemotiveerde wijze vraagt in zijn verzoekschrift of ambtshalve, bevelen dat een zaak wordt verwezen naar een kamer met drie leden wanneer de juridische moeilijkheid of het belang van de zaak dan wel bijzondere omstandigheden daartoe grond opleveren"⁴¹.

1.4.3. Procedure voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

Art. 39/2 Vw bepaalt dat de RvV zowel beroepen in volle rechtsmacht als annulatieberoepen behandelt. De artikelen 39/56 t.e.m. 39/68 Vw behandelen de gemeenschappelijke bepalingen voor de procedures in volle rechtsmacht en de annulatieberoepen. De gewone en versnelde procedure in volle rechtsmacht komt aan bod in art.39/69 – 39/77 Vw. De artikelen 39/78 t.e.m. 39/85 Vw behandelen tenslotte de rechtspleging bij annulatieberoepen.

Beide beroepsprocedures voor de RvV worden opgestart door het indienen van een verzoekschrift bij de RvV (art. 39/57 Vw). Het verzoekschrift moet worden ingediend door de persoon tegen wie de bestreden beslissing genomen werd. De verzoeker kan zich tijdens de hele beroepsprocedure wel laten bijstaan door een advocaat (art.39/56 Vw). Bij het indienen van het verzoekschrift moeten diverse vormvereisten worden nageleefd (art.39/69 Vw, art.6-7-8 en 9 PR.RvV). Het verzoekschrift moet o.a. een aantal identiteitsgegevens van de verzoeker en de beslissing waartegen beroep wordt aangetekend bevatten. Verder moeten de door de verzoeker gekozen woonplaats (art.39/58 Vw), de feiten en middelen die worden aangevoerd, de keuze van de taal waarin de verzoeker wil worden gehoord (art.39/14 Vw, art.36/69 Vw en art.51/4 Vw) en een eventueel verzoek om te kunnen genieten van een pro-deo (art.39/68-1 Vw, art.9-1 PR.RvV) worden opgenomen. Bij het verzoekschrift moet ook een genummerde inventaris van de bijgevoegde stukken worden gevoegd (Marchi, 2012; Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, z.d.).

Na het indienen van het beroep onderzoekt de griffie van de RvV het beroep. Eventuele onregelmatigheden kunnen, na melding door de griffie, worden geregulariseerd binnen de acht dagen. Worden geen onregelmatigheden vastgesteld dan wordt een rolnummer aan de zaak toegekend en ontvangt de verwerende partij een kopie van het beroep. De RvV start met het verzamelen van de processtukken. De procedure voor de RvV is schriftelijk met de mogelijkheid tot tegensprekelijkheid op een eventuele terechtzitting ⁴²(art.39/60 Vw). De verwerende partij dient in dit kader het administratief dossier van de bestreden beslissing over te maken aan de RvV (art.39/59 Vw). Hierbij kan een nota met opmerkingen worden gevoegd (art.39/70 Vw). In deze fase zal, bij het annulatieberoep, ook worden nagevraagd of een synthesenota met een samenvatting van de aangevoerde middelen zal worden ingediend (art.39/81 Vw). Wanneer het beroepsdossier volledig is zullen de partijen een oproepingsbrief voor de terechtzitting ontvangen. Hierbij dient opgemerkt te worden dat niet alle beroepen op een terechtzitting worden behandeld. De RvV kan ook opteren voor

⁴¹ De inhoud van art. 39/10 Vw werd bevestigd in beschikking 2007/02 van 01 oktober 2007 van de toenmalige Eerste Voorzitter van de RvV (Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, z.d.).

⁴² Vanaf 10 januari 2011 kan de procedure in bepaalde gevallen volledig schriftelijk zijn, zonder dat een terechtzitting noodzakelijk wordt geacht.

een volledig schriftelijke procedure. In dat geval stuurt de RvV een gemotiveerde beslissing naar de partijen (art.39/73 Vw). De partijen hebben vervolgens 15 dagen om een verzoek in te dienen om alsnog gehoord te worden. Een eventueel navolgend debat heeft enkel betrekking op de beschikking. Indien de partijen niet gehoord willen worden stemmen ze in met de grond van de beschikking en wordt het beroep uitgesproken. Ook de partijen kunnen een verzoek indienen voor een louter schriftelijke procedure (art.39/73,2 Vw)⁴³. (Denys & Ponsaerts, 2023; Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, z.d.).

Indien het beroep in terechtzitting wordt behandeld, zal één of meerdere rechters de zaak behandelen. In principe gebeurt de terechtzitting openbaar⁴⁴ en zijn de partijen verplicht op de terechtzitting te verschijnen; dit kan persoonlijk of via de vertegenwoordiging door een advocaat. Indien de verzoekende partij niet verschijnt wordt het beroep verworpen (art.39/59,§2 Vw, art.13 PR.RvV). De voorzitter brengt verslag uit van de zaak en mag de partijen ondervragen. De partijen mogen opmerkingen maken, informatie verschaffen en mondeling reageren op de argumenten van de tegenpartij (art.14 PR.RvV). Ze moeten zich in principe beperken tot de middelen aangebracht in het verzoekschrift (art. 39/60 Vw). Bij de beroepen in volle rechtsmacht mogen evenwel nieuwe gegevens worden aangebracht ter ondersteuning van het beroep (art. 39/76 Vw). Dit kan concreet in een verzoekschrift of in een aanvullende nota tot op het moment dat de debatten worden gesloten op de zitting (art. 39/76 Vw). De aanvullende nota mag enkel de nieuwe elementen bevatten. Bij de annulatieberoepen mogen geen nieuwe gegevens worden aangebracht. De RvV beperkt zich tot een wettigheidscontrole van de gegevens die aan het bestuur voorlagen op het moment van de beslissing.

De RvV zal de bestreden beslissing bevestigen, hervormen en/of vernietigen (art. 39/76 Vw). Het arrest zal twee onderdelen bevatten (art.16 PR.RvV): de gronden (redenen) van de beslissing en een beschikkend gedeelte (de eigenlijke beslissing) (art. 39/65 Vw). (Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, z.d.).

Beroep tegen de beslissingen van de RvV kan enkel nog worden ingediend bij de RvS (art. 39/67 Vw).

1.4.4. Essentiële kenmerken van de procedure voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

De beide beroepsprocedures voor de RvV vertonen een aantal gemeenschappelijke kenmerken (Huys, 2008).

Een eerste gemeenschappelijk kenmerk is dat de administratieve rechtspleging voor de RvV volgens eigen regels verloopt, en in die zin autonoom is. De regels van het Gerechtelijk wetboek zijn in principe niet van toepassing⁴⁵. De wetgever drukte in dit kader specifiek de wil uit dat de procedure voor de RvV nauw zou aansluiten bij de procedure zoals toegepast bij de afdeling bestuursrechtspraak van de RvS. "Dit maakt dat de gecoördineerde wetten op de RvS en de door de

⁴³ Datum van inwerkingtreding: 10 december 2021

⁴⁴ Artikel 39/64 Vw voorziet uitzonderingen voor o.a. de vertrouwelijkheid van bepaalde gegevens.

⁴⁵ Beslissing RvS 08/10/2008, nr.186908

vaste rechtspraak van de RvS vastgestelde interpretatie ervan als gemeen recht functioneert voor wat de procedureregeling voor de RvV betreft" (Huys, 2008).

Een tweede gemeenschappelijk kenmerk is de hoofdzakelijk schriftelijke procedure van de RvV. De partijen mogen hun opmerkingen mondeling formuleren ter zitting maar moeten zich beperken tot de middelen die ze in de processtukken (beroepen, nota's) aanhaalden. Art. 39/76 Vw geeft de partijen in volle rechtsmacht wel de mogelijkheid om nieuwe gegevens aan te brengen en te gebruiken op de terechtzitting. Tot sluiting van de debatten kunnen nieuwe elementen via een aanvullende nota ter kennis van de rechtbank worden gebracht (Huys, 2008; Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, z.d.).

Een derde gemeenschappelijk kenmerk is de formele procedure van de RvV. Het beroep moet aanhangig worden gemaakt via een verzoekschrift waarbij voldaan moet worden aan de "bij wet of krachtens de wet vastgelegde vormvereisten" (art.39/69 Vw). Tevens zijn er formele regels m.b.t de briefwisseling en de verzending van processtukken (art.39/62 Vw). (Huys, 2008; Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, z.d.).

De procedure voor de RvV verloopt ten vierde ook tegensprekelijk. Zowel tijdens de schriftelijke fase als op de terechtzitting kunnen de partijen op elkaars argumenten reageren. De partijen hebben steeds recht op een mondeling wederwoord.

In tegenstelling tot het burgerlijk procesrecht, waar de leiding wordt overgelaten aan de partijen, heeft de RvV de leiding van het geding. De griffie van de RvV regelt de mededeling van de processtukken (beroepen, nota's,...) (art.39/62 Vw), de RvV is bevoegd om een rechtstreekse briefwisseling met de partijen te voeren en de RvV kan alle partijen de nodige documenten en inlichtingen laten overmaken (art.39/62 Vw).

Een laatste en vijfde gemeenschappelijk kenmerk bestaat erin dat de RvV geen eigen onderzoeksbevoegdheid heeft. De RvV verwijst ter zake naar de memorie van toelichting bij de wet van 15/09/2006 waarin werd gesteld dat de RvV uitsluitend uitspraak mag doen op basis van het rechtsplegingsdossier (administratief dossier + processtukken) (Huys, 2008). De RvV heeft ook geen eigen onderzoeksorgaan zoals de RvS wel heeft met het auditoraat. Samenvattend kan gesteld worden dat de RvV ofwel een beslissing neemt op basis van de informatie in het dossier of een beslissing van het CGVS gaat vernietigen en het CGVS verder onderzoek oplegt. "Een arrest van de RvS dd. 08/04/2008 bevestigde dat de RvV geen eigen onderzoeksbevoegdheid heeft" (Huys, 2008).

1.5. Conclusie

De asielwetgeving wordt op internationaal niveau theoretisch geregeld door het Verdrag van Genève. Hieruit is de Europese en Belgische asielregelgeving voortgevloeid met op Belgisch niveau de Vreemdelingenwet als theoretisch kader. Concreet bestaan er twee duidelijk onderscheiden beschermingsgronden, namelijk de vluchtelingenstatus en het statuut van subsidiaire bescherming. Om één van deze statuten te verkrijgen moet de verzoeker verschillende fasen doorlopen die samen de Belgische asielprocedure vormen.

In elk van de fasen van de asielprocedure zijn verschillende instellingen betrokken, die elk hun eigen taken hebben. In dit eindwerk zijn we specifiek geïnteresseerd in de taken en beslissingen van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

Het theoretisch kader dat in dit hoofdstuk wordt omschreven stelt duidelijke beslissingsgronden; echter bekijk ik in hoofdstuk 2 hoe rechters nu effectief in de praktijk beslissen.

2. Rechterlijke besluitvorming en beïnvloedende factoren.

Hoe komt een rechter tot een beslissing? "Het antwoord op deze schijnbaar éénvoudige vraag is verrassend moeilijk te vinden" (Guthrie et al., 2007).

In beginsel lijkt het rechterlijk werk éénvoudig. De rechter past de wet toe op de feiten en komt zo tot een beslissing (Van Koppen & De Keijser, 2010). Rechterlijke besluitvorming is volgens de meest traditionele, rechtsformalistische visie het resultaat van een voor de hand liggende toepassing van rechtsregels op concrete feiten (Posner, 2008). Onder invloed van het rechtsrealisme werd, vanaf het begin van de vorige eeuw, het ideaalbeeld van de *mechanische rechter* echter steeds meer in vraag gesteld (Nuyens, 2018; Van Koppen & De Keijser, 2010). Vandaag wordt in de rechtseconomische en -wetenschappelijke literatuur algemeen aanvaard dat rechterlijke besluitvorming niet alleen wordt beïnvloed door rechtsregels maar ook door tal van andere, extralegale factoren.

In dit hoofdstuk bekijk ik eerst het rechtsformalisme en het rechtsrealisme als theoretische visies op rechterlijke besluitvorming. Vervolgens bespreek ik de belangrijkste theoretische modellen om rechterlijk beslissingsgedrag te onderzoeken en / of te beschrijven. Hierbij worden ook de algemene tendensen van het wetenschappelijk onderzoek naar de diverse factoren die juridische besluitvorming beïnvloeden weergegeven. Tot slot behandel ik de algemene beïnvloedingsfactoren die de rechtspraak van de Belgische RvV kunnen beïnvloeden.

2.1. Rechtstheoretische visies op rechterlijke besluitvorming

Traditioneel bestaan er binnen het recht twee rechtstheoretische visies over de manier waarop juridische besluitvorming tot stand komt: het rechtsformalisme en het rechtsrealisme. Beide stromingen hebben een sterk uitéénlopende visie op de rol van de rechter en de factoren die juridische besluitvorming beïnvloeden.

2.1.1. Rechtsformalisme

De juridische besluitvorming wordt in het rechtsformalisme gedefinieerd als een objectief, rationeel proces dat uitsluitend door rechtsregels wordt bepaald (Nuyens, 2018). De rechter komt tot zijn besluit volgens de logische en deductieve methode van het syllogisme. In deze redeneermethode worden de rechtsregels (majorpremissie) toegepast op de specifieke feiten (minorpremissie). Uit de confrontatie van beide komt de beslissing van de rechter voort (Seghers, 2021). De rechter moet in deze visie dus enkel de wet toepassen en deze vooral niet interpreteren. De rechter is enkel *la bouche de la loi* en doet niet aan rechtsvorming (Seghers, 2021; Van Koppen & De Keijser, 2010). Op basis van het rechtsformalisme werd de rechter, vooral in Europa, tot het midden van de vorige eeuw gezien als een *mechanische rechter* (Guthrie et al., 2007; Van Koppen & De Keijser, 2010).

Vandaag de dag zijn er bijna geen aanhangers meer van het strikte rechtsformalisme; er bestaat wel een meer moderne invulling van het rechtsformalisme. De aanhangers hiervan erkennen dat juridische redeneringen niet louter mechanisch verlopen maar blijven wel bij het standpunt dat rechterlijke beslissingen steeds rationeel zijn en dat de rechters hierbij hun beslissingen uitsluitend baseren op basis van het recht (Leiter, 2010).

2.1.2. Rechtsrealisme

Het rechtsrealisme ontstond begin vorige eeuw in de Verenigde Staten (hierna: VS) als reactie op het strikte rechtsformalisme en beïnvloedde later ook het continentaal-Europees recht (Dyevre, 2010). Juridische besluitvorming wordt door het rechtsrealisme gedefinieerd als een niet-rationeel en niet-objectief proces dat wordt beïnvloed door niet-juridische factoren (Nuyens, 2018; Posner, 2013). Rechtspraak wordt in de meest extreme vorm van het rechtsrealisme omschreven als een intuïtief, gevoelsmatig proces (Guthrie et al., 2007). Holmes (1920), één van de grondleggers van het rechtsrealisme, beschouwde het recht zelfs niet meer als bepalend voor wat de rechter doet, maar veel meer als een voorspelling van wat de rechter kan gaan doen (Holmes, 1920; Seghers, 2021; Van Koppen & De Keijser, 2010). Het recht is in deze visie in grote mate onvoorspelbaar waardoor het de rechterlijke beslissing niet volledig kan bepalen (Leiter, 2010). Typerend voor het rechtsrealisme is de stelling dat rechters eerst beslissen en pas nadien hun beslissing rationeel gaan verbinden aan rechtsregels (Guthrie et al., 2007). De rechter moet namelijk zijn beslissing wel steeds kunnen verantwoorden; hij moet een redenering opbouwen om zijn beslissing te legitimeren (Llewellyn, 2012; Seghers, 2021).

2.2. Empirisch onderzoek en theoretische modellen m.b.t. juridische besluitvorming

Onder invloed van het rechtsrealisme werd de laatste eeuw heel wat empirisch onderzoek verricht naar hoe de rechter in de praktijk beslist (Dyevre, 2010; Epstein et al., 2013; Posner, 2013; Van Koppen & De Keijser, 2010). Hierbij werd in de eerste plaats gekeken naar de factoren die de juridische besluitvorming beïnvloeden. Onderzoekers van diverse wetenschappelijke disciplines probeerden de stelling te onderbouwen dat juridische besluitvorming niet enkel door het recht maar ook door een complex geheel aan andere factoren wordt beïnvloed. Hierbij werd vooral getracht de uitkomst van juridische besluitvorming te voorspellen op basis van sterk uitéénlopende variabelen. Dit alles leidde tot een onoverzichtelijk en ongestructureerd geheel aan empirisch onderzoek met vaak weinig éénduidige of zelfs tegenstrijdige resultaten (Braman, 2017; Nuyens, 2018). Een allesomvattende verklaring voor rechterlijk beslissingsgedrag werd tot op heden namelijk nog steeds niet gevonden; wel wordt vandaag algemeen aanvaard dat juridische besluitvorming niet uitsluitend door rechtsregels wordt bepaald (De Jaegere, 2017; Nuyens, 2018; Oimann, 2019; Seghers, 2021).

Naast het onderzoek naar de diverse beïnvloedingsfactoren probeerden wetenschappers ook een antwoord te vinden op de vraag of juridische besluitvorming nu al dan niet een rationeel dan wel een intuïtief proces is.

2.2.1. Onderzoek naar de beïnvloedingsfactoren binnen juridische besluitvorming

Algemeen gesteld worden in het onderzoek naar juridische besluitvorming twee categorieën van beïnvloedingsfactoren onderscheiden. In een eerste categorie van onderzoeken wordt gekeken naar de rol van het recht. Een tweede categorie probeert de diverse extralegale beïnvloedingsfactoren in kaart te brengen. Standaard wordt bij het onderzoek naar de beïnvloedingsfactoren gebruik gemaakt van drie modellen: het juridisch-, het gedragsmatig- en het strategisch model (De Jaegere, 2017; Popelier & Bielen, 2019; Wijtvliet, 2019). Het eerste model is verbonden aan het recht, de twee andere vooral aan de persoon van de rechter.

Vooraleer deze modellen en de algemene tendensen in het empirisch onderzoek beknopt overlopen worden, benadruk ik dat het desbetreffende onderzoek lange tijd een éézijdig Amerikaanse aangelegenheid was. Hierdoor kunnen niet alle modellen zomaar worden toegepast op het Europese rechtstelsel; evenmin kunnen de resultaten van het empirisch onderzoek zomaar worden gegeneraliseerd naar landen buiten het *common-law-stelsel*⁴⁶ (Dyevre, 2010; Nuyens, 2018). Pas de laatste decennia worden de theoretische modellen uit de VS ook gebruikt voor studies bij Europese / Belgische rechtbanken (De Jaegere, 2017; Dyevre, 2010). In de mate van het mogelijke worden dan ook steeds Europese / Belgische onderzoeksresultaten weergegeven.

2.2.1.1. De invloed van rechtsregels op juridische besluitvorming - het juridisch model

De meest voor de hand liggende en meest traditionele factor bij juridische besluitvorming is het recht. Hieraan is een eerste theoretisch model gekoppeld: *het juridisch model*. Het juridisch model is sterk verwant met het traditionele rechtsformalisme maar geeft er een moderne invulling aan (Seghers, 2021). Het recht wordt in het juridisch model toegepast en geïnterpreteerd op basis van strikt juridische bronnen en wettelijke bepalingen. Rechterlijke uitspraken worden bepaald door rechtsregels en niet door persoonlijke overtuigingen, achtergrond of ideologie (Baum, 2006; De Jaegere, 2017; Popelier & Bielen, 2019; Posner, 2008; Wijtvliet, 2019).

Het juridisch model is tot op heden, zeker in Europa, nog steeds het meest dominante model om rechterlijk beslissingsgedrag te verklaren. Er bestaat echter zeer weinig empirisch bewijs voor de stelling dat rechtsregels juridische beslissingen ook effectief bepalen. Nuyens (2018) concludeerde

⁴⁶Het Common-law-systeem en het Europese Civil-law stelsel zijn sterk verschillend inzake de organisatie van de rechtsmacht en de rol van de rechter. Specifiek in de VS worden rechters politiek benoemd en creëren ze recht; de rechtspraak is er bindend voor andere rechtbanken. Veel meer dan in Europa zit rechtspraak in de VS in een politieke context. De Amerikaanse rechter vervult in het debat tussen de partijen bovendien vooral de rol van scheidsrechter. In Europa past de rechter enkel de wet toe; de rechter heeft geen echte wetgevende bevoegdheid. Binnen het Europese rechtssysteem heeft de rechter ook een meer actieve, onderzoekende rol. Het juridisch beslissingsproces in Europa wordt tenslotte vooral door juridische deliberatie bepaald en niet door politiek Dyevre, A. (2010). Unifying the field of comparative judicial politics: towards a general theory of judicial behaviour. *European Political Science Review*, 2(2). https://www.researchgate.net/profile/Arthur-Dyevre/publication/231989002_Unifying_the_Field_of_Comparative_Judicial_Politics_Towards_a_General_Theory_of_Judicial_Behaviour/links/09e4150f94f3c9aea4000000/Unifying-the-Field-of-Comparative-Judicial-Politics-Towards-a-General-Theory-of-Judicial-Behaviour.pdf, Nuyens, S. (2018). *De neutraliteit van rechters onder vuur? Een systematische literatuurstudie naar factoren die juridische besluitvorming beïnvloeden* KU Leuven, J. Leuven. https://kuleuven.limo.libis.be/discovery/fulldisplay?docid=alma9992367349201488&context=L&vid=32KUL_KU L:KULeuven&lang=en&search_scope=All_Content&adaptor=Local%20Search%20Engine&tab=all_content_tab&query=any,contains,de%20neutraliteit%20van%20rechters%20onder%20vuur%3F&offset=0.

dat er nog maar weinig onderzoek naar de rol van rechtsregels werd uitgevoerd, maar dat het weinige bestaande onderzoek wel hoopgevend is. Bijkomend onderzoek is nodig om een beter begrip te krijgen van hoe en in welke mate juridische besluitvorming wordt beïnvloed door rechtsregels. (Nuyens, 2018).

2.2.1.2. De invloed van extralegale factoren op juridische besluitvorming – het gedragsmatig en strategisch model

Vandaag zijn er nog maar weinig academici die het juridisch model als enige verklaring voor rechterlijke besluitvorming aanvaarden (De Jaegere, 2017). Algemeen wordt aangenomen dat ook de persoon(lijkheidskenmerken) van de rechter en een complex geheel aan andere factoren het rechterlijk beslissingsproces beïnvloeden. Een volledig onderscheid tussen de juridische- en de rechtsexterne beïnvloedingsfactoren kan echter moeilijk worden gemaakt. De rechtsexterne beïnvloedingsfactoren moeten steeds worden geplaatst in het ruimere kader van de geldende wetgeving, de algemene rechtsbeginselen, procesrechtelijke- of administratieve procedures,... De theoretische modellen die vertrekken van de persoon van de rechter besteden dan ook de nodige aandacht aan de institutionele- en maatschappelijke factoren die juridische besluitvorming beïnvloeden. De diverse rechtsexterne beïnvloedingsfactoren zijn hierbij ook vaak onderling verweven.

A) De persoon(lijkheidskenmerken) van de rechter

Recht spreken is in de eerste plaats mensenwerk (Posner, 2008). Velen zijn dan ook van mening dat een rechter op persoonlijk, sociaal en politiek vlak voortdurend wordt beïnvloed door de samenleving waar hij / zij deel van uitmaakt (Gommer & Meuleman, 2007). Onderzoek naar het verband tussen de persoonskenmerken van de rechter en juridische besluitvorming levert echter weinig consistente en vaak tegenstrijdige resultaten op (Beyens, 2000; Nuyens, 2018; Senave, 2019). De invloed van de persoonskenmerken blijkt zo complex te zijn dat een voorspellende waarde m.b.t. juridische besluitvorming niet kan worden onderbouwd (Gommer & Meuleman, 2007).

*Demografische kenmerken: inzake zuiver demografische variabelen zoals geslacht, leeftijd en etniciteit van de rechter kan er zelden een éénduidig verband met de rechterlijke beslissing worden aangetoond (Rachlinski & Wistrich, 2017). In dossiers waarbij demografische kenmerken centraal staan kan dit echter wel het geval zijn (vb. discriminatie om geslachts- of leeftijdsredenen). Ook worden *panel effects* opgemerkt; de beslissing van een exclusief mannelijk of exclusief blank rechtscollege kan worden beïnvloed door de aanwezigheid van één vrouwelijke rechter of één rechter van een andere etniciteit (Rachlinski & Wistrich, 2017). Persoonskenmerken zoals geslacht en ras bepalen ook deels de ideologie van de rechter (Harris & Sen, 2019).

Indien geslacht een invloed uitoefent, gaat het meestal om vrouwelijke rechters die *anders* beslissen (Johnson et al., 2011; Nuyens, 2018). Het beslissingsgedrag van vrouwen verandert ook specifiek wanneer er meer vrouwen deel uitmaken van een rechtscollege. De *critical mass theory* stelt ter zake dat minderheden hun interacties en gedrag gaan veranderen vanaf een bepaald niveau van

vertegenwoordiging. Hoe meer vrouwen er aanwezig waren in een rechtscollege, hoe liberaler⁴⁷ er werd geoordeeld. Het vastgestelde effect was het best merkbaar in strafzaken (Collins et al., 2010). In beroepszaken rond immigratie werd in de VS dan weer een verband vastgesteld tussen mannelijke rechters en het geslacht van de verzoeker. Een mannelijke verzoeker die beoordeeld werd door uitsluitend mannelijke rechters had minder kans op een positieve beslissing, vrouwelijke verzoekers net meer (Gill et al., 2017). Een ander onderzoek stelde dat de aanwezigheid van één of meerdere vrouwen in een driekoppig rechtscollege de kans op een positieve beslissing voor de immigrant opvallend deed toenemen (Williams & Law, 2012). Algemeen moet echter worden gesteld dat er geen objectieve en consistente resultaten bestaan die wijzen op een éénduidige relatie tussen het geslacht van de rechter en juridische besluitvorming (Senave, 2019).

Er kan evenmin een duidelijk verband worden vastgesteld tussen de *leeftijd* van de rechter en de rechterlijke beslissing (Nuyens, 2018; Rachlinski & Wistrich, 2017). Wel werd in dossiers waar leeftijd een centrale rol speelt vastgesteld dat oudere en / of meer ervaren rechters frequent anders beslisten dan jongere collega's (Gommer & Meuleman, 2007; Rachlinski & Wistrich, 2017). Hierbij werd ook een link verondersteld met eerdere beroepservaringen; een rechter die vroeger als parketmagistraat werkte zou geneigd zijn strenger te oordelen (Gommer & Meuleman, 2007).

Inzake *etniciteit* bestaat er evenmin een duidelijke correlatie. In de VS werd in experimentele settings wel een impliciete etnische bias (vooroordeel) bij rechters vastgesteld. De juridische besluitvorming werd in sommige gevallen beïnvloed door vooroordelen; andere rechters bleken daarentegen bewust te gaan compenseren wanneer de etniciteit van de (hypothetische) beklagde gekend was (Levinson et al., 2017; Rachlinski et al., 2008). Een experiment met virtual reality in België kwam eveneens tot de conclusie dat er een raciale vooringenomenheid bestond bij rechters; beklagden uit etnische minderheidsgroepen werden opvallend meer veroordeeld en kregen hogere boetes opgelegd dan blanke beklagden (Bielen et al., 2018). De etniciteit van de rechter speelt ook een significante rol in zaken waar etniciteit centraal staat en dit vooral in collegiale rechtscolleges (Rachlinski & Wistrich, 2017). Zo toonde een onderzoek van Gill et al. (2017) naar de behandeling van immigratie-dossiers door de Amerikaanse Hoven van Beroep de rol van etniciteit aan; wanneer een blanke rechter zetelde met een rechter van een minderheidsetniciteit daalde de kans op een positieve beslissing voor de verzoekende partij.

**Ideologie - het gedragsmatig model:* politieke wetenschappers in de VS ontwikkelden in de jaren '90 het gedragsmatig model. Het model stelt dat rechterlijke beslissingen verklaard kunnen worden door de persoonlijke, ideologische voorkeur van de rechter. Rechtsregels spelen volgens het model slechts een minieme rol bij de juridische besluitvorming (Dyevre, 2010; Voeten, 2007). Op basis van persoonlijke overtuigingen, waarden en voorkeuren gaat de rechter situaties en personen beoordelen en beslissen in functie van wat hij / zij denkt dat de beste oplossing of het beste beleid is (Wijtvliet, 2019). Ideologie kan hierbij deels onbewust en intuïtief een rol spelen en is zeker niet altijd een bewuste, rationele keuze. Het resultaat staat hierbij niet steeds centraal. Theoretisch heeft het model ook geen betrekking op wat verstaan kan worden onder strikte partijpolitiek (Nuyens,

⁴⁷ Een 'liberale' beslissing werd gedefinieerd als respectievelijk een beslissing in het voordeel van de beklagde, een beslissing in het voordeel van de overheid of een economische *underdog* en een beslissing in het voordeel van de werknemer (Collins et al., 2010, p. 271-274).

2018; Wijtvlief, 2019). In het geval van het Amerikaanse *Supreme Court* kon op basis van de politieke samenstelling van het Hof echter wel degelijk worden voorspeld of een liberale of een conservatieve beslissing zou worden geveld. Onderzoek naar beslissingen van rechters van het *Supreme Court* leek er aanvankelijk dan ook op te wijzen dat ideologie een significante invloed uitoefende op juridische besluitvorming in de VS (Beyens, 2000; Nuyens, 2018). Nader onderzoek bij lagere Amerikaanse rechtbanken nuanceerde echter dit beeld; juridische besluitvorming in de VS wordt wel door politieke ideologie beïnvloed maar wordt er niet volledig door bepaald (Nuyens, 2018). Specifiek inzake immigratie-dossiers blijkt de ideologische samenstelling van de Amerikaanse beroepshoven geen rol van betekenis te spelen (Gill et al., 2017).

In Europa speelt ideologie een beperktere rol bij de juridische besluitvorming (Senave, 2019; Voeten, 2007). Om de impact van de ideologische voorkeur te verminderen, werden bij de grondwettelijke hoven in Europese lidstaten garanties m.b.t. de politieke neutraliteit ingebouwd. Concreet zijn de hoven evenwichtiger samengesteld en bestaan er collegiale besluitvormingsprocedures (De Jaegere, 2017; Popelier & Bielen, 2019). De impact van ideologische voorkeuren is in Europa echter ook minder detecteerbaar door het systeem van gesloten beraadslagingen en het ontbreken van *dissenting opinions*⁴⁸. Verschillende Europese studies toonden niettemin aan dat justitieel gedrag in diverse Europese landen, waaronder België, beïnvloed wordt door politieke voorkeuren (Dalla Pellegrina et al., 2016; Garoupa et al., 2013; Magalhães, 2003; Pellegrina & Garoupa, 2013). De onderzoeksresultaten zijn echter weinig consistent. Dalla Pellegrina et al. (2016) stelden in 2016, bij een onderzoek naar de beslissingen van het Belgisch Grondwettelijk Hof, een effect van ideologie vast. De eisende overheid had volgens het onderzoek meer kans op succes wanneer de voorzitter van het Hof dezelfde politieke ideologie aanhing als de verzoekende overheid. Eenzelfde vaststelling werd gedaan wanneer de samenstelling van het rechtscollege ideologisch overéénkwam met de ideologische strekking van de verzoekende overheid. Een later, recenter onderzoek van Popelier & Bielen (2019) stelde dan weer geen impact van ideologische voorkeuren of partijgebondenheid vast (Popelier & Bielen, 2019).

*Persoonlijke doelen van de rechter - het strategisch model: het strategisch model vertrekt van het standpunt dat rechters doelgerichte actoren zijn die bewuste, strategische beslissingen nemen om persoonlijke (beleids)doelen te realiseren (Baum, 2006; Posner, 2008; Seghers, 2021). Rechters proberen de effectiviteit en de uitvoering van hun beslissingen te maximaliseren door zich aan te passen aan of te anticiperen op de mogelijke reacties van politieke actoren, hogere rechtscolleges en het publiek (Popelier & Bielen, 2019). De rolopvatting en rolverwachting van de rechter wordt hierbij vaak ingevuld op basis van de perceptie van anderen (Waithira, 2020). In het strategisch model staat het resultaat voorop en primeert niet zozeer de eigen visie (Baum, 2006). Posner (2008) stelt dat een rechter een impopulaire of spraakmakende beslissing uit de weg kan gaan door een geschil op een ander doorslaggevend punt te beslissen (Posner, 2008). Binnen de eigen rechtbank of beroepsgroep gaan rechters strategisch handelen om een meerderheidsstandpunt te bereiken dat zo dicht mogelijk bij hun eigen standpunt ligt. In een bredere beleidscontext heeft

⁴⁸ In Common-law-landen zoals de VS heeft de rechter de mogelijkheid om in situaties waar zijn / haar mening afwijkt van de meerderheid die tot de uiteindelijke rechtsbeslissing heeft geleid, zijn / haar afwijkende mening publiek te maken via *dissenting opinions*.

de rechter de steun van andere actoren, zoals de wetgever en het publiek, nodig om de genomen beslissing te kunnen afdwingen (De Jaegere, 2017; Dyevre, 2010; Wijtvliet, 2019).

B) Andere factoren die juridische besluitvorming beïnvloeden

Rechterlijke besluitvorming vindt steeds plaats binnen een juridische, institutionele en maatschappelijke context (Nuyens, 2018). Diverse omgevingsfactoren beïnvloeden het rechterlijk beslissingsgedrag (Wijtvliet, 2019). Uit de enorme hoeveelheid aan *andere factoren* wordt hieronder een beknopte, relevante selectie besproken.

De rechterlijke beslissing wordt beïnvloed door de hoeveelheid info in het dossier. In dossiers met betrekking tot voorwaardelijke invrijheidsstelling blijken Amerikaanse rechters, bij onvoldoende dossier-informatie, vaker geen of een meer behoudende beslissing te nemen. In deze dossiers werd ook vaker beslist op basis van stereotypen (Clair & Winter, 2016).

De rechter wordt tevens beïnvloed door de interactie met andere proces-actoren. Het gedrag en persoonlijke kenmerken van de beklaagde / rechtszoekende blijken de rechter effectief te beïnvloeden. Het verband met de rechterlijke beslissing is echter niet steeds éénduidig. In beroepszaken rond immigratie in de VS werd vastgesteld dat mannelijke rechters opvallend positiever stonden ten opzichte van vrouwelijke- dan tegenover mannelijke verzoekers (Gill et al., 2017). In strafzaken werd daarentegen geen éénduidig verband vastgesteld tussen het geslacht van de beklaagde en de rechterlijke beslissing (Nuyens, 2018). In strafzaken werd ook een verschil in perceptie vastgesteld met betrekking tot criminaliteit door mannen en vrouwen; hierdoor worden vaak verschillende strafvormen toegepast op mannen en vrouwen (Beyens, 2000). Eveneens blijkt de etniciteit van de beklaagde een invloed te kunnen hebben op de rechterlijke beslissing. In de VS hebben beklaagden van een minderheidsetniciteit bij een blanke rechter beduidend minder kans op een positieve beslissing. Er is sprake van *racial discrimination* (Chew & Kelley, 2012). Ook in Europa bestaan er etnisch gerelateerde verschillen. Daders van allochtone origine krijgen sneller een effectieve gevangenisstraf en de straf is vaak ook langer (Wermink et al., 2015). Beklaagden van etnische minderheden werden ook in het eerder aangehaalde virtual reality-experiment vaker veroordeeld. De beklaagden van etnische minderheden werden opvallend genoeg ook vaker veroordeeld door niet professionele beoordelaars die zelf deel uitmaakten van een etnische minderheid; hierbij kan verwezen worden naar het fenomeen *ingroup bias*. Deze beoordelaars gaven wel een kortere gevangenisstraf aan beklaagden van hun eigen etniciteit (Bielen et al., 2018). Ook Nederlandse onderzoeken wezen reeds meermaals op etnisch gerelateerde verschillen in de straftoemeting (Ten Voorde et al., 2020; Wermink et al., 2015). Het gedrag van een beklaagde op de terechtzitting beïnvloedt ook met zekerheid de rechterlijke beslissing. Het afleggen van bekentenissen, het betuigen van spijt of het meewerken op de terechtzitting heeft een positieve invloed op de strafmaat (Nuyens, 2018). Naast de beklaagde / rechtszoekende blijkt de strafrechter ook rekening te houden met de vordering van het Openbaar Ministerie; de werkelijke impact van de vordering is echter moeilijk te bepalen (Senave, 2019). De bijstand door een advocaat blijkt dan weer te resulteren in een gunstigere straftoemeting (Beyens, 2000). Ook de persoon van de advocaat zelf blijkt een beïnvloedende factor te kunnen zijn (Nuyens, 2018). In de VS blijkt de bijstand van

een advocaat in beroepszaken m.b.t. immigratiedossiers dan weer geen rol te spelen (Gill et al., 2017).

De rechter is tevens onderhevig aan de invloed van de publieke opinie, de media en de politiek (Nuyens, 2018; Senave, 2019). De *maatschappelijke context* speelt zowel bij nationale als bij internationale rechtscolleges een rol. In Frankrijk werd bij dossiers rond *hate speech* op nationaal niveau een interactie vastgesteld tussen de juridische besluitvorming en maatschappelijke actoren zoals AGRIF (Alliance Générale contre le Racisme et pour le respect de l'Identité Française et chrétienne) en het Europese Hof voor de Rechten van de mens. Op het niveau van het Franse Hof van Cassatie werd dan weer geen verband vastgesteld (Bleich, 2018). In het kader van het EHRM werd vastgesteld dat rechters uit voormalige communistische landen vaker in het nadeel van landen met communistische kenmerken beslisten. De rechters beslisten ook vaker in het nadeel van hun eigen land. Hierbij werd evenwel geen link vastgesteld met de juridische cultuur van het land van oorsprong (Voeten, 2007). De mate waarin een rechter zich laat leiden door de publieke opinie is algemeen moeilijk te bepalen. Ook een betekenisvol verband tussen de media en de straftoemeting kan niet worden aangetoond (Beyens, 2000). In immigratiedossiers in de VS werd de opvallende vaststelling gedaan dat rechters conservatiever en meer in het nadeel van immigranten beslisten wanneer hun beslissingen niet werden gepubliceerd (Williams & Law, 2012). Op politiek vlak blijkt er een indirecte beïnvloeding van de juridische besluitvorming te zijn via de benoeming van rechters (Senave, 2019). Of politieke commentaren een concrete invloed hebben op rechterlijke beslissingen is echter haast onmogelijk te bepalen omdat het een zodanig subjectief gegeven is (Kroes, 2011; Senave, 2019). Tijdens de zogenaamde *humanitaire visumzaak*⁴⁹ in 2016 werd in België wel duidelijk dat de media-commentaren van de toenmalige staatssecretaris voor asiel en migratie minstens het maatschappelijk debat beïnvloedden. Vanuit politieke hoek was concreet de kritiek te horen dat de rechters duidelijke wetgeving hadden opzijgeschoven om hun eigen ideologische overtuiging te laten primeren. Hoewel de rechters zelf stellen dat de politieke commentaren hun beslissingen niet hebben beïnvloed uitte één van de betrokken advocaten wel de beschuldiging dat de politieke commentaren hadden geleid tot een andere rechtspraak (Seghers, 2021).

Op zuiver *institutioneel vlak* blijken de beslissingen van lagere Amerikaanse rechtbanken te worden beïnvloed door de beroepsmogelijkheden bij hogere rechtbanken. Hier speelt het element van rechterlijke hiërarchie; lagere rechters proberen te vermijden dat hun beslissingen worden tenietgedaan (Epstein et al., 2013; Moyer, 2012). Ook de rechterlijke carrière blijkt mee te spelen. Bij kansen op promotie gaat een Amerikaanse rechter in dossiers met betrekking tot straatcriminaliteit / de doodstraf minder vaak beslissen in het voordeel van de beklaagde (Epstein et al., 2013). Bij het EHRM werd ter zake een eerder milde invloed vastgesteld; rechters zonder vooruitzicht op een nieuw mandaat bij het EHRM en tevens minder goede nationale vooruitzichten beslisten vaker in het voordeel van de betrokken nationale overheid (Voeten, 2007).

⁴⁹Rechtspraak van de RvV verplichtte de DVZ ertoe humanitaire visa voor drie maanden af te leveren.

2.2.2. Diverse theorieën maar geen allesomvattend model om juridische besluitvorming te voorspellen / te verklaren

Theoretische modellen zoals het gedragsmatig- en het strategisch model zijn veelal gebaseerd op één variabele. Auteurs zoals Posner en Baum combineren elementen van de verschillende modellen om tot hun eigen verklaring en / of voorspelling van juridische besluitvorming te komen. Tenslotte werden ook enkele pogingen ondernomen om te komen tot een allesomvattende theorie met betrekking tot rechterlijk beslissingsgedrag. Deze pogingen waren echter weinig succesvol (Nuyens, 2018).

A) Posner (2008) stelt in zijn economisch georiënteerde studie *How Judges Think* dat rechterlijke beslissingen zowel door juridische, politieke als persoonlijke elementen worden bepaald (Deurvorst, 2013; Kerkmeester & Visscher, 2010; Posner, 2008). Posner (2008) beschouwt de rechterlijke beslissing als een subjectief gegeven en ontwikkelde negen overlappende theorieën om rechterlijke besluitvorming te verklaren. De verschillende theorieën worden samengebracht door de rechter te zien als een aanbieder van arbeid op de arbeidsmarkt. Het grote verschil met het strategisch model bestaat erin dat de voorkeur van de rechter niet specifiek gericht is op het beleid maar veel ruimer wordt opgevat. De rechter streeft vanuit zijn nutsfunctie instrumentele- en consumptiedoelen na; de rechter verschilt hierin niet van de gewone burger (Wijtvliet, 2019). Naast de specifiek legalistische-, gedragsmatige- en strategische verklaring geeft Posner nog zes andere types van verklaringen voor rechterlijke beslissingen. In de *economische verklaring* gaat Posner uit van het feit dat de rechter op een rationele manier zijn eigen nut en belangen gaat nastreven. Persoonlijke prioriteiten zoals inkomen, vrije tijd, reputatie, ambitie... beïnvloeden de rechterlijke beslissing. Een aan zijn vrije tijd gehechte rechter zal bijvoorbeeld sneller beslissen tot een schikking tussen de partijen. Een rechter met carrière-ambities zal dan weer sneller bestaande rechtspraak navolgen. In de *pragmatische verklaring* baseren rechters hun oordeel op de gevolgen van hun beslissing en niet op de logische, syllogistische redeneermethode⁵⁰. De rechterlijke beslissing is georiënteerd op het door de rechter nagestreefde beleid en het maatschappelijk gevolg. Volgens de *sociologische verklaring* is de rechterlijke beslissing afhankelijk van de samenstelling van de (beroeps)rechtbank. Het betreft hier een combinatie van de strategische- en de gedragsmatige theorie. Wanneer alle betrokken rechters van hetzelfde geslacht, van dezelfde etnische origine of van dezelfde politieke strekking zijn gaat dit de beslissing van het rechtscollege beïnvloeden. Posner stelt dat rechters een aversie hebben voor onenigheid en kost wat kost op dezelfde lijn willen zitten. Het laten overheersen van de voorkeur van één lid van het college kan evenwel de beslissing van de rechtbank beïnvloeden. De *psychologische verklaring* vertrekt van de cognitieve vuistregels die gebruikt worden bij een rechterlijke beslissing. Posner stelt dat een rechter bij juridische besluitvorming niet zozeer een formele redenering volgt maar dat er onbewuste reacties naar voren komen als gevolg van de onzekerheden waarmee de rechter wordt geconfronteerd. Posner is hierbij van mening dat een academisch gevormde rechter, in tegenstelling tot een rechter die eerder als advocaat werkte, veel meer een legalistische visie hanteert en veel rigider is bij de rechtstoepassing. De *organisationele verklaring* zet de verhouding en de uitéénlopende belangen tussen de rechter en de overheid centraal. De overheid wil volgens Posner een duidelijke, organisationele structuur opzetten waarbinnen de rechter moet functioneren.

⁵⁰ Bij de syllogistische redeneermethode worden de rechtsregels toegepast op specifieke feiten.

De rechter verzet zich echter tegen deze structuur. De *fenomenologische verklaring* tenslotte gaat uit van het gevoel dat de rechter heeft bij het nemen van een beslissing. Posner komt tot de algemene conclusie dat rechters beslissen op basis van zowel juridische argumenten als op basis van pragmatische overwegingen (Deurvorst, 2013; Kerkmeester & Visscher, 2010).

B) Baum schuift in zijn werk *Judges and their audiences* het juridisch, het strategisch en het gedragsmatig model naar voren als de drie theoretische ideaaltypen inzake rechterlijk beslissingsgedrag (Baum, 2006). Hieraan wordt de goedkeuring van het publiek als een eigen, vierde verklaring toegevoegd. Het uitgangspunt hierbij is dat rechters willen gerespecteerd worden; rechters zijn uit op de goedkeuring van uiteenlopende groepen zoals collega-rechters, de media, de eigen sociale omgeving, andere staatsmachten... Baum stelt dat dit verlangen een rechtstreekse invloed heeft op rechterlijke beslissingen maar ook onbewust beslissingen kan beïnvloeden. In dit kader is het interessant dat ook Posner aanhaalde dat rechters in rechtscolleges die in de publieke belangstelling staan meer aandacht besteden aan het ontwikkelen van coherente juridische theorieën dan rechters in rechtscolleges die minder in de belangstelling staan (Baum, 2006; Posner, 2008).

C) Dyevre stelt dat er bij juridische besluitvorming een interactie bestaat tussen diverse factoren die elkaar onderling beïnvloeden (Dyevre, 2010). Dyevre stelt dat niet-juridische, persoonlijke factoren wel degelijk een rol spelen bij juridische besluitvorming maar dat de rechterlijke beslissing er niet volledig door wordt bepaald. Ook rechtsregels spelen volgens betrokkene een concrete rol (Dyevre, 2010; Nuyens, 2018). Dyevre stelde een theoretisch kader op waarin hij diverse beïnvloedingsfactoren opnam en zowel de mate van invloed alsook de omstandigheden aanduidde waarin deze factoren van belang zijn. Dyevre onderscheidt hierbij een macroniveau met zogenaamde extern-institutionele factoren. Op dit niveau situeert Dyevre onder andere de publieke steun die de rechtsmacht in een land ervaart en de politieke verdeeldheid in een land. Hieronder vallen ook de media en de rechtsleer. Het macroniveau beïnvloedt het mesoniveau waarop zich de extern-institutionele en de intern-institutionele factoren bevinden. Hieronder vallen onder andere de beslissingsvrijheid van rechters, de aanstellingstermijn van rechters,... Tot slot onderscheidt de auteur een microniveau waarover persoonlijke factoren en attitudes worden gesitueerd. Het microniveau wordt hierbij beïnvloed door het mesoniveau. Dyevre komt tot de algemene conclusie dat de invloed van persoonlijke factoren op de juridische besluitvorming afhankelijk is van de manier waarop institutionele factoren het besluitvormingsproces vormgeven (Dyevre, 2010; Nuyens, 2018). Dyevre stelde dat zijn model de verschillen tussen de Amerikaanse en de Europese situatie kan verklaren. In de VS spelen volgens betrokkene een groot aantal institutionele factoren een rol waardoor de rechter er een grote vrijheid heeft en persoonlijke factoren een invloed uitoefenen. Hierbij wordt gewezen op de levenslange aanstelling en de mogelijkheid om *dissenting opinions* te publiceren (Dyevre, 2010; Nuyens, 2018).

D) Epstein vertrekt bij zijn *labor-market theory of judicial behavior* van het gegeven dat rechters deelnemers aan de arbeidsmarkt zijn (Epstein et al., 2013). De negen theorieën van Posner vormden hierbij de basis (Posner, 2008). Rechters worden volgens Epstein in hun handelen gestuurd door institutionele- en externe persoonlijke factoren zoals de kans op promotie / het risico dat een hogere rechtbank een beslissing kan vernietigen. Hij plaatst institutionele en persoonlijke factoren in een kader van kosten / baten en institutionele motiveringen / beperkingen. Epstein komt tot de conclusie

dat juridisch gedrag niet uitsluitend wordt bepaald door ideologie en rechtsregels maar dat ook andere factoren een rol spelen (Epstein et al., 2013).

2.2.3. Cognitieve processen – het intuitive-override model of judging

In de zoektocht naar de factoren die juridische besluitvorming beïnvloeden werd ook de vraag opgeworpen of rechterlijk beslissingsgedrag een rationeel dan wel een eerder intuïtief proces is? Het antwoord op deze vraag lijkt momenteel ergens in het midden te liggen (Calus, 2017).

Politieke en economische wetenschappers vertrekken bij hun modellen, volgens Wijtvliet (2019), vaak van de rationele keuzetheorie om juridische besluitvorming te verklaren. Rechters gaan volgens deze modellen doelbewust bepaalde beleids- of andere doelen nastreven (Wijtvliet, 2019).

Psychologen en neurologen zijn daarentegen van mening dat juridische besluitvorming tot stand komt door een wisselwerking tussen een onbewust intuïtief en een bewust proces van deliberatie (IJzermans, 2011; Wijtvliet, 2019). Tijdens het beslissingsproces dienen rechters namelijk diverse keuzes te maken waarbij ze geconfronteerd worden met tal van onzekerheden. Juridische besluitvorming is hierbij niet alleen een kwestie van rationele keuzes maar ook van onbewuste intuïtieve processen; het *rechtsgevoel* wordt gecontroleerd en eventueel gewijzigd door een bewust proces van deliberatie (IJzermans, 2011). In het intuïtieve proces spelen cognitief – emotionele heuristieken⁵¹, persoonlijke ervaringen en biases⁵³ een rol. Ook juridisch irrelevante factoren zoals stereotypen⁵⁴ en vooroordelen⁵⁵ bepalen concreet het juridisch-rationeel proces (Calus, 2017; Oimann, 2019; Wijtvliet, 2019). Rechterlijke besluitvorming wordt tot slot ook onvermijdelijk beïnvloed door emoties (IJzermans, 2011).

In het kader van bovenstaande discussie ontstond concreet het *intuitive-override model of judging*, een soort moderne mengeling tussen de ideeën van het rechtsformalisme en het rechtsrealisme (Calus, 2017; Guthrie et al., 2007)⁵⁶. Het model is concreet een toepassing van de *dual-process* theorie van Kahneman (2012); de auteurs komen tot de conclusie dat rechters *a priori* intuïtieve besluitvormers zijn die *a posteriori* overgaan tot rationaliseren (Calus, 2017; Guthrie et al., 2007; Kahneman, 2012). Centraal in het model staat het uitgangspunt dat mensen denken op basis van twee systemen. Het *systeem 1-denken* bevat het automatische denken. Het werkt automatisch, snel

⁵¹ Heuristieken zijn vuistregels die toelaten om complexe situaties automatisch om te zetten in éénvoudigere situaties en zo sneller tot een beslissing te komen. Bij een sollicitatiegesprek zal de vraag of iemand geschikt is voor een functie worden omgezet naar hoe iemand zich presenteert. Op emotioneel vlak bestaat de "voelt-goed-regel"; een oordeel dat goed voelt zal waarschijnlijk het juiste oordeel zijn (Calus, 2017, p. 31).

⁵² De emotionele of affectieve heuristiek is een soort mentale shortcut waarbij mensen beslissingen nemen die sterk worden beïnvloed door hun huidige emoties. In wezen speelt uw affect, een psychologische term voor emotionele respons, een cruciale rol in de keuzes en beslissingen die u neemt. Beslissen op "buikgevoel" is een vorm van emotionele heuristiek (*Affect Heuristic | Example | Model | Betekenis | Bias | Definition | SEO-SNEL.nl, z.d.*).

⁵³ Enkele voorbeeldbiases zijn framing en de confirmatiebias. Framing treedt op wanneer mensen een beslissing nemen op basis van de manier waarop de informatie wordt gepresenteerd, in plaats van alleen op basis van de feiten zelf. Concreet zijn er verschillende interpretaties van één en hetzelfde dossier mogelijk. De confirmatiebias is de (deels) onbewuste neiging om vooral op zoek te gaan naar bewijs dat onze al bestaande denkbeelden ondersteunt (Calus, 2017, p. 32-80).

⁵⁴ Een stereotype is een verzameling van vaststaande, simplistische en sterk veralgemeende opvattingen over een groep van mensen (Brybaert, 2018, p. 693).

⁵⁵ Een vooroordeel is een op een gebrek aan kennis berustende mening of afkeer (Calus, 2017, p. 31).

⁵⁶ Sommigen spreken over het "realistisch formalisme" en stellen dat het een derde grote theoretische visie op juridische besluitvorming betreft. Anderen stellen dat het enkel een methode betreft om rechterlijk beslissingsgedrag te verklaren.

en vergt weinig inspanning. Het systeem is verantwoordelijk voor het intuïtief denken, denkfouten, vooringenomenheid en vooroordelen. Het systeem 2-denken daarentegen staat voor het weloverwogen, aandachtig en langzaam denken. Het vraagt inspanning, concentratie en zelfbeheersing. Het tweede systeem zal geen energie verspillen wanneer systeem 1 alles onder controle heeft (Calus, 2017; Guthrie et al., 2007; Kahneman, 2012). *Het intuitive-override model of judging* combineert beide denksystemen en erkent dus zowel de rol van de rechterlijke ingeving / buikgevoel als het belang van deliberatie (Guthrie et al., 2007). Op die manier wordt de onvermijdelijke maar vaak ongewenste invloed van intuïtie beperkt.

Ook in het kader van de cognitieve processen moet worden opgemerkt dat een volledige loskoppeling van andere modellen quasi onmogelijk is. De eerder in het kader van het strategisch model aangehaalde institutionele factoren zijn bijvoorbeeld belangrijk om intuïtieve beslissingen te beperken; cognitieve shortcuts worden sneller gehanteerd onder tijdsdruk en bij een zware werklast (Guthrie et al., 2007). In dit kader kunnen het bekende Danziger experiment en de uitspraak *justice is what the judge ate for breakfast* worden aangehaald (Danziger et al., 2011). In een Israëliisch onderzoek met betrekking tot de behandeling van aanvragen voor een voorwaardelijke invrijheidsstelling werd vastgesteld dat rechters opvallend meer goedkeuringen gaven na (eet)pauzes. Ze beslisten ook sneller. Deze vaststellingen kunnen worden gekoppeld aan het zogenaamde uitputtingseffect van Kahneman (2012). Wanneer rechters moe zijn of honger hebben neemt het "systeem 1" denken over. Door de vermoeidheid is er minder zelfbeheersing en motivatie aanwezig bij een volgende, gelijkaardige taak. Na een aantal keer dezelfde beslissing te hebben genomen zou de rechter meer behoudend gaan beslissen (Danziger et al., 2011; Kahneman, 2012).

2.3. Beïnvloedingsfactoren bij de besluitvorming van de Belgische RvV

In de internationale literatuur over de factoren die de juridische besluitvorming beïnvloeden, wordt eerder beperkt gefocust op asiel- en migratiebeslissingen. Bovendien focussen de bestaande studies eerder op de VS en minder op Europese landen. Informatie over de specifieke beïnvloedingsfactoren bij de Belgische RvV werd dan ook bijna niet teruggevonden. Nader onderzoek naar de specifieke beïnvloedingsfactoren bij de RvV is dan ook zeker nodig. Niettemin kunnen hieronder enkele algemene vaststellingen worden weergegeven.

2.3.1. Onderzoek naar rechterlijke besluitvorming – de taakopvatting van de rechters bij de RvV (Seghers, 2021)

In een onderzoek naar rechterlijke besluitvorming bekeek Seghers in 2021 specifiek de taakopvatting van de rechters bij de RvV. Het eerder beperkte onderzoek kwam, aan de hand van interviews met enkele rechters, tot de conclusie dat de beslissingen van de RvV in de eerste plaats gebaseerd zijn op het recht en juridische argumentatie. Ook niet-juridische beïnvloedingsfactoren spelen echter een rol bij de besluitvorming. De rechters zelf verwezen hierbij concreet naar het feit dat het recht deels onbepaald is (Seghers, 2021).

Alle rechters in het vermelde onderzoek onderschreven de moderne invulling van het juridische model en dus het belang van het recht / de rechtsregels bij hun beslissingen. In de meeste gevallen kan de RvV de rechtsregels zonder grote problemen toepassen op de voorgelegde individuele dossiers. De rechters stelden echter ook een zekere beoordelingsvrijheid te hebben bij de vaststelling van de feiten, de interpretatie / de toepassing van de rechtsregels en op methodologisch vlak. De rechters hanteren bij een onduidelijke of onvolledige rechtsregel voornamelijk juridische argumenten. De wil van de wetgever en de voorbereidende werken bij de wet blijken bij de interpretatie centraal te staan. Hierbij wordt evenwel ook rekening gehouden met de rechtspraak van het Hof van Justitie, het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en de Raad van State. Uit het onderzoek bleek echter ook dat de rechters van mening zijn een beperkte rechtsvormende rol te hebben. Hierbij werd het belang van rechtséénheid, coherentie en het respect voor eerdere rechtspraak benadrukt. De rechters stelden aanvullend dat een duidelijke oplossing, mede door de verscheidenheid aan interpretatiemethoden / de verschillende interpretaties van eenzelfde of gelijkaardige regels, niet altijd mogelijk is. Indien juridische argumenten en rechtspraak geen oplossing bieden bouwen de rechters noodgedwongen een eigen redenering op om de gekozen beslissing van de nodige juridische argumenten te voorzien. Hierbij wordt gekozen voor de oplossing die het best aansluit bij de eigen rechtsvisie en de gangbare juridische praktijk. De rechters merkten ook specifiek op dat de complexiteit van de vreemdelingenwetgeving en het groot aantal wijzigingen aan de wetgeving hun taak extra bemoeilijkten (Seghers, 2021).

In het kader van de toepassing van het recht bleek de vrijheid van de rechters opmerkelijk groter te zijn bij de volle rechtsmacht- dan bij de annulatie-dossiers. In annulatie-dossiers, die veel sterker bepaald zijn door het recht, stelden de rechters enkel te moeten nagaan of "de administratieve overheid bij haar beoordeling van het dossier was uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of de feiten correct werden beoordeeld en of zij op grond daarvan niet onredelijk tot haar besluit was gekomen" (Seghers, 2021). Bij volle rechtsmacht daarentegen wordt een nieuw onderzoek gevoerd en mogen nieuwe elementen worden aangebracht. De rechters stelden dat niet-juridische elementen en vragen van geloofwaardigheid bij volle rechtsmacht een belangrijke rol spelen. Beslissingen in volle rechtsmacht kunnen hierdoor minder objectief zijn; rechters blijken in deze dossiers soms angst te hebben voor verkeerde beslissingen (Seghers, 2021).

Op het politieke niveau zijn de rechters van de RvV zich bewust van het feit dat hun beslissingen politieke gevolgen kunnen hebben. De meningen waren echter verdeeld of en in welke mate de RvV-beslissingen beïnvloed worden door politieke elementen. Bij duidelijke rechtsregels spelen politieke elementen volgens de rechters geen rol. De rechters voelen zich principieel gebonden door het recht; ideologische overtuigingen, de persoonlijke achtergrond van de rechter en meningen over vreemdelingenpolitiek kunnen echter een rol gaan spelen wanneer de rechter een zekere beoordelingsvrijheid heeft. Seghers (2021) kwam tot de conclusie dat de rechters van de RvV evenwel nooit de intentie hebben om te beslissen op basis van beleidsmatige- of politieke overwegingen. Keuzes ten gevolge van niet-juridische factoren moeten immers steeds juridisch worden onderbouwd. Enkele rechters wezen in dit kader op het belang van beslissingen door de algemene en verenigde kamers in ideologisch beladen dossiers. Gemeenschappelijke beslissingen verzoenen de verschillende maatschappijvisies en verzekeren volgens de rechters de uniformiteit van de rechtspraak. Bij het vaststellen en beoordelen van feiten spelen factoren zoals emoties,

kennis, intuïtie, ervaring, vooroordelen,... mogelijk een rol. Beoordelen of iemand de waarheid spreekt omvat volgens de rechters steeds een persoonlijke inschatting. Hierbij werd opgemerkt dat een rechterlijke beslissing niet mag worden beïnvloed door persoonlijke gevoelens en / of sympathie; zelfcorrectie is hierbij een belangrijk mechanisme. De rechters wezen erop dat dit in de praktijk veel moeilijker is dan op papier; hierbij werd specifiek verwezen naar het persoonlijk contact met de verzoeker. Persoonlijke elementen speelden ook een grotere rol in dossiers volle rechtsmacht doordat deze vaak emotioneel beladen zijn. Opmerkelijk in het onderzoek van Seghers was ook het feit dat enkele rechters aanhaalden dat er mogelijks extra strikt en streng naar de rechtsregels werd gekeken om subjectiviteit uit te sluiten (Seghers, 2021).

Maatschappelijke opvattingen spelen volgens het onderzoek van Seghers geen directe rol bij de beslissingen van de RvV; het administratief dossier wordt door de rechters aanzien als de basis voor hun besluitvorming. Kennis van de in de samenleving bestaande opvattingen werd enkel als relevant beschouwd om geen wereldvreemde rechtspraak te creëren. De rechters stelden ook dat ze de ontwikkelingen in de samenleving deels in hun besluitvorming integreerden door de rechtspraak van hogere rechtscolleges na te leven. De rechters beseffen wel dat ze een politiek gevoelige materie behandelen waarvoor veel media-aandacht bestaat. Hierbij werd gewezen op het feit dat alle arresten van de RvV worden gepubliceerd. Seghers kwam algemeen tot de conclusie dat de rechters gevoelig zijn voor wat anderen over hen denken maar dat er geen aanwijzingen zijn dat de publieke opinie hun rechtspraak beïnvloedt (Seghers, 2021).

Tot slot kwamen ook twee factoren naar voor die niet specifiek werden bevestigd tijdens het onderzoek. Ten eerste verwezen de rechters indirect naar de hoge werklast om bepaalde van hun beslissingen te verantwoorden. Ook de organisatiestructuur van de RvV werd door enkele rechters aangehaald om te wijzen op de invloed van de voorzitter en de eerste voorzitter in de algemene en verenigde kamers. Hierbij werd enerzijds aangegeven dat er naar deze leidinggevenden werd opgekeken, anderzijds werd aangehaald dat de voorzitter werd benoemd door de Staatssecretaris en dat hierbij de politieke oriëntatie mogelijks een rol speelt. Rechters met ambitie om voorzitter te worden, volgen vaker de heersende rechtspraak. Een tweede factor die aan bod kwam betreft de rol van taal en rechtscultuur bij de beslissingen van de RvV. De rechters haalden een fundamenteel verschil aan tussen de rechtspraak van de Nederlandstalige en Franstalige Kamers. De rechters herhaalden in dit kader het belang van de rechtspraak van de algemene en verenigde Kamers voor de éénheid van de rechtspraak (Seghers, 2021).

2.4. Conclusie

Onder invloed van het rechtsrealisme werd de laatste eeuw heel wat wetenschappelijk onderzoek verricht naar de factoren die juridische besluitvorming beïnvloeden. Ondanks de ontwikkeling van diverse theoretische modellen werd er tot op heden evenwel geen allesomvattende verklaring voor rechterlijk beslissingsgedrag gevonden. Vandaag wordt wel algemeen aanvaard dat juridische besluitvorming niet alleen door rechtsregels maar ook door een complex geheel aan andere factoren wordt bepaald. Zowel de persoon(lijkheidskenmerken) van de rechter als diverse institutionele- en maatschappelijke factoren blijken hierbij een rol te spelen. Ook werd duidelijk dat de beslissing van de rechter geen strikt rationele beslissing is maar dat ook cognitieve en intuïtieve processen een rol spelen. Hoewel er tot op heden weinig onderzoek werd verricht naar beïnvloedingsfactoren bij de besluitvorming van de Belgische RvV kunnen we veronderstellen dat ook de rechters bij de RvV onderhevig zouden kunnen zijn aan de algemeen veronderstelde extralegale beïnvloedingsfactoren. Vanzelfsprekend is ter zake nader onderzoek wenselijk. Zoals reeds aangehaald is aanvullend empirisch onderzoek sterk aangeraden. In dit kader bestudeer ik in hoofdstuk 3 op welke manier bestaand onderzoek naar inconsistenties of discrepanties in juridische beslissingen omtrent asielzaken werd vormgegeven.

3. Welke extralegale factoren hebben een impact op beslissingen in asielzaken?

"Het druist in tegen iemands rechtvaardigheidsgevoel dat het uitgesproken oordeel voor een groot deel afhangt van een puur toevallige omstandigheid, namelijk de persoonlijkheid van de rechter die het specifieke dossier behandelt" (Refugee roulette – Schrag et al., 2007).

Sinds de auteurs van het onderzoek "*Refugee roulette: disparities in asylum adjudication*" (Schrag et al., 2007) het bewijs aanleverden dat de persoonlijke voorkeuren van een rechter of beslissingsnemer in de VS een belangrijke rol speelden in de uitkomst van een asielzaak, toonden meerdere wetenschappelijke studies aan dat er ook in diverse andere landen inconsistenties bestaan bij de behandeling van asielzaken. Naast de persoon(lijkheid) van de rechter blijken ook de sociaal-economische omstandigheden, institutionele- en politieke beïnvloedingsfactoren een rol te spelen in asielzaken (Alveng, 2013; Neumayer, 2005; Schneider et al., 2020; Schrag et al., 2007).

In de wetenschappelijke literatuur werden meerdere onderzoeken teruggevonden die de invloed van het geslacht van de beslissingsnemer op asielbeslissingen onderzochten (Menkel-Meadow, 2009; Pärnamets et al., 2020; Rehaag, 2007, 2011). Schrag et al. (2007) toonden aan dat de kans op een positieve asielbeslissing concreet werd beïnvloed door het geslacht van de rechter. In sommige van de geraadpleegde studies werd ook specifiek de link gelegd tussen het geslacht van de beslissingsnemer en het geslacht van de asielverzoeker (Colaiacovo, 2013; Dauvergne et al., 2006; Ecker et al., 2020; Rehaag, 2011). Andere onderzoeken focusten dan weer op het directe effect van het geslacht van de asielverzoeker op de uitkomst van een asielbeslissing (Mascini & van Bochove, 2008; van Bochove, 2007).

Op basis van de onderzoeksmethoden die gehanteerd werden in de geraadpleegde studies, werd uiteindelijk het geslacht van de asielverzoeker weerhouden als centrale onafhankelijke variabele voor het empirisch gedeelte van mijn masterproef. In het laatste hoofdstuk van mijn literatuurstudie ligt de focus dan ook op de invloed van het geslacht van een asielverzoeker op de uiteindelijke asielbeslissing. In dit kader overloop ik beknopt enkele studies waarbij de invloed van het geslacht van de asielverzoeker direct of indirect aan bod komt. Aanvullend komen ook kort enkele andere beïnvloedingsfactoren aan bod.

3.1. Het geslacht van de asielverzoeker als extralegale factor in asielzaken

Een aantal onderzoeken focusten op de directe impact van het geslacht van de asielverzoeker op de erkenningskans van hun asielaanvraag (Colaiacovo, 2013; Dauvergne et al., 2006; Ecker et al., 2020; Mascini & van Bochove, 2008; Rehaag, 2007; Rehaag, 2011; van Bochove, 2007). Van Bochove (2007) vond dat vrouwelijke asielverzoekers in Nederland een significant hogere kans hadden om erkend te worden dan mannen. De auteur stelde op basis van eerder onderzoek (Spijkerboer & Council, 1994; Spijkerboer, 1999) de hypothese voorop dat het veronderstelde

verschil⁵⁷ kon worden verklaard door het traditionele migratiepatroon⁵⁸ en meer specifiek door de verschillen in migratiepatronen tussen mannen en vrouwen⁵⁹. Om de geformuleerde hypothese na te gaan analyseerde van Bochove (2007) de ingediende asielaanvragen in Nederland uit de periode 1993-2005. De auteur maakte hierbij gebruik van kruistabellen en een logistische regressieanalyse. De kans op erkenning van een asielaanvraag werd hierbij gebruikt als afhankelijke variabele. De onafhankelijke variabelen werden afgeleid uit wetenschappelijke studies met betrekking tot het traditionele migratiepatroon (Spijkerboer & Council, 1994; Spijkerboer, 1999). De gehanteerde onafhankelijke variabelen betroffen concreet het geslacht van de aanvrager (man-vrouw), de aanwezigheid van kinderen in het dossier van de aanvrager (kind-geen kind), de aanwezigheid van een partner in het dossier van de aanvrager (ja-nee) en tenslotte het gegeven of de aanvrager zijn/haar partner nareisde (wel-niet). Het geboorteland van de aanvrager fungeerde bij de analyse als controlevariabele; hierbij werd een onderscheid gemaakt tussen de landen waar het erkenningspercentage boven het gemiddelde van 33% lag (bovengemiddelde kans) en de landen waar het eronder lag (benedengemiddelde kans).

Op basis van de gemaakte kruistabellen kon de conclusie worden weerhouden dat mannen in Nederland een kleinere kans op een positieve asielbeoordeling hadden dan vrouwen (zie Bijlage 1, tabel 5.1). Daarnaast werd ook duidelijk dat de aanwezigheid van een partner (zie Bijlage 2, tabel 5.5 – 5.6) voor zowel mannen als vrouwen de kans op een positief asielresultaat verhoogde. Het effect bleek wel groter te zijn voor mannen, terwijl vrouwen procentueel vaker een aanvraag met aanwezigheid van een partner indienen.

Om de invloed van elke onafhankelijke variabele op de afhankelijke variabele (kans op erkenning), *ceteris paribus*⁶⁰ de andere onafhankelijke variabelen, na te gaan werden alle variabelen uit het onderzoek opgenomen in een logistische regressieanalyse (zie Bijlage 3, tabel 5.10). Concreet werden er 10 modellen opgesteld met telkens combinaties van verschillende onafhankelijke variabelen. Op die manier werd de invloed van de onafhankelijke variabelen op de afhankelijke variabele gemeten. In model 0 werd enkel het geslacht van de verzoeker als variabele opgenomen in de regressie. De modellen 1 tot en met 4 bekeken de invloed van het geslacht, in combinatie met telkens een andere onafhankelijke variabele, op de erkenningskans. Model 5 bekeek alle

⁵⁷Spijkerboer stelde in 1994 dat vrouwen in Nederland minder kans maakten op de vluchtelingenstatus dan mannen. De veronderstelde achterstelling van vrouwen vormde in Nederland, maar ook mondiaal, de basis voor de invoering van richtlijnen voor vrouwspecifieke problemen in het asielbeleid. In een navolgend onderzoek uit 1999 kwam Spijkerboer echter, net als diverse andere studies, tot de vaststelling dat vrouwen net meer kans maakten op de vluchtelingenstatus.

⁵⁸Spijkerboer merkte in dit kader op dat, "hoewel wetenschappelijk was aangetoond dat vrouwen nadeel ondervonden van de manier waarop ze in de asielprocedure werden geconstrueerd, hij geen sluitende verklaring had voor het feit dat vrouwen toch een grotere slaagkans bleken te hebben". Spijkerboer formuleerde de hypothese "dat mannen wellicht nog meer nadeel ondervonden van de manier waarop ze in de asielprocedure werden gestereotypeerd dan vrouwen". De verklaring hiervoor zocht betrokkene in het traditionele gendermigratiepatroon; het traditionele rolpatroon werd volgens Spijkerboer gereproduceerd in de asielprocedure. De vaststellingen en de hypothese van Spijkerboer vormden concreet het vertrekpunt voor van Bochove's onderzoek. Aangezien stereotypen echter vaak onbewust worden toegepast werkte van Bochove in haar onderzoek met de objectiveerbare slaagkans van mannelijke- en vrouwelijke asielzoekers.

⁵⁹Tot de jaren '80 was er volgens van Bochove sprake van een traditioneel migratiepatroon. De arbeidsmigratie vanaf de jaren '60, de hieraan gekoppelde migratie voor gezinshereniging alsook de latere migratie voor gezinsvorming vallen onder het traditionele migratiepatroon. Vanaf de jaren '80 werd echter een "feminisering van de migratie" vastgesteld; door een toenemende participatie op de arbeidsmarkt (o.a. in de dienstverlenende sector) werd de vrouw onafhankelijker, kon ze meer eigen keuzes maken en groeide ook de rol van vrouwen in migratie.

⁶⁰De overige omstandigheden gelijk blijvend / onder constanthouding van.

onafhankelijke variabelen samen; de modellen 6 tot en met 8 analyseerden bijkomend de interactie tussen het geslacht en de onafhankelijke variabelen kind (model 6), partner (model 7) en geboorteland (model 8). In model 9 tenslotte werden alle variabelen, inclusief de drie interactietermen, opgenomen in de regressie.

In alle modellen is het geslacht⁶¹ de interessevariabele; de regressiecoëfficiënt van de variabele "vrouw" geeft overal het verband weer tussen het geslacht vrouw en de kans op erkenning. Er werd steeds gekeken in hoeverre het effect van het geslacht groter werd of net daalde onder invloed van de andere onafhankelijke variabelen. Eerst werd er gekeken naar de categorie 'kansrijke asielzoekers'⁶² (zie Bijlage 3, *tabel 5.10*); vervolgens werd de vergelijking gemaakt met de categorie 'kansarme asielzoekers'⁶³ (zie Bijlage 4, *tabel 5.11*). De resultaten van de verschillende modellen toonden een positief verband aan tussen een vrouwelijke asielverzoeker en de kans op erkenning, met andere woorden, vrouwen hadden een significant hogere kans op erkenning, *ceteris paribus*, dan mannelijke asielverzoekers. In slechts één model, namelijk model 9 waarin alle variabelen werden opgenomen, werd een negatief effect (-0,026) opgemerkt tussen het geslacht vrouw en de erkenningskans. De coëfficiënt was echter niet statistisch significant. Model 3 toont aan dat asielzoekers met een partner een grotere slaagkans hebben dan asielzoekers zonder partner (0,719). Het derde model laat bovendien zien dat dat vrouwen een grotere kans op erkenning hebben dan mannen (0,366), dit doordat ze (zoals al eerder aangehaald) vaker een aanvraag indienen met partner. Uit model 7, waarin de interactieterm tussen het geslacht en partner werd opgenomen, bleek daarnaast dat het effect van een vrouw zonder partner op de erkenningskans 0,563 was. Dit wijst erop dat vrouwen zonder partner een hogere erkenningskans hebben dan mannen zonder partner; het hebben van een partner biedt dus meer voordelen aan mannen dan aan vrouwen. Bovenstaande resultaten bevestigen de eerder aangehaalde bevindingen uit de kruistabellen.

De auteur kwam in haar onderzoek tot de algemene conclusie dat vrouwelijke asielverzoekers in Nederland een significant hogere kans op erkenning hadden dan mannen. Hoewel eerder onderzoek aantoonde dat het traditionele beeld van de vrouw de kans verkleinde om wegens vervolging op politieke- en religieuze gronden erkend te worden⁶⁴ (Spijkerboer & Council, 1994), wees het onderzoek van *van Bochove (2007)* erop dat het traditionele beeld van de man de kans om als economisch vluchteling te worden afgewezen nog veel sterker beïnvloedde" (van Bochove, 2007).

Rehaag (2011) vond gelijkaardige resultaten in Canada inzake de hogere erkenningskans van vrouwelijke asielaanvragers ten opzichte van mannelijke asielaanvragers. In het onderzoek van Rehaag (2011) werd initieel de invloed van het geslacht van magistraten op asielbeslissingen van de Canadese Immigratie- en Vluchtelingenraad (hierna: IRB) geanalyseerd voor de periode 2004-2008. In tegenstelling tot het Amerikaanse onderzoek van Schrag et al. (2007) bleken in Canada mannelijke magistraten zes procent meer positieve asielbeslissingen te nemen dan vrouwelijke magistraten.

⁶¹De variabele "vrouw is gelijk aan 1 indien de aanvrager een vrouw is.

⁶²Mannen en vrouwen met kind, met partner en met een geboorteland met een bovengemiddelde kans op een erkenning.

⁶³Mannen en vrouwen zonder kind, zonder partner en met een geboorteland met een benedengemiddelde kans op een erkenning.

⁶⁴ In de meeste culturen zijn het de mannen die vanuit een kritische houding en/of politieke overtuiging openlijk verzetsactiviteiten ontplooiën tegen een heersende orde en op grond hiervan vrezen voor vervolging; het zijn dan ook de mannen die aanzien worden als de ideaaltypische vluchteling (Spijkerboer & Council, 1994).

Opvallend hierbij was de vaststelling dat er bij de asielbeslissingen op basis van het geslacht van de hoofdaanvragers een duidelijk verschil bestond tussen de verwachte toekenningspercentages en de werkelijke toekenningspercentages. Vrouwelijke hoofdaanvragers bleken in de onderzochte periode 18,9% meer kans te hebben op een positieve asielbeslissing dan mannelijke hoofdaanvragers. Vrouwelijke hoofdaanvragers bleken aanvullend ook 8,2% meer kans op succes te hebben bij mannelijke magistraten dan bij vrouwelijke magistraten. Ook mannelijke hoofdaanvragers bleken meer kans op een positieve beslissing te hebben bij mannelijke magistraten; hier bedroeg het verschil echter slechts 4,8%. De gevonden resultaten omtrent het hoger toekenningspercentage van mannelijke juryleden en de hogere erkenningskans van vrouwelijke asielaanvragers werden bevestigd door de uitgevoerde binaire logistische regressieanalyse (zie Bijlage 5, *table 11*). Algemeen kon worden geconcludeerd dat, hoewel er aanzienlijk meer mannelijke hoofdaanvragers waren, vrouwelijke hoofdaanvragers gemiddeld meer kans op een positieve asielaanvraag hadden dan hun mannelijke tegenhangers (zie Bijlage 6, *table 3*). Rehaag stelde dat zijn bevindingen niet verrassend waren aangezien dit verschijnsel ook reeds door andere onderzoekers was vastgesteld. Hierbij verwees de auteur specifiek naar de studie van Dauvergne et al. (2006).. Het onderzoek uit 2006 stelde vast dat vrouwen, sinds de IRB begon met het beoordelen van asielaanvragen, elk jaar statistisch ongeveer vijf procent meer kans hadden op een positieve asielbeslissing dan mannen (zie Bijlage 7, *appendix B*). De in het onderzoek geïnterviewde beslissingsnemers gaven als mogelijke verklaring dat vrouwen eerder geloofd worden en dat geloofwaardigheid in bijna alle hoorzittingen met vluchtelingen een rol speelt (Dauvergne et al., 2006).

Voorafgaand aan zijn onderzoek uit 2011 had Rehaag reeds een onderzoek uitgevoerd naar het bestaan van discrepanties bij de toekenningspercentages van de IRB (Rehaag, 2007). Hierbij werden de toekenningspercentages inzake 9984 asielaanvragen uit 2006 statistisch geanalyseerd. De resultaten toonden aan dat er grote variaties bestonden in de toekenningspercentages van de individuele IRB-beoordelaars. Terwijl sommige raadsleden de vluchtelingenstatus toekenden in quasi alle zaken die ze behandelden, haalden andere raadsleden in hetzelfde jaar slechts een toekenningspercentage van minder dan tien procent. Het onderzoek kwam tot de eindconclusie dat de toekenning van de vluchtelingenstatus (deels) afhankelijk was van de identiteit van de beoordelaar.

Een vervolgonderzoek op *Rehaag (2007)*, uitgevoerd door *Colaiacovo (2013)*, analyseerde de beslissingen van de IRB diepgaander door gebruik te maken van een grotere steekproef met gegevens uit de periode 2006-2011 (Colaiacovo, 2013). Aan de hand van regressieanalyses werd voornamelijk de invloed van de rechter op de uiteindelijke asielbeslissing nagegaan. Ook de impact van het geslacht van de asielverzoeker op de toekenningskans werd evenwel onderzocht. Zo werd naast het geslacht van het beoordelend IRB-bestuurslid⁶⁵ ook het geslacht van de verzoeker⁶⁶ en een genderinteractieterm⁶⁷ aan de analyse toegevoegd. Uit de resultaten (zie Bijlage 8, *table 9*) bleek dat mannelijke verzoekers tien procent minder kans hadden op een goedkeuring van hun asielvraag

⁶⁵ De variabele "mannelijk bestuurslid" = 1 indien het bestuurslid een man is.

⁶⁶ De variabele "mannelijke verzoeker" = 1 indien de verzoeker mannelijk is.

⁶⁷ De variabele "mannelijke interactie" heeft een waarde van 1 als zowel de verzoeker als het beoordelend bestuurslid mannelijk zijn.

dan vrouwelijke verzoekers. Dit effect kon mogelijk deels worden veroorzaakt door het feit dat vrouwen in veel regio's van de wereld bijzonder kwetsbaar zijn voor vervolging of niet in staat zijn om bescherming van de staat te zoeken wegens discriminatie op basis van geslacht. Een andere mogelijke verklaring was dat vrouwelijke verzoekers vaker worden vergezeld door kinderen en dat bestuursleden eerder geneigd zijn om een status toe te kennen opdat de minderjarige niet moet worden uitgezet. De genderinteractieterm laat tot slot nog zien dat mannelijke vluchtelingen geconfronteerd worden met een extra daling van drie procent in de toekenningskans indien het beoordelend bestuurslid een man is.

De uiteindelijke conclusie van deze analyse was dat de waarschijnlijkheid dat een asielaanvraag wordt aanvaard samenhangt met de kenmerken van de beoordelaar, zelfs wanneer rekening wordt gehouden met factoren zoals onder andere het geslacht van de verzoeker, het land van herkomst en het jaar.

Ook in Oostenrijk werd vastgesteld dat het geslacht van vluchtelingen een doorslaggevende rol kan spelen bij de beslissing over asielaanvragen (Ecker et al., 2020). Volgens een studie van *Ecker et al. (2020)*, waarbij meer dan 40.000 gerechtelijke beslissingen over asielaanvragen in Oostenrijk uit de periode 2008-2013 werden geanalyseerd, hadden vrouwen meer kans om asiel te krijgen als de rechter die over hen oordeelde vooral aanvragen van mannen behandelde. Wanneer een rechter - man of vrouw - voornamelijk mannelijke aanvragers behandelde, verhoogde dit de kansen van vrouwelijke aanvragers met ongeveer 17 procent. Daarentegen hadden vrouwen geen meetbaar voordeel bij rechters die een evenwichtige verhouding tussen mannen en vrouwen in hun zaken behandelde. Bovendien oordeelden vrouwelijke rechters iets ruimhartiger - de kans op een positieve beslissing lag voor hen ongeveer negen procent hoger, ongeacht het geslacht van de aanvragers.

Concreet werden er door *Ecker et al. (2020)*, aan de hand van binaire logistische regressiemodellen, enkele hypothesen getest. Hypothese 1 stelde dat vrouwelijke rechters in asielzaken, in vergelijking met hun mannelijke collega's, eerder geneigd zouden zijn in het voordeel van de asielzoeker te beslissen. Vrouwelijke asielverzoekers zouden dan weer meer kans hebben op positieve beslissingen dan mannelijke asielverzoekers (hypothese 2).

Uit de resultaten blijkt dat vrouwelijke rechters inderdaad meer geneigd zijn om een aanvankelijk negatieve beslissing in te trekken en aan de asielverzoeker subsidiaire bescherming, politiek asiel of vluchtelingenbescherming toe te kennen (zie Bijlage 9, *table 1a*). Specifiek voor de asielberoepen blijkt dat asielverzoekers negen procent meer kans op een positieve uitspraak in hoger beroep hebben wanneer ze tegenover een vrouwelijke rechter staan in plaats van tegenover een mannelijke rechter (zie Bijlage 9, *table 2a*). Daarnaast is het ook zo dat vrouwelijke asielverzoekers significant meer kans hebben op een positieve beslissing in vergelijking met mannelijke aanvragers (zie Bijlage 9, *table 1a*). Vrouwelijke asielverzoekers hebben negen procent meer kans op een succesvol asielberoep dan mannelijke asielverzoekers (zie Bijlage 9, *table 2a*). Zowel het geslacht van de rechters als het geslacht van de aanvrager blijken dus een aanzienlijke invloed uit te oefenen op de erkenningspercentages van asielzoekers.

Bijkomend werd onderzocht of het effect van het geslacht van de verzoeker afhankelijk is van het totale aandeel vrouwelijke asielverzoekers in de werklast van de rechter. De resultaten tonen aan dat het positieve effect van vrouwelijke asielzoekers aanzienlijk verminderd is in de mate dat rechters geconfronteerd worden met een toenemend aandeel vrouwelijke asielzoekers in hun werklast (zie Bijlage 9, table 1b). Uit tabel 2b (zie Bijlage 9, table 2b) blijkt dat een vrouwelijke asielverzoeker 17% meer kans heeft op een positieve beslissing indien de beoordelende rechter zeer zelden te maken heeft met vrouwelijke aanvragers (vijf procent van hun werklast). Voor een vrouwelijke asielverzoeker die wordt beoordeeld door een rechter met bijvoorbeeld 45% vrouwelijke aanvragers in zijn/haar werklast daalde het positief gendereffect naar 4%. Indien een rechter een evenwichtige genderverdeling heeft in zijn/haar werklast, blijkt een vrouwelijke aanvrager geen voordeel te hebben ten opzichte van een mannelijke asielverzoeker.

Samengevat werden zowel hypothese 1 als hypothese 2 bevestigd. Het onderzoek van *Ecker et al. (2020)* toonde aan dat gender een belangrijke factor is bij asielbeslissingen. Het laat zien dat zowel het geslacht van de rechter als het geslacht van de verzoeker een grote invloed kunnen hebben op het lot van asielzoekers. Ook de genderverdeling in de werklast van een rechter heeft een invloed op het effect van het geslacht van de verzoeker op de asielbeslissing. De onderzoekers concludeerden dat de asielaanvragen van mannen en vrouwen in sommige omstandigheden ongelijk werden behandeld.

Tot slot stelde Holzer et al. (2000) vast dat er ook in Zwitserland een significant verschil bestaat tussen de erkenningskansen van mannen en vrouwen. Zo bedraagt de kans op een positieve beslissing voor een vrouwelijke asielzoeker in Zwitserland 15,18%, voor een mannelijke asielzoeker bedraagt die kans slechts 3,05% (*Holzer et al., 2000*). Echter lag de focus van deze studie eerder op de institutionele setting van de asielprocedure, deze studie wordt dus in de volgende sectie pas uitgebreid besproken.

3.2. De persoon(lijkheid) van de rechter en de institutionele setting als voorbeelden van andere extralegale factoren in asielzaken

Het geslacht van de asielverzoeker is slechts één van de beïnvloedingsfactoren die mogelijk een rol spelen bij (beroeps)procedures in asielzaken. In het kader van de uitgevoerde literatuurstudie werd duidelijk dat er diverse extralegale factoren bestaan die elkaar onderling beïnvloeden. Om een volledig beeld weer te geven van de uitgevoerde literatuurstudie overloop ik hier beknopt enkele relevante studies die de persoonlijkheid van de rechter en de institutionele setting als beïnvloedende factoren in asielzaken bestudeerden. Sommige van deze studies bevatten ook een link naar het geslacht van de beoordelende rechter of asielverzoeker (Holzer et al., 2000; Schrag et al., 2007).

In het reeds aangehaalde Amerikaanse onderzoek van Schrag et al. (2007) werd specifiek de asielbesluitvorming in de VS op het niveau van de regionale asielbureaus, de immigratierechtbanken, de Board of Immigration Appeals (hierna: BIA) en de federale Hoven van Beroep bestudeerd. Op elk van deze niveaus werden grote discrepanties vastgesteld bij de toekenningspercentages van de

individuele asielbeoordelaars. Het onderzoek kwam tot de conclusie dat de persoonlijke voorkeuren van de ambtenaar of rechter die de asielbeslissing nam een belangrijke rol speelden in de uitkomst van een asielzaak. Het lot van een asielzoeker in de VS bleek meer af te hangen van de rechter waarbij hij/zij terecht kwam dan van de redenen waarom de asielzoeker het thuisland had verlaten. Verder bleek ook dat de kans op een positieve asielbeslissing, ondanks toepassing van de nationale asielwetgeving, sterk afhankelijk was van de regio waar de asielaanvraag in de VS werd ingediend (Schrag et al., 2007).

Op elk van de onderzochte niveaus werden asioldossiers van burgers van eenzelfde land / eenzelfde groep van landen in een strikt bepaalde tijdsperiode geanalyseerd⁶⁸. Om de consistentie binnen elk van de bestudeerde instellingen te kunnen evalueren werd een benchmark weerhouden om het aantal asielbeoordelaars dat significant afweek van het gemiddelde aan te duiden⁶⁹. De uiteindelijke resultaten van het onderzoek werden bekomen op basis van logistische regressieanalyses.

Op het niveau van de regionale asielbureaus stelden de onderzoekers grote verschillen vast in de toekenningspercentages. De verschillen waren aanwezig binnen de afzonderlijke bureaus en werden eveneens vastgesteld tussen de afzonderlijke bureaus in één regio. De toekenningspercentages bleken eerder de persoonlijke visie van de individuele asielbeoordelaars weer te geven dan een consensus binnen de instelling. Ook wanneer enkel de asielaanvragen van één specifiek land werden geanalyseerd bleven de conclusies hetzelfde.

De beslissingen binnen de afzonderlijke immigratierechtbanken bleken eveneens inconsistent. Per regio bleken de immigratierechtbanken wel gelijklopende toekenningspercentages te hebben tussen de 37% en 54%. Via een kruistabelanalyse werd eveneens gekeken naar de correlatie tussen de persoonlijke kenmerken van de rechter en de vastgestelde toekenningspercentages. Hieruit bleek dat de kans op een positieve asielbeslissing concreet werd beïnvloed door de rechter die de zaak kreeg toegewezen, de kwaliteit van de advocaat van de verzoeker en het geslacht van de rechter. Uit een navolgende onderzoekspaper (Menkel-Meadow, 2009) bleek dat een asielzoeker wiens dossier toevallig bij een vrouwelijke rechter belandde 44,6 % meer kans op een positief resultaat had dan wanneer een mannelijke rechter het dossier behandelde. In combinatie met andere variabelen⁷⁰ werd de "genderkloof" zelfs nog groter.

⁶⁸In het onderzoek werden concreet de asielaanvragen uit de zogenaamde "asylee producing countries" (APC) geanalyseerd. Het betreft hier concreet Albanië, Armenië, Kameroen, China, Colombia, Ethiopië, Guineea, Haïti, India, Liberia, Mauritanië, Pakistan, Rusland, Togo en Venezuela.

⁶⁹Een asielbeoordelaar week af van het gemiddelde als hij/zij een toekenningspercentage had dat 50% hoger of lager lag dan het regionale of stedelijke gemiddelde. Het maken van lokale vergelijkingen werd als meest accuraat beschouwd aangezien de herkomst van de asielzoekerspopulatie in de VS aanzienlijk verschilt van regio tot regio.

⁷⁰Hierbij werd verwezen naar de vroegere tewerkstelling van vrouwelijke rechters en de aanwezigheid van personen ten laste in in hoofde van asielverzoekers (kinderen, echtgenoot). De paper verwijst concreet naar het feit dat in de VS vrouwelijke rechters in asielzaken vaak een verleden hebben in "zachtere" niet-gouvernementele organisaties. Mannelijke rechters komen vaker uit handhavingsinstanties of advocatenbureaus. Vrouwelijke rechters zouden "anders redeneren, andere feiten / omstandigheden / voorwaarden in overweging nemen bij asielzaken en zo tot andere beslissingen komen". In asioldossiers zouden vrouwelijke rechters, eerder dan hun mannelijke collega's, het welzijn van het hele gezin en kinderen in acht nemen. Concreet zou een asielverzoeker zonder personen ten laste 42,3% kans op een positieve beslissing hebben. Deze kans zou reeds stijgen naar 48,2% wanneer de verzoeker één persoon ten laste heeft.

Op het niveau van de federale *Hoven van Beroep*⁷¹ kon enkel de consistentie binnen twee van de elf zogenaamde circuits worden bekeken⁷². Binnen één van deze circuits bestond een grote consistentie in de beslissingen. In het circuit met kleine consistentie werd vastgesteld dat er een significant verband was tussen het aantal terugverwijzingen en de politieke partij die de rechter benoemde. Wanneer er specifiek werd gekeken naar de terugverwijzingscijfers tussen de circuits onderling werden algemeen grote verschillen vastgesteld. Eenzelfde conclusie kon worden gemaakt wanneer enkel werd gekeken naar de asielaanvragen uit specifieke landen.

In Duitsland voerden Schneider et al. (2020) een longitudinale analyse⁷³ uit met betrekking tot de asielbesluitvorming in de zestien Duitse deelstaten. Concreet werden hierbij de beslissingen van het *Bundesamt für Migration und Flüchtlinge* - BAMF (initiële beslissing: erkenning of afwijzing van een asielaanvraag), de administratieve rechtbanken (beroep tegen een negatieve beslissing van het BAMF) en de immigratie-autoriteiten (beslissing over de uitzetting van een vreemdeling) geanalyseerd voor de periode 2010-2017. De doelstelling was de ongelijkheden in de drie fasen van de Duitse asielprocedure in kaart te brengen.

Het onderzoek maakte gebruik van vier modellen, die alle vier in een aparte lineaire regressie werden gegoten op basis van specifieke variabelen: het administratief model, het sociaal-economische model, het politieke model, en een vierde model die alle verklarende variabelen omvatte die in de voorgaande drie modellen aan bod komen.

Bij het onderzoek lag de nadruk op empirisch vlak op de drie uitkomstvariabelen: het afwijzingspercentage, het percentage negatieve beroepsprocedures en de uitzettingspercentages. Alle schattingsresultaten kunnen worden teruggevonden in Bijlage 10.

Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat de initiële beslissing omtrent erkenning of afwijzing van het BAMF voornamelijk verklaard kon worden door het eerste, administratief model. In het eerste model wordt namelijk een significant positieve correlatie gevonden tussen de aanwezigheid van politieagenten en het afwijzingspercentage. Daarnaast is het ook zo dat het afwijzingspercentage significant kleiner wordt naarmate de sociaal-democraten langer alleen of als 'senior partner' een coalitie in een deelstaat besturen. De variabelen opgenomen in het tweede, sociaal-economische model hebben, met uitzondering van werkloosheid, geen statistisch significante invloed op het totale afwijzingspercentage voor de onderzochte periode. Het model dat enkel politieke variabelen bevat (model 3) toont dan weer aan dat het afwijzingspercentage stijgt naarmate het aandeel stemmen dat naar rechtse partijen gaat groter wordt. Echter, wanneer alle verklarende variabelen worden opgenomen (model 4) oefent het aandeel stemmen dat naar rechtse partijen gaat geen significante invloed meer uit, en is het net zo dat deelstaten met een SPD-regering hogere afwijzingspercentages hebben.

⁷¹De Amerikaanse Hoven van Beroep kunnen een beslissing van de BIA enkel bekrachtigen of de zaak terugverwijzen voor verder onderzoek naar de BIA. In tegenstelling tot de Belgische RvV kunnen ze zelf geen asiel verlenen.

⁷²Nader onderzoek was onmogelijk wegens het niet beschikbaar zijn van statistisch materiaal en het beperkt aantal terugverwijzingszaken bij meerdere circuits.

⁷³Bij longitudinaal onderzoek worden dezelfde proefpersonen herhaaldelijk bevroegd/onderzocht om te bepalen of er na verloop van tijd veranderingen zijn opgetreden. Een longitudinaal design valt onder het correlatieve onderzoek, omdat hier onderzoekers data verzamelen zonder variabelen te beïnvloeden.

Wanneer we naast de eerste beslissingen van de BAMF-medewerkers ook kijken naar de keuzes die beroepsrechters in de administratieve rechtbanken maakten, dan spelen deels dezelfde determinanten een rol. Voor de deelstaten die relatief gezien meer politieagenten in dienst hebben kan echter wel worden opgemerkt dat deze variabele bij de beslissingen van beroepsrechters, in tegenstelling tot de beslissingen bij de BAMF-medewerkers, negatief gecorreleerd is met het afwijzingspercentage. In het vierde model, waarin alle verklarende variabelen zijn opgenomen, is deze bevinding echter niet statistisch significant. Daarnaast vertonen administratieve rechtbanken van deelstaten waar de sociaal-democraten het lange tijd voor het zeggen hadden gehad een lager afwijzingspercentage. Ook het aandeel van stemmen dat naar rechtse partijen gaat blijkt de afwijzingspercentages positief te beïnvloeden, maar opnieuw valt deze statistische significantie weg in model 4 die alle verklarende variabelen bevat. Hetzelfde gebeurt bij de variabele werkloosheid, die de afwijzingspercentages van beroepen negatief beïnvloedt. Ook economische ontwikkeling heeft een negatieve invloed op de afwijzingspercentages van beroepen; dit effect blijft echter wel statistisch significant in model 4.

De uitzettingsratio is slechts met één administratief aspect uit het eerste model gecorreleerd, namelijk de jaarlijkse asieluitgaven per hoofd van de bevolking. De negatieve coëfficiënt kan echter ook wijzen op een omgekeerde causaliteit, aangezien beslissingen om afgewezen asielzoekers niet uit te zetten de uitgaven op dit gebied verhogen. Van de sociaal-economische variabelen uit het tweede model wijzen de negatieve coëfficiënten voor economische ontwikkeling en economische groei erop dat welvarende en groeiende regio's minder asielzoekers uitzetten van wie de asielaanvraag en het beroep zijn afgewezen. Ten slotte blijkt uit de resultaten van het politieke model dat ook het regeringsbeleid een significante rol speelt bij uitzettingen. Regeringen onder leiding van de SPD hebben namelijk een negatieve invloed op de uitzettingsratio. Daarnaast bestaat er ook een negatief verband tussen xenofobe tendensen en de uitzettingsratio; deze statistisch significante impact verdwijnt echter in het laatste model waarin alle verklarende variabelen zijn opgenomen.

Uit bovenstaande resultaten kan worden geconcludeerd dat buitenwettelijke overwegingen een aanzienlijke invloed hebben op de beslissingen die de ambtenaren van de federale overheid in de drie fasen van de asielprocedure nemen. Beslissingen worden mede bepaald door een mengeling van administratieve, sociaal-economische en politieke overwegingen; positieve en negatieve discriminatie waarmee asielzoekers worden geconfronteerd stopt niet bij de initiële beslissing van het *Bundesamt für Migration und Flüchtlinge* (BAMF).

De reeds eerder aangehaalde Zwitserse studie van Holzer et al. (2000) "*Discriminating Decentralization Federalism and the Handling of Asylum Applications in Switzerland, 1988-1996*" (Holzer et al., 2000) onderzoekt of decentrale besluitvorming in het asieldomain het gelijkheidsbeginsel bij de behandeling van individuele asielverzoeken ondermijnt. Concreet werd er gekeken of asielzoekers met een vergelijkbare achtergrond systematisch positieve of negatieve discriminatie ervaren in bepaalde deelstaten en of politieke variabelen deze uiteindelijke tendensen beïnvloeden.

In Zwitserland is de macht zo verdeeld dat de 26 deelstaten, ook wel kantons genoemd, een grote verantwoordelijkheid hebben bij de afhandeling van de asielprocedure. In het gedecentraliseerde politieke systeem van Zwitserland bereiden de staatsautoriteiten namelijk de beslissing voor, die formeel door het Zwitsers Federaal Bureau voor vluchtelingen (FOR) wordt genomen. Hoewel de Zwitserse kantons dus wettelijk geen asiel verlenen, is het aan hen om de asielbeslissing te beïnvloeden in de richting die zij verkiezen. De 26 Zwitserse kantons hebben dus een aanzienlijke discretionaire bevoegdheid in de asielprocedure. In deze studie wordt bekeken op welke manier(en) kantons hun aanzienlijke discretionaire bevoegdheid (kunnen) gebruiken; dit wegens de veronderstelling dat sommige staten hun macht op een liberale of een beperkende manier willen gebruiken.

Op basis van een dataset van meer dan 180.000 asielaanvragen in Zwitserland tussen 1988 en 1996 werd statistisch geanalyseerd of verzoeken van personen met een identieke achtergrond dezelfde kans op erkenning hebben.

Om te beginnen variëren de erkenningspercentages overheen de verschillende kantons van ongeveer 5% tot meer dan 12%, wat duidt op het discriminerende potentieel dat door de decentralisering wordt gecreëerd (zie Bijlage 11, *table 3*).

Vervolgens werd de kans op een positieve beslissing geschat met behulp van logistische regressies. Hierbij werd vooral rekening gehouden met opvallende organisatorische kenmerken, de grootte van de kantons, de taalkundige affiliatie/taaléénheid, de houding van de bewoners ten opzichte van asielzoekers en het aandeel dat buitenlanders vormen in de deelstaat. Ook werd er gecontroleerd voor de belangrijkste individuele kenmerken van asielzoekers, waaronder geslacht, leeftijd en burgerlijke staat. Er werd specifiek gecontroleerd op deze variabelen omdat er werd verwacht dat mannelijke asielzoekers een lagere kans op goedkeuring hebben dan vrouwen. Hetzelfde effect geldt voor alleenstaande eisers in vergelijking met gehuwden. Tot slot bestond er ook de verwachting dat de leeftijd van een eiser positief gerelateerd is aan de kans op erkenning.

Concreet werden er vier modellen opgesteld om een onderscheid te maken tussen de politieke, economische en sociale factoren die het erkenningspercentage beïnvloeden. Het eerste model analyseert of er verschillen in de kansen op kantonnale erkenningspercentages bestaan wanneer er wordt gecontroleerd voor de socio-demografische achtergrond van de verzoeker, voor de duur van de niet-beroepsprocedure en de datum van de beslissing. Op basis van dit eerste model kan worden beoordeeld of de variatie in de kantonnale erkenningspercentages kan worden toegeschreven aan een mogelijk verschillende samenstelling van de asielzoekerspopulatie over de verschillende kantons heen. Het tweede model is meer structureel en beoogt aan te tonen welke kantons positief of negatief discrimineren op basis van meer politiek gerichte variabelen. Het derde en vierde model omvatten zowel interactie-effecten als niet-lineaire coëfficiënten waarin een dergelijk verband adequaat lijkt. Terwijl het derde model voortbouwt op model 1, breidt model 4 model 2 uit. Alle schattingsresultaten kunnen worden teruggevonden in Bijlage 12.

Volgens de schattingsresultaten van model 1 discrimineren zes kantons significant negatief, en vijf kantons significant positief. De impact van de kantons op het erkenningspercentage blijkt dus belangrijk. Omdat in de periode van 1988 tot 1996 13.040 aanvragen werden goedgekeurd en

172.750 aanvragen werden afgewezen, is de kans op een positieve asielbeslissing zonder verdere informatie 0,075. Met andere woorden, van de 1.075 beslissingen zijn er 75 positief en 1 000 negatief. De *odds* ratio geeft de factor aan waarmee de kans voor een positieve beslissing verandert als gevolg van een verandering met één eenheid in de onafhankelijke variabele. De *odds* ratio van 0,661 van het kanton Ticino betekent bijvoorbeeld dat de kans op een positieve beslissing in dit kanton gelijk is aan $(0,075 \times 0,661 =) 0,050$. Met andere woorden, van de 1.050 aanvragen die door dit kanton zijn behandeld, zijn er 50 in het voordeel van de verzoeker beslist.

De resultaten verkregen uit de schatting van vergelijking 1 laten zien dat de variantie in de kans om als vluchteling te worden geaccepteerd tussen de kantons niet afnam na controle op de samenstelling van de asielzoekerspopulatie. Echter hebben twee kantons met bovengemiddelde erkenningspercentages in *Tabel 3 odds* ratio's van minder dan 1 (d.w.z. negatief discrimineren als de coëfficiënt voor de kantonnale dummy statistisch verschilt van 0), en hebben vijf kantons met ondergemiddelde erkenningspercentages in *Tabel 3 odds* ratio's groter dan 1. Dit geeft aan dat de samenstelling van de asielzoekerspopulatie niet mag worden verwaarloosd. Het discriminerende potentieel van de kantons is nog meer uitgesproken met de meer realistische structuur van het derde model. Zeven kantons discrimineren significant negatief, vijf kantons discrimineren daarentegen positief. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de verschillende kantonnale erkenningspercentages niet worden verklaard door de populaties van asielzoekers, maar voortkomen uit factoren die als discriminerend kunnen worden beschouwd.

Wanneer we bijvoorbeeld in model 1 kijken naar de controlevariabelen omtrent de individuele kenmerken van asielzoekers, zijn er enkele significante effecten waar te nemen. Zo blijkt uit de schattingsresultaten dat een toename van de leeftijd van de asielzoeker met één eenheid de erkenningskans verlaagt met een factor van 0,979. Ook de parameterschattingen voor zowel geslacht⁷⁴ als burgerlijke staat⁷⁵ zijn zeer significant en de overeenkomstige *odds* ratio's zijn duidelijk groter dan 1. De kans op een positieve beslissing voor een vrouwelijke asielzoeker bedraagt 15,18%⁷⁶, voor een mannelijke asielzoeker bedraagt die kans maar 3,05%⁷⁷. Voor een gehuwde asielzoeker is de kans op een positieve beslissing 10,76%, terwijl de kans op goedkeuring voor een alleenstaande 4,46% is.

Tot slot blijkt uit modellen 2 en 4, waarin kantonnale kenmerken werden opgenomen, dat variabelen omtrent de politieke cultuur van een kanton de erkenningskans van een asielzoeker beïnvloeden. Uit de resultaten blijkt dat vooral het aandeel van de buitenlandse bevolking dat in een kanton woont en het binnenlands bevolkingsaandeel in een kanton dat op een volksinitiatief tegen de strenge beperkingen van de asielwet heeft gestemd (nee-stemmers⁷⁸) een grote impact hebben op de erkenningskans van een asielzoeker.

⁷⁴ De variabele "geslacht" = 1 indien de aanvrager een vrouw is.

⁷⁵ De variabele "burgerlijke staat" = 1 indien de aanvrager gehuwd is.

⁷⁶ $0,075 \times 2,387 = 0,179$; van de 1 179 beslissingen zijn er 179 positief en 1 000 negatief ($\rightarrow 179/1 179 = 15,18\%$).

⁷⁷ $0,075 \times (1/2,387) = 0,03143$; van de 103 143 beslissingen zijn er 3 143 positief en 100 000 negatief ($\rightarrow 3 143/103 143 = 3,05\%$).

⁷⁸ Indicator voor de intensiteit van de negatieve houding tegenover asielzoekers; hoe hoger het aandeel nee-stemmen, hoe toleranter de autochtone bevolking staat tegenover vluchtelingen.

3.3. Conclusie

Concluderend kan worden gesteld dat heel wat wetenschappelijke papers wijzen op het bestaan van discrepanties in de juridische besluitvorming rond asielzaken. Meerdere extralegale beïnvloedingsfactoren zoals de persoon(lijkheid) van de rechter en de institutionele setting blijken internationaal een rol te spelen. Diverse onderzoeken uit het buitenland tonen ook aan dat het geslacht van de asielverzoeker één van de significante factoren is bij asielbeslissingen. In de meeste landen blijken vrouwen concreet meer kans op een positieve asielbeslissing te hebben dan mannen. In de wetenschappelijke literatuur kon evenwel geen éénduidige verklaring voor het fenomeen worden teruggevonden.

Nu is de grote vraag of we in België, net zoals in diverse andere landen, te maken hebben met discrepanties in de beslissingen omtrent asielzaken. Voor mijn eigen empirisch onderzoek zal ik concreet onderzoeken of en in welke mate het geslacht van een asielverzoeker een mogelijke impact heeft op de kans op een hervorming van de CGVS-beslissing van de asielaanvrager/-verzoeker bij de RvV.

4. Empirisch onderzoek

Na de literatuurstudie werd een empirisch onderzoek uitgevoerd waarbij secundaire data werden verzameld via de website van de RvV om de centrale onderzoeksvraag "In welke mate bestaan er discrepanties op basis van het geslacht van de verzoeker in de beslissingen van rechters in de asielberoepen bij de RvV?" te kunnen beantwoorden. Deze onderzoeksvraag werd vervolgens opgedeeld in drie deelvragen: 'Heeft het geslacht van een asielverzoeker een statistisch significante invloed op de kans voor het verkrijgen van internationale bescherming bij de RvV?', 'In welke mate heeft de huishoudelijke situatie van de verzoeker een effect op het verband tussen het geslacht van de verzoeker en de kans op hervorming van de CGVS-beslissing?', 'In welke mate oefent de leeftijdscategorie waarin de asielverzoeker zich bevindt, met name minder- of meerderjarig, een invloed uit op het verband tussen het geslacht van de verzoeker en de kans op hervorming van de CGVS-beslissing?'. Concreet werd in deze masterproef enkel gekeken naar de beroepen in volle rechtsmacht gezien enkel daar de RvV het recht heeft een bestreden CGVS-beslissing aan een volledig nieuwe beoordeling te onderwerpen en deze eventueel te hervormen. Bij annulatieberoepen daarentegen oordeelt de RvV enkel en alleen over de wettigheid van de administratieve rechtshandeling, genomen door de DVZ.

4.1. Hypothesen

Doorheen het empirisch onderzoek ligt de nadruk op de volgende centrale hypothese: vrouwelijke asielverzoekers hebben meer kans op een hervorming van de CGVS-beslissing dan mannelijke asielverzoekers. Voor de hypothese dat vrouwelijke asielverzoekers meer kans hebben op het verkrijgen van internationale bescherming dan mannelijke asielverzoekers werd namelijk reeds bewijs gevonden in verschillende buitenlandse studies (Colaiacovo, 2013; Dauvergne et al., 2006; Ecker et al., 2020; Rehaag, 2007; Rehaag, 2011; van Bochove, 2007).

Bijkomend wordt er gekeken naar mogelijke interacties tussen het geslacht en de huishoudelijke situatie (relatie of geen relatie) van de asielverzoeker, alsook tussen het geslacht en de leeftijdscategorie (minder- of meerderjarig) waarin de asielverzoeker zich bevindt. Concreet werd in de analyse enerzijds een interactieterm tussen vrouw en relatie opgenomen met als bijhorende hypothese dat het effect van vrouw-zijn kleiner is wanneer men in een relatie zit (van Bochove, 2007). Anderzijds werd er een interactieterm tussen vrouw en meerderjarig in de regressie opgenomen; de hypothese die hierbij wordt gesteld is dat het effect van vrouw-zijn nog groter is wanneer men meerderjarig is.

Daarnaast werd er ook voor gekozen om bijkomend te testen voor de invloed van het geslacht van de beoordelende rechter, dit gezien er in de literatuurstudie bewijzen werden gevonden dat het geslacht van de rechter een impact kan hebben op de uiteindelijke asielbeslissing. Concreet werd er een bijkomende analyse uitgevoerd om na te gaan of vrouwelijke rechters significant anders beslissen ten aanzien van vrouwelijke asielverzoekers in vergelijking met mannelijke asielverzoekers.

Ook voor de mannelijke rechters werd nagegaan of zij anders beslissen bij vrouwelijke asielverzoekers dan bij mannelijke asielverzoekers.

4.2. Data

Secundaire data werden verzameld via de website van de RvV. De RvV heeft de verplichting haar arresten geanonimiseerd te publiceren (Art. 39/65 VW en Art. 20-21 PR.RvV) waardoor de arresten publiek beschikbaar zijn. Uit de door de RvV gepubliceerde arresten werd voor deze masterproef een selecte steekproef geselecteerd op basis van volgende criteria: Nederlandstalig asielberoep / volle rechtsmacht / uitgesproken door 1 rechter / eindvonnis uitgesproken tussen juni 2007 en augustus 2020. Concreet werden, door de onderzoeksgroep Beleidsmanagement aan de Universiteit Hasselt, alle Nederlandstalige arresten in volle rechtsmacht verzameld die door één rechter werden behandeld in de periode juni 2007-augustus 2020. De online dataset van de RvV bevat volgende variabelen: de gronden (de overwegingen waarop het arrest steunt) en het beschikkend gedeelte (de beslissing over het beroep); de namen, de gekozen woonplaats van de partijen en, in voorkomend geval, de naam en de hoedanigheid van de persoon die hen vertegenwoordigt of bijstaat; de bepalingen over het gebruik van de toegepaste talen; de oproeping van de partijen en van hun advocaten, alsook hun eventuele aanwezigheid ter terechtzitting; de uitspraak in openbare terechtzitting, de datum van die terechtzitting en de naam van het lid of de leden van de Raad die erover hebben beraadslaagd (Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, z.d.). Deze informatie werd, samen met het geslacht van de asielverzoeker en de (eerdere) managementervaring van een rechter bij de RvV, gecodeerd door de onderzoeksgroep Beleidsmanagement. De dataset, bestaande uit 23.248 arresten, werd vervolgens beschikbaar gesteld als input voor deze masterproef waarna ikzelf uit de populatie van 23.248 arresten op gerandomiseerde wijze 7.000 arresten heb geselecteerd. Voor die 7.000 arresten heb ik bijkomend nog de huishoudelijke situatie en het geboortjaar van de asielverzoeker gecodeerd. De verzamelde data werd vervolgens statistisch geanalyseerd met behulp van de econometrische software STATA.

Allereerst was het belangrijk om aan *datacleaning* te doen. Zo werden de arresten waar één of meerdere elementen ontbraken, zoals bijvoorbeeld de huishoudelijke situatie van de asielverzoeker of indien de leeftijd van de asielverzoeker niet met voldoende zekerheid kon worden vastgesteld, uit de dataset verwijderd. Echter werd er in sommige arresten wel overgegaan tot een leeftijdsonderzoek om de leeftijd van asielverzoekers bij benadering correct te kunnen bepalen; bij het leeftijdsonderzoek wordt vaak een marge opgesteld van de geboortejaren waartussen de verzoeker geboren zou zijn. In deze masterproef werd gebruik gemaakt van het gemiddelde van deze marge opdat de arresten waarbij de leeftijd van de asielverzoeker bij benadering correct is, toch konden meegenomen worden in de dataset voor deze masterproef. Op deze manier werd een uiteindelijke dataset bekomen van 1.307 asielberoepen. Verder werden bepaalde variabelen numeriek gemaakt opdat de nodige analyses konden worden uitgevoerd. Ook werd er een nieuwe variabele gemaakt, namelijk de leeftijd van de verzoeker, op basis van het geboortjaar en het jaar van de uitspraak van de zaak. Onderstaande tabel (Tabel 1) bevat de variabelen, en hun definities, die in dit empirisch onderzoek werden meegenomen.

Het doel van dit onderzoek is om te achterhalen of er een beïnvloeding is van het geslacht van de asielverzoeker op de uiteindelijke beslissing tot toekenning of afwijzing van asiel en/of subsidiaire bescherming, en hoe groot de eventuele beïnvloeding dan precies is. Met andere woorden wordt er gekeken of het geslacht van de asielverzoeker resulteert in discrepanties in de beslissingen van de RvV. Bij de beroepen in volle rechtsmacht kan de RvV een beslissing van het CGVS bevestigen, hervormen en/of vernietigen (art.39/2, §1, 1°, 2°, 3° Vw). Indien de RvV van oordeel is dat de beslissing van het CGVS correct was, wordt de beslissing bevestigd en blijft ze met andere woorden ongewijzigd. Wanneer de RvV een beslissing hervormt, wordt de beslissing van het CGVS gewijzigd. De RvV kan dan de beide beschermingsstatuten (vluchtelingenstatus en subsidiaire beschermingsstatus) toekennen, weigeren maar ook opnieuw intrekken. De RvV kan ook een beslissing van het CGVS vernietigen wanneer ze onregelmatigheden in het asioldossier heeft vastgesteld of meent over onvoldoende elementen te beschikken om een arrest te kunnen vellen. Bij een vernietiging onderzoekt de RvV het dossier niet zelf maar wordt het asioldossier teruggestuurd naar het CGVS dat een nieuw onderzoek moet voeren (Agentschap Integratie en Inburgering, 2022; Huys, 2008).

In het kader van deze masterproef werd ervoor gekozen om de kans op hervorming van een CGVS-beslissing te onderzoeken. Concreet werd de kans op hervorming van een CGVS-beslissing als afhankelijke variabele onderzocht in twee vormen, namelijk hervormd en (deels) hervormd. Onder de categorie 'hervormd' vallen de beslissingen die volledig hervormd worden door de RvV; het gaat dan voornamelijk over beslissingen waarbij de vluchtelingenstatus van de asielverzoeker wordt erkend door de RvV. Anderzijds vallen de beslissingen waarbij de RvV de subsidiaire beschermingsstatus aan een asielverzoeker toekent in sommige gevallen ook onder de categorie 'hervormd'. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer het CGVS een eerdere toekenning van de subsidiaire beschermingsstatus terug intrekt waarna de RvV deze beslissing volledig hervormd en dus de subsidiaire beschermingsstatus opnieuw toekent. Indien het CGVS echter van de eerste keer beslist om zowel de vluchtelingenstatus als de subsidiaire beschermingsstatus te weigeren en de RvV nadien beslist om toch de subsidiaire beschermingsstatus aan de asielverzoeker toe te kennen, dan wordt deze beslissing maar deels hervormd in plaats van volledig hervormd. Deels hervormde CGVS-beslissingen worden met andere woorden deels bevestigd en deels hervormd door de RvV. Onder de categorie '(deels) hervormd' worden deze deels hervormde beslissingen van de RvV en de beslissingen die volledig hervormd worden door de RvV samengenomen.

Indien een CGVS-beslissing dus volledig bevestigd, deels hervormd of (deels) vernietigd wordt door de RvV valt de beslissing niet onder de categorie 'hervormd'. Onder de categorie '(deels) hervormd' vallen enkel de volledig bevestigde en (deels) vernietigde beslissingen niet.

Tabel 1: Beschrijving van de variabelen

Variabelen	Beschrijving
Afhankelijke variabelen	
Hervormd	Dummy gelijk aan 1 indien de rechter de beslissing van het CGVS hervormd
(deels) Hervormd	Dummy gelijk aan 1 indien de rechter de beslissing van het CGVS hervormd of deels hervormd
Centrale onafhankelijke variabele	
Vrouw	Dummy gelijk aan 1 als de verzoeker een vrouw is
Controlevariabelen	
Managementervaring RvV	Dummy gelijk aan 1 als de rechter ervaring heeft in een managementpositie bij de RvV (kamervoorzitter, voorzitter of eerste voorzitter van de RvV)
Relatie	Dummy gelijk aan 1 indien de verzoeker op het moment dat het vonnis werd behandeld een relatie heeft, gehuwd of verloofd is
Meerderjarig ⁷⁹	Dummy gelijk aan 1 indien de verzoeker op het moment dat het vonnis werd behandeld meerderjarig (18 jaar of ouder) is

Nota: in de regressieanalyses wordt ook gecontroleerd voor verschillende *fixed effects*: het jaar van de uitspraak van het vonnis, de rechter (anoniem) en het land van herkomst van de asielverzoeker.

⁷⁹ Om de leeftijd van asielverzoekers bij benadering correct te kunnen bepalen wordt er soms overgegaan tot een leeftijdsonderzoek waarbij vaak een marge wordt opgesteld van de geboortejaren waartussen de verzoeker geboren zou zijn. In deze masterproef werd gebruik gemaakt van het gemiddelde van deze marge.

4.2.1. Beschrijvende statistieken

De steekproef bestaat in totaal uit 1.307 arresten, waarvan bijna twee derde (860 arresten) van de arresten gaat over mannelijke asielverzoekers en een derde van de arresten over vrouwelijke asielverzoekers. Het merendeel van de asielverzoekers is meerderjarig, namelijk 95,18%. Daarnaast blijkt 63,35% van de verzoekers een relatie te hebben.

Van de 1.307 arresten werden amper 17 CGVS-beslissingen hervormd door de RvV; gemiddeld worden er dus maar 1,30% van de CGVS-beslissingen volledig hervormd. Indien zowel de volledig hervormde als de deels hervormde CGVS-beslissingen door de RvV worden opgenomen komt het totaal op 26 van de 1.307 arresten (1,99%); er werden dus maar 9 arresten deels hervormd. Daarnaast is het opvallend dat de overgrote meerderheid van de asielberoepen werd beoordeeld door een rechter die meteen is begonnen als rechter binnen de RvV (90,21%). Slechts in 128 gevallen werd het asielberoep behandeld door een rechter die ervaring heeft in een managementpositie bij de RvV (kamervoorzitter, voorzitter of eerste voorzitter van de RvV).

Tabel 2: Beschrijvende statistieken van de relevante variabelen

Variabelen	N	Gemiddelde	Standaarddeviatie	Min.	Max.
Afhankelijke variabelen					
Hervormd	17	0,0130	0,1133	0	1
(deels) Hervormd	26	0,0199	0,1397	0	1
Geslacht verzoeker					
Man	860	0,6580	0,4746	0	1
Vrouw	447	0,3420	0,4746	0	1
Leeftijd verzoeker					
Minderjarig	63	0,0482	0,2143	0	1
Meerderjarig	1244	0,9518	0,2143	0	1
Huishoudelijke situatie verzoeker					
Relatie	828	0,6335	0,4820	0	1
Geen relatie	479	0,3665	0,4820	0	1
Managementervaring rechter RvV					
Geen ervaring	1 179	0,9021	0,2973	0	1
Wel ervaring	128	0,0979	0,2973	0	1

4.3. Methodologie

Na de beschrijvende analyse werd, aan de hand van lineaire regressieanalyses, getracht te achterhalen of er een beïnvloeding is van het geslacht van de asielverzoeker op de uiteindelijke beslissing tot toekenning of afwijzing van asiel en/of subsidiaire bescherming, en hoe groot de eventuele beïnvloeding dan precies is. Uit hoofdstuk 3 van de literatuurstudie blijkt namelijk dat het opstellen van een regressievergelijking een veelgebruikte methode is om soortgelijke vragen te beantwoorden. In dit empirisch onderzoek werd dan ook een regressieanalyse uitgevoerd. Concreet werd een *linear probability model* (hierna: LPM) gebruikt op basis van de kleinste kwadratenmethode, ook wel *ordinary least squares* (hierna: OLS) genoemd (Stock & Watson, 2020).

Concreet wordt de volgende regressieanalyse uitgevoerd:

$$Y_i = \alpha + \beta * \text{Vrouw}_i + \varepsilon_i$$

De afhankelijke of uitkomstvariabele (Y_i) in bovenstaande regressievergelijking is de kans op hervorming van de CGVS-beslissing van een asielverzoeker_i bij de RvV. Deze uitkomstvariabele wordt in twee vormen onderzocht, namelijk hervormd en (deels) hervormd, en wordt steeds als dummy variabele gepresenteerd. Dit houdt in dat de afhankelijke variabele in een eerste analyse wordt opgenomen als een dummy variabele waarbij een hervorming van de beslissing van het CGVS gelijk is aan 1. Indien een beslissing van het CGVS niet wordt hervormd, wordt de waarde 0 toegewezen. In een volgende analyse zal de afhankelijke variabele gedefinieerd worden als het hervormen of het deels hervormen van een beslissing van de CGVS; hier wordt dan de waarde 1 aan toegewezen. Indien er geen (gedeeltelijke) hervorming van de beslissing van het CGVS plaatsvindt wordt de waarde 0 toegekend. De centrale onafhankelijke variabele in dit empirisch onderzoek is het geslacht van de asielverzoeker. De dummy variabele Vrouw_i is gelijk aan 1 indien de asielverzoeker een vrouw is; indien de verzoeker een man is wordt de waarde 0 toegekend. De coëfficiënt β geeft, in dit geval, het effect van het geslacht van de asielverzoeker op de kans op hervorming van de CGVS-beslissing van de asielverzoeker weer.

Vervolgens worden er, naast de centrale onafhankelijke variabele 'geslacht van de asielverzoeker', nog enkele controlevariabelen aan de regressievergelijking toegevoegd:

$$Y_i = \alpha + \beta * \text{Vrouw}_i + \theta r + \gamma_1 * \text{Managementervaring RvV}_i + \eta | + \gamma_2 * \text{Relatie}_i + \gamma_3 * \text{Meerderjarig}_i + \delta t + \varepsilon_i$$

Naast het geslacht van de verzoeker kunnen er namelijk nog andere factoren de kans op hervorming van de CGVS-beslissing van de asielverzoeker beïnvloeden. Zo wordt er gecontroleerd voor rechter *fixed effects* (deze controleren voor alle tijdinvariante kenmerken van rechters, zoals het geslacht en geboortjaar), in bovenstaande regressievergelijking aangeduid met θr waarbij r de beoordelende rechter voorstelt. Daarnaast wordt er ook gecontroleerd voor de eventuele eerdere ervaring van een rechter in een managementpositie bij de RvV (op het moment van het arrest).

Daarnaast werden de kenmerken van de asielverzoeker mee opgenomen in de regressie. Concreet fungeren hier het land van herkomst, de huishoudelijke situatie (relatie of geen relatie) en de

leeftijdscategorie (minder- of meerderjarig) als controlevariabelen. Voor het land van herkomst werd gewerkt met *fixed effects*; deze worden in bovenstaande regressie voorgesteld met η_l waarbij l staat voor het land van herkomst. Ook wordt er gecontroleerd voor jaar *fixed effects* opdat mogelijke belangrijke gebeurtenissen of veranderingen, die binnen een gegeven jaar alle beslissingen omtrent asiel op dezelfde manier beïnvloeden, mee worden opgenomen in de regressie. De jaar *fixed effects* worden in bovenstaande regressievergelijking voorgesteld met δ_t waarbij t het jaar van de uitspraak voorstelt. Er wordt specifiek gecontroleerd voor deze variabelen gezien uit de literatuurstudie bleek dat deze factoren een invloed kunnen hebben op de kans op het verkrijgen van internationale bescherming, en dus ook op de kans op hervorming van de CGVS-beslissing van de asielverzoeker.

Tot slot worden er ook nog twee interactietermen toegevoegd. Eerst wordt de interactie tussen vrouw en relatie nader bekeken:

$$Y_i = \alpha + \beta * \text{Vrouw}_i + \theta r + \gamma_1 * \text{Managementervaring RvV}_i + \eta_l + \gamma_2 * \text{Relatie}_i + \gamma_3 * \text{Meerderjarig}_i + \delta_t + \gamma_4 * \text{VrouwXRelatie}_i + \varepsilon_i$$

Door middel van het uitvoeren van bovenstaande regressievergelijking kan worden achterhaald of het effect van Vrouw conditioneel is op basis van Relatie. Met andere woorden kan er worden gekeken of en in welke mate het effect van het geslacht van de verzoeker op de kans op hervorming van de CGVS-beslissing afhankelijk is van de huishoudelijke situatie (relatie of geen relatie) van de verzoeker.

Hetzelfde wordt bekeken voor de interactie tussen vrouw en meerderjarig door middel van het uitvoeren van onderstaande regressievergelijking:

$$Y_i = \alpha + \beta * \text{Vrouw}_i + \theta r + \gamma_1 * \text{Managementervaring RvV}_i + \eta_l + \gamma_2 * \text{Relatie}_i + \gamma_3 * \text{Meerderjarig}_i + \delta_t + \gamma_4 * \text{VrouwXMeerderjarig}_i + \varepsilon_i$$

Op basis van bovenstaande regressievergelijking kan er worden nagegaan of en in welke mate het effect van het geslacht van de verzoeker op de kans op hervorming van de CGVS-beslissing afhankelijk is van de leeftijdscategorie (minder- of meerderjarig) waarin de verzoeker zich bevindt.

De regressieanalyse wordt, zoals hierboven weergegeven, stapsgewijs uitgevoerd door eerst enkel de factor geslacht op te nemen in de regressie om te kijken wat louter het effect van het geslacht van de verzoeker is op de kans op hervorming van de CGVS-beslissing. Nadien worden verschillende controlevariabelen aan de regressie toegevoegd. Het toevoegen van de controlevariabelen zorgt ervoor dat het effect van het geslacht van de asielverzoeker op de kans op hervorming van de CGVS-beslissing preciezer geschat kan worden. Alle resultaten worden steeds in tabellen weergegeven, waarbij er door middel van sterretjes wordt aangegeven hoe significant de gevonden effecten zijn.

Daarnaast maakt elke regressie gebruik van heteroskedasticiteit robuuste standaarderrors. Dit gezien één van de voorwaarden om de OLS-methode te mogen gebruiken homoskedasticiteit omvat. Dit veronderstelt dat de variantie in de errorterm constant is voor alle onafhankelijke variabelen.

Door eenvoudigweg bij elke regressie de optie 'robust' mee te nemen wordt er gecontroleerd voor eventuele heteroskedasticiteit (Stock & Watson, 2020).

Bijkomend werd er ook voor gekozen om de invloed van het geslacht van de beoordelende rechter op de uiteindelijke asielbeslissing na te gaan. Concreet worden er nog afzonderlijke regressies gerund voor vrouwelijke en mannelijke rechters om te kijken of vrouwelijke rechters significant anders beslissen ten aanzien van vrouwelijke asielverzoekers in vergelijking met mannelijke asielverzoekers. Ook voor de mannelijke rechters wordt nagegaan of zij anders beslissen bij vrouwelijke asielverzoekers dan bij mannelijke asielverzoekers.

Op het einde zullen er ook nog enkele *robustness* checks worden uitgevoerd die controleren of de resultaten uit de analyse hetzelfde blijven indien kleine veranderingen worden toegebracht aan de waarden van de variabelen.

5. Resultaten empirisch onderzoek

5.1. Regressieanalyse

Om het effect van het geslacht van de asielverzoeker op de kans op hervorming van de CGVS-beslissing na te gaan werden er vier verschillende variaties op het basisregressiemodel uitgevoerd. In het eerste model (1) werd enkel de factor geslacht opgenomen in de regressie. Dit om te kijken wat louter het effect van het geslacht van de verzoeker op de kans op hervorming van de CGVS-beslissing is. Het tweede model (2) neemt verschillende controlevariabelen mee op in de regressie. Zo wordt er gecontroleerd voor rechter *fixed effects* (deze controleren voor alle tijdinvariante kenmerken van rechters, zoals het geslacht en geboortjaar) en de managementervaring van een rechter bij de RvV. Naast de kenmerken van de beoordelende rechter worden ook de kenmerken van de asielverzoeker mee opgenomen in de regressie; concreet wordt er gecontroleerd voor land van herkomst *fixed effects*, de huishoudelijke situatie (relatie of geen relatie) en de leeftijdscategorie (minder- of meerderjarig). Bijkomend wordt er ook nog gecontroleerd voor jaar *fixed effects*, zoals bijvoorbeeld veranderingen in het vreemdelingenrecht die binnen een gegeven jaar alle beslissingen omtrent asiel op dezelfde manier beïnvloeden. Het derde model (3) voegt de interactie tussen vrouw en relatie toe aan de regressie; deze interactieterm wordt specifiek onderzocht omdat er verwacht wordt dat vrouwelijke alleenstaanden meer kans hebben op een hervorming van hun CGVS-beslissing dan mannelijke alleenstaanden, zoals reeds bleek uit de literatuurstudie (van Bochove, 2007). Het vierde model (4) neemt, in plaats van de interactie tussen vrouw en relatie, de interactie tussen vrouw en meerderjarig op in de regressie. Dit omdat er wordt verwacht dat vrouwelijke asielverzoekers, ouder dan 17 jaar, meer kans hebben op een hervorming van hun CGVS-beslissing dan meerderjarige mannelijke asielverzoekers.

Deze vier regressiemodellen werden eerst geschat waarbij als uitkomstvariabele de variabele *Hervormd* gebruikt werd en daarna werden dezelfde regressiemodellen geschat waarbij de uitkomstvariabele (*deels*) *Hervormd* gebruikt werd. Tabel 3 presenteert de resultaten voor de uitkomstvariabele *Hervormd*.

5.1.1. Hervormd

Tabel 3: Resultaten - Uitkomstvariabele: Hervormd

VARIABLEN	(1) Hervormd	(2) Hervormd	(3) Hervormd	(4) Hervormd
Vrouw	-0.0028 (0.0064)	-0.0035 (0.0076)	-0.0200* (0.0110)	-0.0191 (0.0187)
VrouwXRelatie			0.0239* (0.0125)	
VrouwXMeerderjarig				0.0162 (0.0184)
Rechter <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Land van herkomst <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Jaar <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Observaties	1,307	1,307	1,307	1,307
R ²	0.000	0.101	0.103	0.101

Robuuste standaarderrors tussen haken

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

De controlevariabelen Managementervaring RvV, Relatie en Meerderjarig worden niet vermeld in de tabel, maar zijn wel mee opgenomen in de regressieanalyse.

In bovenstaande tabel (Tabel 3) wordt enkel in model 3, waarin alle controlevariabelen inclusief de interactieterm tussen Vrouw en Relatie werden opgenomen, een statistisch significant effect gevonden van het geslacht van de asielverzoeker op de kans op hervorming van de CGVS-beslissing. Uit dit derde model blijkt dat een vrouwelijke asielverzoeker 2,00% minder kans heeft op een hervorming van haar CGVS-beslissing dan een mannelijke asielverzoeker. Dit effect is heel klein en daarnaast ook het tegenovergestelde van hetgeen verwacht werd op basis van de eerder uitgevoerde literatuurstudie (Colaiacovo, 2013; Dauvergne et al., 2006; Ecker et al., 2020; Rehaag, 2007; Rehaag, 2011; van Bochove, 2007). Een mogelijke verklaring hiervoor kan zijn dat de steekproef van dit empirisch onderzoek uit minder vrouwen dan mannen bestaat, namelijk 447 vrouwen tegenover 860 mannen. Indien de verhouding tussen mannelijke en vrouwelijke asielverzoekers in de steekproef (ongeveer) gelijk zou zijn, zou de significantie van het negatief effect kunnen wegvallen of zou het gevonden significant negatief effect van teken kunnen veranderen. In dit laatste geval zou dit betekenen dat er een significant positief effect gevonden wordt en dat vrouwelijke asielverzoekers wel degelijk meer kans hebben op een hervorming van hun CGVS-beslissing dan mannelijke asielverzoekers, zoals reeds bleek uit de literatuur (Colaiacovo, 2013; Dauvergne et al., 2006; Ecker et al., 2020; Rehaag, 2007; Rehaag, 2011; van Bochove, 2007). Een andere mogelijke verklaring zou ook kunnen zijn dat, ondanks de feminisering van migratie en de meer onafhankelijke positie van de vrouw (Spijkerboer & Council, 1994; Spijkerboer, 1999), nog steeds veel vrouwen hun partner achterna reizen. De asielaanvraag van vrouwelijke asielverzoekers wordt in dit kader vaak gelinkt aan de door de man aangebrachte vluchtmotieven. Dit is zeker het geval bij gezamenlijke asielaanvragen waarbij de vrouw verwijst naar dezelfde vluchtmotieven als haar partner; de

vrouwelijke asielverzoeker heeft in dit geval dus geen eigen, specifiek vluchtverhaal. Het gevolg hiervan is dat wanneer haar partner wordt afgewezen, zij ook vaak automatisch wordt afgewezen.

In model 3 werd ook de interactieterm tussen Vrouw en Relatie betrokken in de analyse. De interactieterm tussen de dummy variabelen Vrouw en Relatie geeft weer in welke mate het hebben van een relatie meer effect heeft op vrouwen dan op mannen. Concreet geeft de interactieterm hier aan dat het effect van het hebben van een relatie op de kans op hervorming van de CGVS-beslissing bij vrouwen 2,39 procentpunten hoger ligt dan bij mannen. Het hebben van een relatie biedt dus een licht groter voordeel voor vrouwen dan voor mannen; dit is opnieuw het tegenovergestelde van hetgeen we uit de literatuurstudie verwacht hadden (van Bochove, 2007). Een mogelijke verklaring voor dit tegenovergesteld effect kan worden gevonden in de groeiende aandacht voor de achterstelling van vrouwelijke asielverzoekers in de asielprocedure. Vrouwen krijgen namelijk in veel landen te maken met extreme vormen van discriminatie, onderdrukking en geweld. Echter worden deze vluchtredenen van vrouwelijke asielverzoekers in de asielprocedure niet erkend als 'politieke' handelingen, maar eerder als handelingen in de 'persoonlijke sfeer'. Vrouwen worden vaak geacht te hebben gehandeld op grond van hun emoties waarbij problemen die zich binnen de familie afspelen niet als politiek worden beschouwd. Echter groeide de aandacht voor de achterstelling van vrouwen in de asielprocedure de afgelopen jaren en werden reeds verschillende richtlijnen voor vrouwspecifieke problemen in het asielbeleid ingevoerd (Mascini & van Bochove, 2008; Spijkerboer & Council, 1994; Spijkerboer, 1999; van Bochove, 2007). Een mogelijke verklaring voor het groter voordeel van vrouwen in een relatie, die bijvoorbeeld wegens onderdrukking vluchten, ten opzichte van mannen in een relatie zou dan ook kunnen zijn dat de afhankelijkheid van vrouwen tegenwoordig wel wordt erkend en ze als kwetsbaarder worden aanzien.

Voor de interactieterm tussen Vrouw en Meerderjarig blijkt er geen statisch significant effect te zijn (model 4). De leeftijdscategorie waarin de asielverzoeker zich bevindt oefent dus geen invloed uit op het verband tussen het geslacht van de verzoeker en de kans op hervorming van de CGVS-beslissing.

Finaal moet worden vermeld dat het vierde en laatste model 10,1% van de variantie in de afhankelijke variabele 'kans op hervorming van de CGVS-beslissing' verklaart terwijl de R^2 bij het eerste regressiemodel nog 0% was. De voorspelling van het laatste regressiemodel, waarin controlevariabelen werden opgenomen, is dus beter dan die van het eerste model.

5.1.2.(deels) Hervormd

Tabel 4 presenteert de resultaten van de regressiemodellen wanneer de variabele *(deels) Hervormd* fungeert als uitkomstvariabele.

Tabel 4: Resultaten - Uitkomstvariabele: *(deels) Hervormd*

VARIABLEN	(1) (deels) Hervormd	(2) (deels) Hervormd	(3) (deels) Hervormd	(4) (deels) Hervormd
Vrouw	-0.0030 (0.0080)	-0.0022 (0.0090)	-0.0155 (0.0166)	-0.0760* (0.0406)
VrouwXRelatie			0.0192 (0.0179)	
VrouwXMeerderjarig				0.0765* (0.0404)
Rechter <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Land van herkomst <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Jaar <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Observaties	1,307	1,307	1,307	1,307
R ²	0.000	0.103	0.104	0.106

Robuuste standaarderrors tussen haken

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

De controlevariabelen Managementervaring RvV, Relatie en Meerderjarig worden niet vermeld in de tabel, maar zijn wel mee opgenomen in de regressieanalyse.

De schattingsresultaten uit bovenstaande tabel (Tabel 4) vertonen enkele verschilpunten ten opzichte van de schattingsresultaten voor de beslissingen die enkel volledig hervormd worden door de RvV. Zo blijkt het geslacht van de asielverzoeker geen significante invloed meer uit te oefenen op de kans op hervorming van de CGVS-beslissing in model 3. Echter blijkt uit model 4 dat het geslacht van de asielverzoeker dan weer wel een significante invloed uitoefent op de kans op hervorming van de CGVS-beslissing. Een vrouwelijke asielverzoeker heeft namelijk 7,60% minder kans op een hervorming van haar CGVS-beslissing dan een mannelijke asielverzoeker. Opnieuw is dit het tegenovergestelde effect van hetgeen we verwacht hadden en kan dit te wijten zijn aan het kleinere aandeel vrouwen ten opzichte van mannen in de steekproef.

In model 4 valt ook het significant interactie-effect tussen Vrouw en Meerderjarig op. Het effect van de interactieterm 'VrouwXMeerderjarig' is hier namelijk statistisch significant geworden ten opzichte van de schattingsresultaten van enkel de volledig hervormde beslissingen. De interactieterm wijst erop dat het effect van meerderjarig te zijn op de kans op een hervorming van de CGVS-beslissing voor vrouwen 7,65 procentpunten hoger ligt dan voor mannen. Meerderjarig zijn biedt dus een groter voordeel voor vrouwelijke asielverzoekers dan voor mannelijke asielverzoekers. Het gevonden effect is niet al te groot maar ligt wel in lijn met de verwachting. Een mogelijke verklaring voor dit groter voordeel voor meerderjarige vrouwen ten opzichte van meerderjarige mannen is dat vrouwelijke

asielverzoekers vaker dan mannelijke asielverzoekers worden vergezeld door kinderen en dat rechters eerder geneigd zijn om een status toe te kennen opdat de minderjarige(n) niet moet(en) worden uitgezet (Colaiacovo, 2013).

Een ander opvallend verschilpunt in de schattingsresultaten van de volledig en deels hervormde beslissingen ten opzichte van de schattingsresultaten van enkel de volledig hervormde beslissingen is het kleiner geworden effect van de interactieterm 'VrouwXRelatie' in model 3. Deze is bijkomend zelfs niet eens meer statistisch significant in de schattingsresultaten voor zowel de CGVS-beslissingen die volledig hervormd werden als CGVS-beslissingen die deels hervormd werden door de RvV. Met andere woorden blijkt de huishoudelijke situatie van de verzoeker hier geen effect te hebben op het verband tussen het geslacht van de verzoeker en de kans op hervorming van de CGVS-beslissing.

Tot slot is het zo dat de R^2 van het vierde en laatste regressiemodel 0,106 bedraagt, terwijl de R^2 van het eerste regressiemodel 0,000 bedraagt. Concreet verklaart het vierde en laatste model 10,6% meer van de variantie in de afhankelijke variabele 'kans op hervorming van de CGVS-beslissing' dan het eerste regressiemodel. De voorspelling van het vierde regressiemodel, waarin controlevariabelen werden opgenomen, is dus beter dan die van het eerste model. Daarnaast is het ook zo dat deze analyse, van zowel de volledig als deels hervormde beslissingen, 0,5% meer van de variantie in de afhankelijke variabele 'kans op hervorming van de CGVS-beslissing' verklaart dan de regressieanalyse voor enkel de volledig hervormde beslissingen. Dit laatste verschil is niet groot en quasi verwaarloosbaar.

Voor zowel de volledig hervormde beslissingen als de (deels) hervormde beslissingen werd bewijs gevonden ter ondersteuning van de hypothese dat het geslacht van de asielverzoeker een impact heeft op de asielbeslissing. Het geslacht van de asielverzoeker oefent met andere woorden een significante invloed uit op de beslissingen van rechters in de asielberoepen bij de RvV. De analyse omtrent de volledige hervormde beslissingen toonde aan dat een vrouwelijke asielverzoeker een kleine 2,00% minder kans heeft op een hervorming van haar CGVS-beslissing dan een mannelijke asielverzoeker; voor de analyse van zowel de volledig hervormde als deels hervormde beslissingen werd een significant groter effect gevonden van het geslacht van de asielverzoeker op de kans op hervorming van de CGVS-beslissing dan bij de volledig hervormde beslissingen. Een vrouwelijke asielverzoeker heeft hier namelijk 7,60% minder kans op een hervorming van haar CGVS-beslissing dan een mannelijke asielverzoeker. Op basis van deze gevonden effecten kan er worden geconcludeerd dat er wel degelijk discrepanties bestaan binnen de RvV op basis van het geslacht van de asielverzoeker. Opmerkelijk is wel dat we verwacht hadden dat een vrouwelijke asielverzoeker meer kans heeft op een hervorming van haar CGVS-beslissing dan een mannelijke asielverzoeker, maar dat de resultaten aangeven dat een vrouwelijke asielverzoeker net een significant negatieve invloed heeft op de asielbeslissing (in plaats van een significant positieve invloed). De meest voor de hand liggende verklaring voor dit omgekeerd effect is dat de steekproef van dit empirisch onderzoek uit minder vrouwen dan mannen bestaat. Echter, om een sluitende verklaring voor het gevonden effect te geven is verder onderzoek nodig.

Daarnaast werd er voor de volledig hervormde beslissingen ook een significant interactie-effect gevonden tussen Vrouw en Relatie. Het effect van het hebben van een relatie op de kans op een hervorming van de CGVS-beslissing ligt hier bij vrouwelijke asielverzoekers namelijk 2,39 procentpunten hoger dan bij mannelijke asielverzoekers. Dit is het tegenovergestelde van hetgeen we uit de literatuurstudie verwacht hadden (van Bochove, 2007). Een mogelijke verklaring waarom het effect tegenovergesteld is dan verwacht kan worden gevonden in de groeiende aandacht voor de achterstelling van vrouwen in de asielprocedure (Mascini & van Bochove, 2008; Spijkerboer & Council, 1994; Spijkerboer, 1999; van Bochove, 2007), waardoor de afhankelijkheid van vrouwen tegenwoordig wel wordt erkend en ze als kwetsbaarder worden aanzien.

Voor de (deels) hervormde beslissingen werd dan weer een significant interactie-effect gevonden tussen Vrouw en Meerderjarig. Het gevonden interactie-effect wijst specifiek op een groter effect van meerderjarig te zijn op de kans op hervorming van de CGVS-beslissing voor vrouwen met 7,65 procentpunten. Een mogelijke verklaring hiervoor kan zijn dat vrouwelijke asielverzoekers vaker dan mannelijke asielverzoekers worden vergezeld door kinderen en dat rechters eerder geneigd zijn om een status toe te kennen opdat de minderjarige(n) niet moet(en) worden uitgezet (Colaiacovo, 2013).

5.2. Geslacht van de rechter

Bijkomend wordt de invloed van het geslacht van de beoordelende rechter op de asielbeslissing getest. Deze bijkomende analyse wordt uitgevoerd om te kijken of vrouwelijke rechters significant anders beslissen ten aanzien van vrouwelijke asielverzoekers in vergelijking met mannelijke asielverzoekers. Ook voor de mannelijke rechters wordt nagegaan of zij significant anders beslissen ten aanzien van vrouwelijke asielverzoekers in vergelijking met mannelijke asielverzoekers. Concreet worden dezelfde modellen, zoals in het basismodel, uitgevoerd maar wordt de steekproef opgesplitst tussen enerzijds vrouwelijke rechters en anderzijds mannelijke rechters. Tabel 5 presenteert de resultaten voor de uitkomstvariabele *Hervormd*.

5.2.1. Hervormd

Tabel 5: Resultaten op basis van het geslacht van de rechter - Uitkomstvariabele: *Hervormd*

VARIABLEN	(1) Hervormd	(2) Hervormd	(3) Hervormd	(4) Hervormd
Panel A: Vrouwelijke rechters				
Vrouw	0.0025 (0.0106)	-0.0001 (0.0136)	-0.0170 (0.0143)	-0.0378 (0.0378)
VrouwXRelatie			0.0242 (0.0175)	
VrouwXMeerderjarig				0.0390 (0.0370)
Rechter <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Land van herkomst <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Jaar <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Observaties	727	727	727	727
R ²	0.000	0.107	0.109	0.108
Panel B: Mannelijke rechters				
Vrouw	-0.0070 (0.0072)	-0.0068 (0.0076)	-0.0334 (0.0206)	0.0067 (0.0150)
VrouwXRelatie			0.0371* (0.0204)	
VrouwXMeerderjarig				-0.0139 (0.0152)
Rechter <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Land van herkomst <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Jaar <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Observaties	580	580	580	580
R ²	0.001	0.297	0.304	0.298

Robuuste standaarderrors tussen haken

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

De controlevariabelen Managementervaring RvV, Relatie en Meerderjarig worden niet vermeld in de tabel, maar zijn wel mee opgenomen in de regressieanalyse.

Bovenstaande regressieresultaten maken duidelijk dat vrouwelijke rechters (panel A) niet significant anders beslissen op basis van het geslacht van de asielverzoeker. Er wordt hier namelijk geen statistisch significant effect waargenomen op basis van het geslacht van de asielverzoeker. Het is dus niet zo dat vrouwelijke asielverzoekers meer kans hebben op een hervorming van hun CGVS-beslissing dan mannelijke asielverzoekers bij een vrouwelijke rechter (of omgekeerd). Ook werd er bij de vrouwelijke rechters voor geen enkel van de twee interactietermen een significant effect gevonden. Bij vrouwelijke rechters oefenen dus zowel de huishoudelijke situatie (relatie of geen relatie) als de leeftijdscategorie (minder- of meerderjarig) waarin de asielverzoeker zich bevindt geen invloed uit op het verband tussen het geslacht van de verzoeker en de kans op hervorming van de CGVS-beslissing.

Daarnaast blijkt dat ook mannelijke rechters (panel B) niet significant anders beslissen ten aanzien van vrouwelijke asielverzoekers in vergelijking met mannelijke asielverzoekers. In panel B wordt namelijk ook geen statistisch significant effect gevonden op basis van het geslacht van de asielverzoeker. Voor de interactieterm 'VrouwXMeerderjarig' wordt ook bij de mannelijke rechters geen significant effect gevonden. Met andere woorden heeft de leeftijdscategorie (minder- of meerderjarig) waarin de asielverzoeker zich bevindt geen impact op het verband tussen het geslacht van de verzoeker en de kans op hervorming van de CGVS-beslissing wanneer het vonnis wordt behandeld door een mannelijke rechter. In model 3 wordt bij de mannelijke rechters echter wel een significant positief effect gevonden voor de interactieterm 'VrouwXRelatie'. De interactieterm tussen de dummy variabelen Vrouw en Relatie geeft weer in welke mate het hebben van een relatie meer effect heeft op vrouwen dan op mannen. Concreet geeft de interactieterm hier aan dat het effect van het hebben van een relatie op de kans op hervorming van de CGVS-beslissing bij vrouwen 3,71 procentpunten hoger ligt dan bij mannen. Het hebben van een relatie biedt dus een licht groter voordeel voor vrouwen dan voor mannen; en dit specifiek wanneer het vonnis wordt behandeld door een mannelijke rechter. Om een sluitende verklaring te geven waarom dit effect enkel wordt gevonden bij mannelijke rechters en niet bij vrouwelijke rechters is verder onderzoek nodig.

Finaal moet worden vermeld dat het vierde en laatste regressiemodel bij de mannelijke rechters (panel B) 29,8% van de variantie in de afhankelijke variabele 'kans op hervorming van de CGVS-beslissing' verklaart; bij de vrouwelijke rechters (panel A) bedraagt de R^2 van het vierde model maar 10,8%.

5.2.2.(deels) Hervormd

Tabel 6 presenteert de resultaten van de regressiemodellen wanneer de variabele *(deels) Hervormd* fungeert als uitkomstvariabele.

Tabel 6: Resultaten op basis van het geslacht van de rechter - Uitkomstvariabele: *(deels) Hervormd*

VARIABELEN	(1) (deels) Hervormd	(2) (deels) Hervormd	(3) (deels) Hervormd	(4) (deels) Hervormd
Panel A: Vrouwelijke rechters				
Vrouw	-0.0008 (0.0122)	0.0001 (0.0148)	-0.0292 (0.0184)	-0.1170* (0.0673)
VrouwXRelatie			0.0419* (0.0219)	
VrouwXMeerderjarig				0.1220* (0.0675)
Rechter <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Land van herkomst <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Jaar <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Observaties	727	727	727	727
R ²	0.000	0.107	0.110	0.111
Panel B: Mannelijke rechters				
Vrouw	-0.0039 (0.0102)	-0.0032 (0.0110)	-0.0139 (0.0328)	0.0067 (0.0208)
VrouwXRelatie			0.0150 (0.0332)	
VrouwXMeerderjarig				-0.0102 (0.0198)
Rechter <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Land van herkomst <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Jaar <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Observaties	580	580	580	580
R ²	0.000	0.222	0.222	0.222

Robuuste standaarderrors tussen haken

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

De controlevariabelen Managementervaring RvV, Relatie en Meerderjarig worden niet vermeld in de tabel, maar zijn wel mee opgenomen in de regressieanalyse.

De schattingsresultaten uit bovenstaande tabel (Tabel 6) maken duidelijk dat vrouwelijke rechters (panel A) significant anders beslissen ten aanzien van vrouwelijke asielverzoekers in vergelijking met mannelijke asielverzoekers. Voor de vrouwelijke rechters valt deze keer namelijk, ten opzichte van de schattingsresultaten van enkel de volledig hervormde beslissingen, toch een significant effect waar te nemen op basis van het geslacht van de asielverzoeker. Uit model 4 blijkt namelijk dat een vrouwelijke asielverzoeker 11,70% minder kans heeft op een hervorming van haar CGVS-beslissing

dan een mannelijke asielverzoeker indien haar vonnis wordt behandeld door een vrouwelijke rechter. Een mogelijke verklaring hiervoor kan zijn dat vrouwelijke rechters voornamelijk vrouwelijke asielverzoekers behandelen waardoor dit de kansen van vrouwelijke asielverzoekers verlaagt; een vrouwelijke asielverzoeker heeft namelijk meer kans op een positieve beslissing indien de beoordelende rechter zeer zelden te maken heeft met vrouwelijke asielverzoekers (Ecker et al., 2020).

Ook wordt in model 4 een significant positief effect gevonden voor de interactieterm 'VrouwXMeerderjarig' bij vrouwelijke rechters (panel A). Concreet wijst de interactieterm erop dat het effect van meerderjarig te zijn op de kans op een hervorming van de CGVS-beslissing voor vrouwelijke asielverzoekers 12,20 procentpunten hoger ligt dan voor mannelijke asielverzoekers. Meerderjarig zijn biedt dus een groter voordeel voor vrouwelijke asielverzoekers dan voor mannelijke asielverzoekers; en dit specifiek wanneer het vonnis wordt behandeld door een vrouwelijke rechter. Om een sluitende verklaring te geven waarom dit effect enkel wordt gevonden bij vrouwelijke rechters en niet bij mannelijke rechters is verder onderzoek nodig.

Daarnaast wordt in model 3 ook een significant positief effect waargenomen voor de interactieterm 'VrouwXRelatie' in panel A van bovenstaande tabel. De interactieterm tussen de dummy variabelen Vrouw en Relatie geeft weer in welke mate het hebben van een relatie meer effect heeft op vrouwen dan op mannen. Concreet geeft de interactieterm hier aan dat het effect van het hebben van een relatie op de kans op een hervorming van de CGVS-beslissing bij vrouwelijke asielverzoekers 4,19 procentpunten hoger ligt dan bij mannelijke asielverzoekers. Het hebben van een relatie biedt dus een licht groter voordeel voor vrouwen dan voor mannen; en dit specifiek wanneer het vonnis wordt behandeld door een vrouwelijke rechter. Ook hier is verder onderzoek nodig om een sluitende verklaring te geven waarom dit effect enkel wordt gevonden bij vrouwelijke rechters.

Een ander opvallend verschilpunt in de schattingsresultaten van de volledig en deels hervormde beslissingen ten opzichte van de schattingsresultaten van enkel de volledig hervormde beslissingen is het wegvallen van het statistisch significant effect van de interactieterm 'VrouwXRelatie' bij de mannelijke rechters. Er wordt namelijk voor geen enkel van de twee interactietermen een significant effect gevonden in panel B van bovenstaande tabel. Zowel de huishoudelijke situatie (relatie of geen relatie) als de leeftijdscategorie (minder- of meerderjarig) waarin de asielverzoeker zich bevindt oefenen dus geen invloed uit op het verband tussen het geslacht van de verzoeker en de kans op hervorming van de CGVS-beslissing bij mannelijke rechters. Ook algemeen op basis van het geslacht van de asielverzoeker wordt er bij de mannelijke rechters geen statistisch significant effect waargenomen. Hieruit blijkt dat mannelijke rechters niet significant anders beslissen ten aanzien van vrouwelijke asielverzoekers in vergelijking met mannelijke asielverzoekers.

Tot slot is het zo dat de R^2 van het vierde en laatste regressiemodel voor de vrouwelijke rechters (panel A) 0,111 bedraagt, wat betekent dat deze analyse 0,3% meer van de variantie in de afhankelijke variabele 'kans op hervorming van de CGVS-beslissing' verklaart dan de regressieanalyse voor enkel de volledig hervormde beslissingen. Bij de mannelijke rechters (panel B) verklaart deze regressieanalyse net minder, namelijk 7,6% minder, van de variantie in de afhankelijke variabele 'kans op hervorming van de CGVS-beslissing' dan de regressieanalyse voor enkel de volledig hervormde beslissingen (model 4).

Voor de volledig hervormde beslissingen werd er geen bewijs gevonden ter ondersteuning van de hypothese dat het geslacht van de asielverzoeker een impact heeft op de asielbeslissing; dit zowel bij vrouwelijke als bij mannelijke rechters. Echter blijkt uit de regressieanalyse van zowel de volledig hervormde als deels hervormde beslissingen dat het geslacht wel een significante invloed uitoefent op de beslissingen van vrouwelijke rechters in de asielberoepen bij de RvV. Hier wordt er dus wel bewijs gevonden ter ondersteuning van de hypothese dat het geslacht van de asielverzoeker een impact heeft op de asielbeslissing; dit wel enkel bij de vrouwelijke rechters. De kans op een hervorming van de CGVS-beslissing van een asielverzoeker blijkt met andere woorden bij vrouwelijke rechters wel te worden bepaald door het geslacht van de asielverzoeker en er bestaan dus discrepanties binnen de RvV op basis van het geslacht van de asielverzoeker. Een vrouwelijke asielverzoeker heeft namelijk 11,70% minder kans op een hervorming van haar CGVS-beslissing dan een mannelijke asielverzoeker indien het vonnis wordt behandeld door een vrouwelijke rechter. Opnieuw is het hier zo dat de resultaten aangeven dat een vrouwelijke asielverzoeker een significant negatieve invloed heeft op de asielbeslissing, terwijl we net het tegenovergestelde hadden verwacht. Een mogelijke verklaring hiervoor zou kunnen dat vrouwelijke rechters voornamelijk vrouwelijke asielverzoekers behandelen waardoor dit de kansen van vrouwelijke asielverzoekers verlaagd; een vrouwelijke asielverzoeker heeft namelijk meer kans op een positieve beslissing indien de beoordelende rechter zeer zelden te maken heeft met vrouwelijke asielverzoekers (Ecker et al., 2020).

Hoewel er voor de volledig hervormde beslissingen geen invloed van het geslacht van de asielverzoeker op de kans op een hervorming van de CGVS-beslissing werd gevonden, werd er voor de volledig hervormde beslissingen wel een significant interactie-effect gevonden tussen Vrouw en Relatie. Deze bevinding geldt wel enkel bij de mannelijke rechters. Concreet ligt het effect van het hebben van een relatie op de kans op een hervorming van de CGVS-beslissing bij vrouwelijke asielverzoekers 3,71 procentpunten hoger dan bij mannelijke asielverzoekers wanneer het vonnis wordt behandeld door een mannelijke rechter. Een mogelijke verklaring hiervoor kan opnieuw worden gevonden in de groeiende aandacht voor de achterstelling van vrouwen in de asielprocedure (Mascini & van Bochove, 2008; Spijkerboer & Council, 1994; Spijkerboer, 1999; van Bochove, 2007), waardoor de afhankelijkheid van vrouwen tegenwoordig wel wordt erkend en ze als kwetsbaarder worden aanzien. Echter, om een sluitende verklaring te geven waarom dit effect enkel werd gevonden bij mannelijke rechters en niet bij vrouwelijke rechters is verder onderzoek nodig.

Wanneer vervolgens naar zowel de volledig als deels hervormde beslissingen werd gekeken bleek het interactie-effect tussen Vrouw en Relatie significant te zijn bij vrouwelijke rechters. Concreet geeft de interactieterm hier aan dat het effect van het hebben van een relatie op de kans op een hervorming van de CGVS-beslissing bij vrouwelijke asielverzoekers 4,19 procentpunten hoger ligt dan bij mannelijke asielverzoekers indien het vonnis wordt behandeld door een vrouwelijke rechter. Een mogelijke verklaring hiervoor kan opnieuw worden gevonden in de groeiende aandacht voor de achterstelling van vrouwen in de asielprocedure (Mascini & van Bochove, 2008; Spijkerboer & Council, 1994; Spijkerboer, 1999; van Bochove, 2007), waardoor de afhankelijkheid van vrouwen tegenwoordig wel wordt erkend en ze als kwetsbaarder worden aanzien. Daarnaast werd er voor de

interactieterm 'VrouwXMeerderjarig' geen significant effect teruggevonden voor de volledig hervormde beslissingen maar wel voor de hervormde en deels hervormde beslissingen tezamen. Deze bevinding geldt wel enkel bij de vrouwelijke rechters. Concreet wijst het significant interactie-effect tussen Vrouw en Meerderjarig op een groter effect van meerderjarig te zijn op de kans op hervorming van de CGVS-beslissing voor vrouwelijke asielverzoekers met 12,20 procentpunten, en dit indien het vonnis wordt behandeld door een vrouwelijke rechter. Om een sluitende verklaring te geven waarom deze effecten enkel werd gevonden bij vrouwelijke rechters en niet bij mannelijke rechters is verder onderzoek nodig.

Tot slot is het opvallend dat voor de vrouwelijke rechters meer significante effecten worden waargenomen bij zowel de volledig hervormde beslissingen als deels hervormde beslissingen ten opzichte van enkel de volledig hervormde beslissingen. Vermoedelijk komt dit doordat er bij het samennemen van de volledig en de deels hervormde beslissingen meer variatie is aangezien een groter aantal hervormingen minimaal deels hervormd is. Mocht de steekproef met andere woorden meer hervormde beslissingen bevatten, dan zou een eventueel bestaand significant effect wel gevonden kunnen worden.

6. Robustness checks

Om te kijken of de gevonden schattingsresultaten robuust zijn, werden enkele *robustness checks* uitgevoerd.

De *robustness checks* werden uitgevoerd op de geschatte regressieresultaten voor zowel de CGVS-beslissingen die volledig hervormd werden als de beslissingen die deels hervormd werden door de RvV. Hierdoor wordt het specifiek onderscheid tussen asielverzoekers die een volledig negatieve beslissing terugkrijgen en asielverzoekers die een positieve beslissing, zowel deels als volledig, terugkrijgen meegenomen.

6.1. Leeftijd van de verzoeker - *robustness check*

In een eerste *robustness check* werd er getest of veranderingen in de leeftijd van de asielverzoekers de resultaten zouden beïnvloeden. In de voorgaande analyses werd namelijk gebruik gemaakt van het gemiddelde van de leeftijdsrange die werd bepaald door het leeftijdsonderzoek. Nu wordt er gekeken wat er met de resultaten gebeurt indien we een model schatten waarin het jongst mogelijke geboortjaar gebruikt wordt en indien we een model schatten waarin het oudst mogelijke geboortjaar gebruikt wordt. Onderstaande tabel (Tabel 7) presenteert de schattingsresultaten indien de variabele (*deels*) *Hervormd* fungeert als uitkomstvariabele.

Tabel 7: Robustness check Leeftijd

VARIABLEN	(1) (deels) Hervormd	(2) (deels) Hervormd	(3) (deels) Hervormd	(4) (deels) Hervormd
Panel A: Jongste leeftijd				
Vrouw	-0.0030 (0.0080)	-0.0022 (0.0090)	-0.0156 (0.0166)	-0.0765* (0.0400)
VrouwXRelatie			0.0193 (0.0179)	
VrouwXMeerderjarig				0.0772* (0.0400)
Rechter <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Land van herkomst <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Jaar <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Observaties	1,307	1,307	1,307	1,307
R ²	0.000	0.103	0.104	0.106
Panel B: Oudste leeftijd				
Vrouw	-0.0030 (0.0080)	-0.0022 (0.0090)	-0.0155 (0.0166)	-0.0760* (0.0406)
VrouwXRelatie			0.0192 (0.0179)	
VrouwXMeerderjarig				0.0765* (0.0404)
Rechter <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Land van herkomst <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Jaar <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Observaties	1,307	1,307	1,307	1,307
R ²	0.000	0.103	0.104	0.106

Robuuste standaarderrors tussen haken

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

De controlevariabelen Managementervaring RvV, Relatie en Meerderjarig worden niet vermeld in de tabel, maar zijn wel mee opgenomen in de regressieanalyse.

Het uitvoeren van de *robustness check* omtrent de leeftijd van de asielverzoeker levert geen grote veranderingen op. Alle wijzigingen die worden waargenomen zijn zo minimaal dat ze verwaarloosbaar zijn. Het effect van de centrale onafhankelijke variabele geslacht op de afhankelijke variabele 'kans op hervorming van de CGVS-beslissing' blijft quasi ongewijzigd en statistisch significant in model 4. Daarnaast blijft ook het interactie-effect van 'VrouwXMeerderjarig' statistisch significant en quasi ongewijzigd in model 4.

6.2. Rechters met voldoende aantal zaken - *robustness check*

In een tweede en laatste *robustness check* werd er getest of en in welke mate de resultaten zouden veranderen indien de rechters met maar een beperkt aantal zaken uit de steekproef worden gehaald. Concreet werden alle rechters die minder dan 50 zaken hebben behandeld uit de steekproef verwijderd. Onderstaande tabel (Tabel 8) presenteert de schattingsresultaten indien de variabele (*deels*) *Hervormd* fungeert als uitkomstvariabele.

Tabel 8: *Robustness check Voldoende aantal zaken*

VARIABLEN	(1) (deels) Hervormd	(2) (deels) Hervormd	(3) (deels) Hervormd	(4) (deels) Hervormd
Vrouw	-0.0038 (0.0085)	-0.0055 (0.0101)	-0.0232 (0.0173)	-0.1050* (0.0594)
VrouwXRelatie			0.0256 (0.0182)	
VrouwXMeerderjarig				0.1020* (0.0589)
Rechter <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Land van herkomst <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Jaar <i>fixed effects</i>	Nee	Ja	Ja	Ja
Observaties	1,026	1,026	1,026	1,026
R ²	0.000	0.118	0.120	0.122

Robuuste standaarderrors tussen haken

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

De controlevariabelen Managementervaring RvV, Relatie en Meerderjarig worden niet vermeld in de tabel, maar zijn wel mee opgenomen in de regressieanalyse.

Ook het uitvoeren van de *robustness check* omtrent het aantal zaken zorgt voor geen al te grote veranderingen. Opnieuw blijven zowel het effect van de centrale onafhankelijke variabele geslacht op de afhankelijke variabele 'kans op hervorming van de CGVS-beslissing' alsook het interactie-effect van 'VrouwXMeerderjarig' statistisch significant en quasi ongewijzigd in model 4.

Hoewel er wel degelijk enkele veranderingen in de grootte van effecten worden waargenomen door de uitvoering van de *robustness checks*, verandert er niks aan de significanties van de effecten. De robuustheid van de resultaten is dus met andere woorden gegarandeerd.

7. Conclusie

Het doel van deze masterproef was om te achterhalen of en in welke mate het geslacht van de asielverzoeker een invloed heeft op de beslissingen die worden genomen door rechters in asielberoepen bij de RvV. Door middel van de uitgevoerde literatuurstudie en de resultaten bekomen uit het empirisch onderzoek kan een antwoord worden geformuleerd op de eerder gestelde onderzoeksvragen.

De RvV staat, als onafhankelijk, administratief rechtscollege, in voor het behandelen van de asielberoepen die door asielverzoekers worden ingesteld tegen beslissingen van de DVZ en het CGVS. Haar hoofdtaak bestaat erin rechtsbescherming te bieden tegen het overheidsoptreden inzake vreemdelingenbetwistingen (Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, z.d.). Concreet bestaan er twee soorten beroepen, namelijk de annulatieberoepen en de beroepen in volle rechtsmacht. Bij de annulatieberoepen oordeelt de RvV enkel over de wettigheid van de administratieve rechtshandeling, genomen door de DVZ. Bij de beroepen in volle rechtsmacht daarentegen, ingesteld tegen beslissingen van het CGVS, onderwerpt de RvV de bestreden beslissing aan een volledig nieuwe beoordeling; de RvV kan in de volle rechtsmachtprocedure beslissingen van het CGVS hervormen. In deze masterproef werd enkel gekeken naar de beroepen in volle rechtsmacht gezien enkel daar de RvV het recht heeft om een bestreden beslissing aan een volledig nieuwe beoordeling te onderwerpen en deze eventueel te hervormen.

De beslissingen van (asiel)rechters worden beïnvloed door enerzijds rechtsregels, maar anderzijds blijken ook tal van andere, extralegale factoren een impact te hebben op de rechterlijke besluitvorming (De Jaegere, 2017; Nuyens, 2018; Oimann, 2019; Seghers, 2021). Zo blijkt uit onderzoek dat enerzijds de persoon(lijkheidskenmerken) van de rechter, waaronder het geslacht en de leeftijd van de rechter, een invloed hebben op de rechterlijke beslissing (Gommer & Meuleman, 2007; Johnson et al., 2011; Nuyens, 2018; Rachlinski & Wistrich, 2017; Williams & Law, 2012). Anderzijds kan een rechter ook beïnvloed worden door onder andere het gedrag en persoonlijke kenmerken van de rechtszoekende, waaronder het geslacht en de etniciteit van de rechtszoekende (Beyens, 2000; Bielen et al., 2018; Chew & Kelley, 2012; Gill et al., 2017; Nuyens, 2018; Ten Voorde et al., 2020; Wermink et al., 2015).

Seghers (2021) kwam tot de conclusie dat ook bij de RvV rechterlijke beslissingen niet alleen gebaseerd zijn op het recht, maar dat ook niet-juridische beïnvloedingsfactoren een rol spelen bij de besluitvorming. Verschillende buitenlandse studies omtrent asielzaken toonden reeds aan dat de niet-juridische factor 'geslacht van de asielverzoeker' een belangrijke rol blijkt te spelen in de besluitvorming van asielrechters (Colaiacovo, 2013; Dauvergne et al., 2006; Ecker et al., 2020; Rehaag, 2007; Rehaag, 2011; van Bochove, 2007). In deze masterproef werd specifiek onderzocht of en in welke mate er ook bij de beslissingen van rechters in de asielberoepen bij de RvV discrepanties bestaan op basis van het geslacht van de verzoeker. Gezien er in het buitenland ook bewijzen werden gevonden dat het geslacht van de asielrechter zelf een impact heeft op de asielbeslissing, werd bijkomend ook onderzocht voor de RvV of en in welke mate het gevonden effect van het geslacht van de asielverzoeker op de kans op hervorming van de CGVS-beslissing gedreven wordt door mannelijke dan wel vrouwelijke rechters (Schrag et al., 2007).

Eerst en vooral werd er, op basis van het uitgevoerde empirisch onderzoek, voor zowel de volledig hervormde beslissingen als de (deels) hervormde beslissingen bewijs gevonden voor het bestaan van discrepanties op basis van het geslacht van de asielverzoeker binnen de beslissingen van rechters in de asielberoepen bij de RvV. De gevonden effecten voor zowel de volledig hervormde beslissingen als de (deels) hervormde beslissingen zijn echter klein, met respectievelijk 2,00% en 7,60% minder kans voor een vrouwelijke asielverzoeker op een hervorming van haar CGVS-beslissing dan een mannelijke asielverzoeker. Indien het onderscheid wordt gemaakt tussen vrouwelijke en mannelijke rechters blijkt enkel voor (deels) hervormde beslissingen dat een vrouwelijke asielverzoeker significant minder kans heeft op een hervorming van haar CGVS-beslissing dan een mannelijke asielverzoeker; deze bevinding geldt daarnaast ook alleen maar wanneer het vonnis door een vrouwelijke rechter wordt behandeld. Er moet bijkomend worden opgemerkt dat deze bevindingen omtrent het geslacht van de asielverzoeker aangeven dat een vrouwelijke asielverzoeker een significant negatieve invloed heeft op de asielbeslissing, terwijl we net het tegenovergestelde hadden verwacht. De meest voor de hand liggende verklaring hiervoor is dat de steekproef van dit empirisch onderzoek uit minder vrouwen dan mannen bestaat.

Indien vervolgens gekeken werd naar de invloed van de huishoudelijke situatie (relatie of geen relatie) van de asielverzoeker bleek dit een significante rol te spelen in het verband tussen het geslacht van de asielverzoeker en de kans op hervorming van de CGVS-beslissing wanneer enkel gekeken werd naar de volledig hervormde beslissingen door de RvV. Zo ligt het effect van het hebben van een relatie op de kans op hervorming van de CGVS-beslissing bij vrouwelijke asielverzoekers hoger dan bij mannelijke asielverzoekers. Indien het onderscheid wordt gemaakt tussen vrouwelijke en mannelijke rechters, blijkt deze bevinding echter zowel te kloppen voor de volledig hervormde beslissingen als de (deels) hervormde beslissingen. Meer specifiek werd er bij de volledig hervormde beslissingen bewijs gevonden dat indien een mannelijke rechter het vonnis behandelt, het hebben van een relatie een licht groter voordeel biedt voor vrouwen dan voor mannen. Anderzijds werd voor de (deels) hervormde beslissingen net bewijs gevonden dat indien een vrouwelijke rechter het vonnis behandelt, het hebben van een relatie een licht groter voordeel biedt voor vrouwen dan voor mannen. Zowel vrouwelijke als mannelijke rechters beslissen op dat vlak dus significant anders ten aanzien van vrouwelijke asielverzoekers ten opzichte van mannelijke asielverzoekers. Bijkomend moet er opnieuw worden opgemerkt dat het vinden van het groter voordeel voor vrouwelijke asielverzoekers in een relatie, ten opzichte van mannelijke asielverzoekers in een relatie, het tegenovergestelde is van hetgeen we uit de literatuurstudie verwacht hadden (van Bochove, 2007). Een mogelijke verklaring waarom het effect tegenovergesteld is dan verwacht kan zijn dat de aandacht voor de achterstelling van vrouwen in de asielprocedure de afgelopen jaren is gegroeid (Mascini & van Bochove, 2008; Spijkerboer & Council, 1994; Spijkerboer, 1999; van Bochove, 2007), waardoor de afhankelijkheid van vrouwen tegenwoordig wel wordt erkend en ze als kwetsbaarder worden aanzien.

Daarnaast werd voor de interactie tussen Vrouw en Meerderjarig enkel een significant effect gevonden voor de (deels) hervormde beslissingen. Zo blijkt het effect van meerderjarig te zijn op de kans op hervorming van de CGVS-beslissing voor vrouwelijke asielverzoekers hoger te liggen dan voor mannelijke asielverzoekers. De leeftijdscategorie waarin de asielverzoeker zich bevindt, met name minder- of meerderjarig, oefent met andere woorden een invloed uit op het verband tussen het geslacht van de verzoeker en de kans op hervorming van de CGVS-beslissing. Indien ook hier

het onderscheid wordt gemaakt tussen vrouwelijke en mannelijke rechters blijkt deze bevinding opnieuw enkel te kloppen voor de (deels) hervormde beslissingen, en dit specifiek wanneer het vonnis wordt behandeld door een vrouwelijke rechter. Het groter voordeel van meerderjarige vrouwen ten opzichte van meerderjarige mannen ligt in lijn met de verwachting en kan mogelijk worden verklaard doordat vrouwelijke asielverzoekers vaker dan mannelijke asielverzoekers worden vergezeld door kinderen en dat rechters eerder geneigd zijn om een status toe te kennen opdat de minderjarige(n) niet moet(en) worden uitgezet (Colaiacovo, 2013).

De uitgevoerde *robustness checks* toonden tot slot aan dat de gevonden resultaten robuust zijn.

Concluderend kan er gesteld worden dat het geslacht van de verzoeker een significante invloed uitoefent op de beslissingen van rechters in de asielberoepen bij de RvV. De centrale hypothese kan dus worden verworpen en er bestaat op basis van het geslacht van de asielverzoeker discrepanties binnen de RvV.

7.1. Beperkingen van het onderzoek en aanbevelingen voor verder onderzoek

Een eerste bemerking is dat de resultaten van dit onderzoek niet gegeneraliseerd kunnen worden naar andere landen; de resultaten mogen zelfs niet eens veralgemeend worden binnen België. Dit aangezien dit onderzoek enkel werd uitgevoerd voor de beroepsbeslissingen van de Belgische RvV binnen hun Nederlandstalige taalrol. De externe validiteit is dus met andere woorden niet gegarandeerd. Voor toekomstig onderzoek in België zou het vooral interessant zijn om de asielbeslissingen in eerste aanleg (van het CGVS) ook eens te bekijken. Indien er in eerste aanleg bijvoorbeeld al sterk gediscrimineerd wordt op basis van het geslacht van de asielverzoeker kan dit verklaren waarom er in dit empirisch onderzoek, omtrent de asielberoepen bij de RvV, maar beperkte verschillen worden gevonden in de kans op hervorming van een CGVS-beslissing.

Natuurlijk spelen er naast de reeds opgenomen factoren mogelijk nog een heel aantal andere factoren een rol in de asielbeslissing. Hoewel er al voor heel wat variabelen werd gecontroleerd in dit empirisch onderzoek, zijn er nog een heel aantal eventueel verklarende variabelen waarvoor nog extra gecontroleerd zou kunnen worden in toekomstig onderzoek. Zo kan de analyse bijvoorbeeld worden uitgebreid met factoren zoals het aantal kinderen ten laste of de bijstand van een advocaat. Het niet opnemen van deze en andere eventueel verklarende factoren kan ervoor zorgen dat er sprake is van *omitted variable bias* waarbij de regressiecoëfficiënten, berekend door de regressievergelijking, niet de 'correcte' verbanden/correlaties weergeven (Stock & Watson, 2020). Toekomstig onderzoek zou dus nog extra verklarende variabelen aan de regressieanalyse kunnen toevoegen opdat de *omitted variable bias* kleiner wordt. Hierop volgend zullen er meer betrouwbare uitspraken kunnen worden gedaan omtrent de verklarende variabelen en hun effecten op de afhankelijke variabele 'kans op hervorming van de CGVS-beslissing'. Ook kan men in toekomstig onderzoek meer interactietermen toevoegen aan de regressieanalyse; mogelijk bestaan er nog significante interacties tussen verschillende verklarende variabelen waaronder bijvoorbeeld de

interactie tussen Vrouw en Land van herkomst. Op die manier kan er meer inzicht worden verkregen in het hoofdeffect van het geslacht van de verzoeker op de kans op hervorming van de CGVS-beslissing.

Verder onderzoek is zeker nodig om de resultaten van deze masterproef te bevestigen en eventueel verklaringen te zoeken voor de gevonden resultaten. Onderzoeken die de gevonden resultaten willen bevestigen (of net willen verwerpen) zouden bijvoorbeeld de regressieanalyses kunnen uitvoeren met een andere dataset. Dit kan enerzijds door nieuwe data omtrent asielberoepen te onderzoeken of door gewoonweg de in dit onderzoek gebruikte dataset verder uit te breiden. Zo werd er in deze masterproef bijvoorbeeld enkel gefocust op de asielberoepen die werden behandeld door de Nederlandstalige kamers. Het toevoegen van of enkel focussen op de asielberoepen behandeld door de Franstalige kamers zou kunnen leiden tot nieuwe, interessante bevindingen. Tot slot is het zoeken naar verklaringen voor de gevonden resultaten geen overbodige luxe. Zo werd opgemerkt dat vrouwelijke asielverzoekers significant minder kans hebben op een hervorming van hun CGVS-beslissing dan mannelijk asielverzoekers. Hoewel in deze masterproef reeds mogelijke verklaringen worden aangehaald is het uiteraard belangrijk om te weten waar dit en andere significante effecten nu precies vandaan komen. Eénmaal de precieze oorzaak achterhaald is, kan er naar oplossingen worden gezocht.

8. Bibliografie

- Agentschap Integratie en Inburgering. (2018, 25 februari 2021). *Wetswijzigingen in de asielprocedure en opvang van asielzoekers*. <https://www.agii.be/nieuws/wetswijzigingen-in-de-asielprocedure-en-opvang-van-asielzoekers>
- Agentschap Integratie en Inburgering. (2022). Welk traject legt een verzoeker om internationale bescherming af? Welke rechten heeft een asielzoeker, vluchteling of subsidiair beschermde? In.
- Alveng, K. D. (2013). *Recognition Rates for Refugees in Scandinavia: what explains the difference?* <https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/36955/Alveng-master.pdf%3Fsequence%3D1>
- Asielstatistieken: overzicht 2022. (2023, januari 18). CGVS. <https://www.cgvs.be/nl/actueel/asielstatistieken-overzicht-2022>
- Baum, L. (2006). Judges and their Audiences: A perspective on Judicial Behavior. In *Judges and Their Audiences*. Princeton University Press.
- Begrippenlijst: veelgestelde vragen over vluchtelingen* - UNHCR. (2022, 19 juli). UNHCR. <https://www.unhcr.org/nl/media/begrippenlijst/vluchtelingen/>
- Beyens, K. (2000). *Straffen als sociale praktijk: een penologisch onderzoek naar straftoemeting*. VUB-Press. <https://books.google.be/books?id=Gtn1tgAACAAJ>
- Bielen, S., Marneffe, W., & Mocan, N. H. (2018). *Racial bias and in-group bias in judicial decisions: Evidence from virtual reality courtrooms*. https://www.nber.org/system/files/working_papers/w25355/w25355.pdf
- Bleich, E. (2018). Historical institutionalism and judicial decision-making: Ideas, institutions, and actors in French high court hate speech rulings. *World Politics*, 70(1), 53-85. https://www.researchgate.net/publication/321370754_Historical_Institutionalism_and_Judicial_Decision-Making
- Braman, E. (2017). Cognition in the courts: analyzing the use of experiments to study legal decision-making. In L. Epstein & S. A. Lindquist (Eds.), *The Oxford Handbook of U.S. Judicial Behavior*. Oxford University Press.
- Brysbaert, M. (2018). Psychologie.
- Calus, G. (2017). *Beslissen is menselijk: denkfouten, heuristieken en vooroordelen bij rechters* Doctoral dissertation, University of Gent. [https://lib.ugent.be/nl/catalog ...](https://lib.ugent.be/nl/catalog...). https://libstore.ugent.be/fulltxt/RUG01/002/349/509/RUG01-002349509_2017_0001_AC.pdf
- Chew, P. K., & Kelley, R. E. (2012). The realism of race in judicial decision making: An empirical analysis of plaintiffs' race and judges' race. *Harv. J. Racial & Ethnic Just.*, 28, 91. https://scholarship.law.pitt.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1027&context=fac_articles
- Claes, M. (2020). *Kwetsbaarheid in detentie - Bijzondere procedurele noden*.
- Clair, M., & Winter, A. S. (2016). How judges think about racial disparities: Situational decision-making in the criminal justice system. *Criminology*, 54(2). <https://scholar.harvard.edu/files/matthewclair/files/pdf.pdf>
- Colaiacovo, I. (2013). Not just the facts: Adjudicator bias and decisions of the Immigration and Refugee Board of Canada (2006–2011). *Journal on Migration and Human Security*, 1(4), 122-147. <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/233150241300100401>
- Collins, J., PAUL M, Manning, K. L., & Carp, R. A. (2010). Gender, critical mass, and judicial decision making. *Law & Policy*, 32(2). <https://polsci.umass.edu/sites/default/files/Collins%20Manning%20Carp%202010%20-%20Paul%20Collins.pdf>
- Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen. (z.d.). <https://www.cgvs.be/nl>
- Dalla Pellegrina, L., De Mot, J., Faure, M., & Garoupa, N. (2016). Litigating Federalism: An Empirical Analysis of Decisions of the Belgian Constitutional Court. *European Constitutional Law Review*, 13(2), 305-346.
- Danziger, S., Levav, J., & Avnaim-Pesso, L. (2011). Extraneous factors in judicial decisions. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 108(17). <https://www.pnas.org/doi/epdf/10.1073/pnas.1018033108>
- Dauvergne, C., Angeles, L. C., & Huang, A. (2006). *Gendering Canada's Refugee Process*. Status of Women Canada Ottawa. https://d1wgtxts1xzle7.cloudfront.net/56955251/2DauvergeneAngelesHuanGendering_candas_refugee_process-libre.pdf?1531096345=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DGendering_Canadas_Refugee_Process.pdf&Expires=1682845090&Signature=OS5hoZWEs8TmVS009gEUwKCyC871vVmpzIFIEuQDF-cekZKtV2JEK5lfxVpskDQik9i0Yw7QocXmoKQ75goQHUNHDhMhkWnMc3wY-9uvywfWb-UdkMJiXhXrvknYYceyR2BA0eh5mc9Ys8CYoIYQwnttckaccgwRyn3-eFbellXDNDb39OT3lPDn-

- [kSIsgBAKeIiQ~j02e1RMUgwQcYDjviSC5Qo82HeErZouRRxAtIjEJ36MXjqBCBhmh9Bp8-fkAwMIQQATiwtvW8CfT5290Tm9ZxW2Fe3n4bkdVR4JW11DJI2ZjQUZLcvAwJMYNk4DEPgNBIxP87Oz0u-I2DkyQ &Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA](https://www.researchgate.net/publication/351859020)
- De Jaegere, J. (2017). *The deliberative performance of the Belgian Constitutional Court in a consociational system: an empirical analysis*, University of Antwerp].
- Denys, L., & Ponsaerts, C. (2023). Raad voor Vreemdelingenbetwistingen: procedure. *Nieuw Juridisch Weekblad*, 2023(476), 106-124. <https://www.jurisquare.be/en/journal/njw/2023-476/raad-voor-vreemdelingenbetwistingen-procedure/>
- Desmet, E. (2018). Minderjarigen in de volle rechtsmachtprocedure van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. *TIJDSCHRIFT VOOR VREEMDELINGENRECHT*(3), 198-214.
- Deurvorst, T. (2013). De onvoorspelbaarheid van de rechterlijke beslissing. *BerichtenIE 2013/ 7-8*, pag 206-211,. www.berichtenie.nl
- Dienst Vreemdelingenzaken. (z.d.). <https://dofi.ibz.be/nl>
- Dyevre, A. (2010). Unifying the field of comparative judicial politics: towards a general theory of judicial behaviour. *European Political Science Review*, 2(2). https://www.researchgate.net/profile/Arthur-Dyevre/publication/231989002_Unifying_the_Field_of_Comparative_Judicial_Politics_Towards_a_General_Theory_of_Judicial_Behaviour/links/09e4150f94f3c9aea4000000/Unifying-the-Field-of-Comparative-Judicial-Politics-Towards-a-General-Theory-of-Judicial-Behaviour.pdf
- Ecker, A., Ennsner-Jedenastik, L., & Haselmayer, M. (2020). Gender bias in asylum adjudications: Evidence for Leniency toward token women. *Sex Roles*, 82, 117-126. [https://martinhaselmayer.github.io/papers/Ecker et al 2020 Gender bias in asylum adjudications.pdf](https://martinhaselmayer.github.io/papers/Ecker%20et%20al%202020%20Gender%20bias%20in%20asylum%20adjudications.pdf)
- Epstein, L., Landes, W. M., & Posner, R. A. (2013). *The behavior of federal judges: a theoretical and empirical study of rational choice*. Harvard University Press.
- Fedasil. (z.d.). *Asiel in België*. <https://www.fedasil.be/nl/asiel-belgie>
- Garoupa, N., Gomez-Pomar, F., & Grembi, V. (2013). Judging under political pressure: An empirical analysis of constitutional review voting in the Spanish Constitutional Court. *The journal of Law, economics, and organization*, 29(3), 513-534. [https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/30774367/spanishTCVersion14-libre.pdf?1392121651=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DJudging under Political Pressure An Empi.pdf&Expires=1681558301&Signature=BXHTL44iMPfNUISlbw7so6pJo21WOElc7GGwxDBZzCS44-xV5vCg00X9vJLvm7U71AgtxxzJG2yVh~R6Y95Heu3xjh3ySO04J6klvhGfbFXd6-mlfvbSzMYWgk4PyFKYdDpOXjzQUeYngLuc~xLcq3WAHiQxSjOe0FN4zi83WSrmfeNwLQGQiiLui55Avj-LZX3LLqKj9EteNy4R2MfyD4bxdWGuhYMAXJ5xOo1qJ1OgN53LRyAAxXuE37tWQ8DYXF6V6vxFaA5C6b9yeOgrL9LTB7oUETVJx-uOvdbd2C5eYtShYVIa4QLZC6RQDckYPVL7Sg49inC6eDemuNYSNIQ &Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA](https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/30774367/spanishTCVersion14-libre.pdf?1392121651=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DJudging%20under%20Political%20Pressure%20An%20Empirical%20Analysis%20of%20Constitutional%20Review%20Voting%20in%20the%20Spanish%20Constitutional%20Court.pdf&Expires=1681558301&Signature=BXHTL44iMPfNUISlbw7so6pJo21WOElc7GGwxDBZzCS44-xV5vCg00X9vJLvm7U71AgtxxzJG2yVh~R6Y95Heu3xjh3ySO04J6klvhGfbFXd6-mlfvbSzMYWgk4PyFKYdDpOXjzQUeYngLuc~xLcq3WAHiQxSjOe0FN4zi83WSrmfeNwLQGQiiLui55Avj-LZX3LLqKj9EteNy4R2MfyD4bxdWGuhYMAXJ5xOo1qJ1OgN53LRyAAxXuE37tWQ8DYXF6V6vxFaA5C6b9yeOgrL9LTB7oUETVJx-uOvdbd2C5eYtShYVIa4QLZC6RQDckYPVL7Sg49inC6eDemuNYSNIQ &Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA)
- Gill, R. D., Kagan, M., & Marouf, F. (2017). The impact of maleness on judicial decision making: masculinity, chivalry, and immigration appeals. *Politics, Groups, and Identities*. [https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/87862931/21565503.2017.138657220220622-1-10821b-libre.pdf?1655872757=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DThe impact of maleness on judicial decis.pdf&Expires=1673461666&Signature=GoFBnnNJsZlIBt4bPeNVyaZyM6AKkl1kFr5UVACPOv8nSAQJBX842j~fCMukhw3RYPvrAkEWbh69bSNwvVkcCbZTDNAH8J8aMddXIU92Uvy3ws~KHJ9pPXfpRpT2dhPKwTKJoZd8JLNkBJACEDsIYxWV~v~9qTgTwPc3hBeZ8ite8UZXBtIA1ETzrgc04FkeaRWVBKNsSM-DRhFhkoPFYMHOTW7PcY8b33Ta0CC4dkaz6fPSIQ2E0cPUFAxMs7GG8h0Wmj06jxJE04MKGk62AqHqcvipW6OyKsEjtTRSC-QhLufSnH07FXqtSXf7KlrI01kJ-YTpw-Qv~dvt57k2Mg &Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA](https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/87862931/21565503.2017.138657220220622-1-10821b-libre.pdf?1655872757=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DThe%20impact%20of%20maleness%20on%20judicial%20decision%20making.pdf&Expires=1673461666&Signature=GoFBnnNJsZlIBt4bPeNVyaZyM6AKkl1kFr5UVACPOv8nSAQJBX842j~fCMukhw3RYPvrAkEWbh69bSNwvVkcCbZTDNAH8J8aMddXIU92Uvy3ws~KHJ9pPXfpRpT2dhPKwTKJoZd8JLNkBJACEDsIYxWV~v~9qTgTwPc3hBeZ8ite8UZXBtIA1ETzrgc04FkeaRWVBKNsSM-DRhFhkoPFYMHOTW7PcY8b33Ta0CC4dkaz6fPSIQ2E0cPUFAxMs7GG8h0Wmj06jxJE04MKGk62AqHqcvipW6OyKsEjtTRSC-QhLufSnH07FXqtSXf7KlrI01kJ-YTpw-Qv~dvt57k2Mg &Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA)
- Gommer, H., & Meuleman, M. (2007). De afhankelijke en belangeloze rechter. *Recht der Werkelijkheid*, 1. https://www.researchgate.net/profile/Hendrik-Gommer/publication/241859020_De_afhankelijke_en_belangeloze_rechter/links/54f064730cf2495330e66303/De-afhankelijke-en-belangeloze-rechter.pdf
- Guthrie, C., Rachlinski, J. J., & Wistrich, A. J. (2007). Blinking on the bench: How judges decide cases. *Cornell L. Rev.*, 93, 1.
- Harris, A. P., & Sen, M. (2019). Bias and judging. *Annual Review of Political Science*, 22. <https://www.annualreviews.org/doi/pdf/10.1146/annurev-polisci-051617-090650>
- Holmes, O. W. (1920). *Collected legal papers*. Constable. [https://www.cambridge.org/core/journals/american-journal-of-international-](https://www.cambridge.org/core/journals/american-journal-of-international-law)

- law/article/abs/collected-legal-papers-by-holmes-oliver-wendell-new-york-harcourt-brace-howe-1920/6C8D55C3A56BC8E6EA255C6B5012429D#access-block
- Holzer, T., Schneider, G., & Widmer, T. (2000). Discriminating decentralization: Federalism and the handling of asylum applications in Switzerland, 1988-1996. *Journal of conflict resolution*, 44(2), 250-276. <https://kops.uni-konstanz.de/server/api/core/bitstreams/a75e58eb-4d66-4a3f-a795-1a3c51eee0e0/content>
- Huys, J. (2008). *Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, jaarverslag 2007-2008*.
- IJzermans, M. (2011). De overtuigingskracht van emoties bij het rechterlijk oordeel. In T. University (Ed.). Den Haag Boom Juridische uitgevers.
- Johnson, S., Songer, D., & Jilani, N. (2011). Judge Gender, Critical Mass, and Decision Making in the Appellate Courts of Canada. <https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=d4872b36f27995a3803ffd4ec2b94e7af559aac5>
- Kahneman, D. (2012). *Ons feilbare denken: thinking, fast and slow*. Business Contact.
- Kerkmeester, H., & Visscher, L. (2010). Hoe rechters denken: Richard Posner over het werk van de rechterlijke macht. *Rechtstreeks*, 2010(4), https://scholar.google.nl/scholar?hl=nl&as_sdt=0%2C5&q=hoe+rechters+denken%3A+wat+posner+ons+leert&oq=hoe+rechters#d=gs_cit&t=1672916606089&u=%1672916606082Fscholar%1672916606083Fq%1672916606083Dinfo%1672916606083ACd1672916606080_0_h1672916606082X_d1672916606085Ij%1672916606083Ascholar.google.com%1672916606082F%1672916606026output%1672916606083Dcite%1672916606026scirp%1672916606083D1672916606080%1672916606026hl%1672916606083Dnl.
- Kroes, C. A. H. (2011). *Uitlatingen van politici over lopende strafzaken: beïnvloeding van het rechterlijk oordeel?* Universiteit Leiden]. <https://adoc.pub/queue/uitlatingen-van-politici-over-lopende-strafzaken-benvloeding.html>
- Leiter, B. (2010). Legal formalism and legal realism: What is the issue? *Legal Theory*, 16(2), 111-133. https://chicagounbound.uchicago.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1178&context=public_la_w_and_legal_theory
- Levinson, J. D., Bennett, M. W., & Hioki, K. (2017). Judging implicit bias: a national empirical study of judicial stereotypes. *Fla. L. Rev.*, 69. <https://scholarship.law.ufl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1345&context=flr>
- Llewellyn, K. N. (2012). *The bramble bush: On our law and its study*. Quid Pro Books.
- Magalhães, P. C. (2003). *The limits to judicialization: Legislative politics and constitutional review in the Iberian democracies*. The Ohio State University. https://etd.ohiolink.edu/apexprod/rws_etd/send_file/send?accession=osu1046117531&disposition=inline
- Marchi, L. (2012). *De nieuwe vreemdelingenwet, een praktische handleiding bij de vele wijzigingen sedert 2006*.
- Mascini, P., & van Bochove, M. (2008). Gender en asiel. *Sociologie*, 3(1), 111-130. https://scholar.google.nl/scholar?hl=nl&as_sdt=0%2C5&q=gender+en+asiel&btnG=
- Menkel-Meadow, C. (2009). Asylum in a different voice: Judging immigration claims and gender. <https://scholarship.law.georgetown.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1363&context=facpub>
- Moyer, L. P. (2012). The role of case complexity in judicial decision making. *Law & Policy*, 34(3), 291-312. <https://ir.library.louisville.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1077&context=faculty>
- Myria. (z.d.). *Internationale bescherming*. <https://www.myria.be/nl/grondrechten/internationale-bescherming-en-staatloosheid>
- Neumayer, E. (2005). Asylum recognition rates in Western Europe: Their determinants, variation, and lack of convergence. *Journal of conflict resolution*, 49(1), 43-66. [https://eprints.lse.ac.uk/613/1/JournalofConflictResolution_49\(1\).pdf](https://eprints.lse.ac.uk/613/1/JournalofConflictResolution_49(1).pdf)
- Nuyens, S. (2018). *De neutraliteit van rechters onder vuur? Een systematische literatuurstudie naar factoren die juridische besluitvorming beïnvloeden* KU Leuven,]. Leuven. https://kuleuven.limo.libis.be/discovery/fulldisplay?docid=alma9992367349201488&context=L&vid=32KUL_KUL:KULeuven&lang=en&search_scope=All_Content&adaptor=Local%20Search%20Engine&tab=all_content_tab&query=any,contains,de%20neutraliteit%20van%20rechters%20onder%20vuur%3F&offset=0
- Oimann, A.-K. (2019). *De rechterlijke macht en AI: een juridisch-filosofische beschouwing*. KUL]. Leuven. https://scriptieprij.be/sites/default/files/thesis/2019-10/Thesis_Ann-Katrien_Oimann_2019.pdf
- Pärnamets, P., Tagesson, A., & Wallin, A. (2020). Inconsistencies in repeated refugee status decisions. *Journal of Behavioral Decision Making*, 33(5), 569-578. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1002/bdm.2176>

- Pellegrina, L. D., & Garoupa, N. (2013). Choosing between the government and the regions: An empirical analysis of the Italian constitutional court decisions. *European Journal of Political Research*, 52(4), 558-580. <https://ejpr.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/1475-6765.12003>
- Popelier, P., & Bielen, S. (2019). How courts decide federalism disputes: Legal merit, attitudinal effects, and strategic considerations in the jurisprudence of the Belgian Constitutional Court. *Publius: The Journal of Federalism*, 49(4), 587-616. <https://doi.org/10.1093/publius/pjy033>
- Posner, R. A. (2008). *How judges think*. Harvard University Press.
- Posner, R. A. (2013). *Reflections on judging*. Harvard University Press.
- Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. (z.d.). FAQ. RvV. <https://www.rvv-cce.be/nl/faq#faq-zestwee>
- Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. (z.d.). <https://www.rvv-cce.be/nl/rvv/over-de-raad>
- Rachlinski, J. J., Johnson, S. L., Wistrich, A. J., & Guthrie, C. (2008). Does unconscious racial bias affect trial judges. *Notre Dame L. Rev.*, 84. https://ir.vanderbilt.edu/bitstream/handle/1803/5732/Does_Unconscious_Racial_Bias.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Rachlinski, J. J., & Wistrich, A. J. (2017). Judging the judiciary by the numbers: Empirical research on judges. *Annu. Rev. Law Soc. Sci.*, 13. <https://scholarship.law.cornell.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2668&context=facpub>
- Redactieteam-elfri.be. (z.d.). Algemene beginselen van behoorlijk bestuur. <https://www.elfri.be/rechtsleer/algemene-beginselen-van-behoorlijk-bestuur>
- Rehaag, S. (2007). Troubling patterns in Canadian refugee adjudication. *Ottawa L. Rev.*, 39, 335. <https://yorkspace.library.yorku.ca/xmlui/bitstream/handle/10315/9958/Rehaag-Troubling-Patterns.pdf?sequence=1>
- Rehaag, S. (2011). Do women refugee judges really make a difference? An empirical analysis of gender and outcomes in Canadian refugee determinations. *Canadian Journal of Women and the Law*, 23(2), 627-660. <https://heinonline-org.bib-proxy.uhasselt.be/HOL/PrintRequest?collection=journals&handle=hein.journals/cajwol23&div=27&print=section&format=PDFsearchable&submit=Print%2FDownload&id=633>
- Rosseel, P. (2021). *Annual report on migration and asylum in Belgium 2020*.
- Schneider, G., Segadlo, N., & Leue, M. (2020). Forty-eight shades of Germany: positive and negative discrimination in federal asylum decision making. *German politics*, 29(4), 564-581. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09644008.2019.1707810>
- Schrag, P. G., Ramji-Nogales, J., & Schoenholtz, A. I. (2007). Refugee roulette: Disparities in asylum adjudication. *Stan. L. Rev.*, 60, 295. <https://scholarshare.temple.edu/bitstream/handle/20.500.12613/6203/RamjiNogales-JournalArticle-2010-04.pdf?sequence=1>
- Seghers, E. (2021). *Rechterlijke rechtsvorming: de taakopvatting van rechters in de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen*. Universiteit Gent]. Gent. https://libstore.ugent.be/fulltxt/RUG01/003/007/903/RUG01-003007903_2021_0001_AC.pdf
- Senave, A. (2019). *De straffoemetingsvrijheid van de rechter: een onderzoek naar beïnvloedende factoren*. RUG]. Gent. <https://scriptieprijs.be/sites/default/files/thesis/2019-09/Masterproef%20Rechten%20Astrid%20Senave.pdf>
- Spijkerboer, T., & Council, E. (1994). *Women and Refugee Status: Beyond the Public/private Distinction : a Study Commissioned by the Emancipation Council*. Emancipation Council. https://books.google.be/books?id=qY_GGAAACAAJ
- Spijkerboer, T. P. (1999). *Gender and Refugee Status*. Gerard Noodt Instituut. <https://books.google.be/books?id=oBrAkqEACAAJ>
- Stock, J. H., & Watson, M. W. (2020). *Introduction to econometrics* (4 ed.): Pearson. Umbers, L. M. (2020).
- Ten Voorde, J., Hellemons, S., & Shuyt, P. (2020). *Discriminatie als strafbeïnvloedende omstandigheid bij strafbare feiten*. https://repository.wodc.nl/bitstream/handle/20.500.12832/2474/3064A_volledige_tekst_tc_m28-476465.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Vallet C. (2019). Conseil du contentieux des étrangers: deux poids, deux mesures Alter Echos, n°471. <https://www.alterechos.be/conseil-du-contentieux-des-etrangers-deux-poids-deux-mesures/>
- Van Berlaer T. (2022). Vlaamse rechters tien keer strenger dan Franstalige: rechtbank wil 'uiteenlopende' beslissingen in asielrecht tegengaan. Knack, 09/11/2022. <https://www.knack.be/nieuws/belgie/vlaamse-rechters-tien-keer-strenger-dan-franstalige-rechtbank-wil-uiteenlopende-beslissingen-in-asielrecht-tegengaan/>

- van Bochove, M. (2007). *Gender en asiel: kansen op inwilliging van de asielaanvraag van mannen en vrouwen verklaard* [Erasmus Universiteit Rotterdam]. Rotterdam.
[2007https://scholar.google.nl/scholar?hl=nl&as_sdt=0%2C5&q=gender+en+asiel&btnG=](https://scholar.google.nl/scholar?hl=nl&as_sdt=0%2C5&q=gender+en+asiel&btnG=2007https://scholar.google.nl/scholar?hl=nl&as_sdt=0%2C5&q=gender+en+asiel&btnG=)
- Vandersmissen M., & Lippens J. (2022). 'Vreemdelingenrechter' Serge Bodart maakt de balans op: 'Met Theo Francken was het niet altijd gemakkelijk'. Knack, 01/06/2022.
<https://www.knack.be/nieuws/belgie/justitie/vreemdelingenrechter-serge-bodart-maakt-de-balans-op-met-theo-francken-was-het-niet-altijd-gemakkelijk/>
- Van Koppen, P. J., & De Keijser, J. W. (2010). *Beslissende rechters*
https://www.researchgate.net/profile/Jan-De-Keijser/publication/267208731_Beslissende_rechters/links/56f4da8008ae81582bf0a864/Be-slissende-rechters.pdf
- Voeten, E. (2007). The politics of international judicial appointments: evidence from the European Court of Human Rights. *International Organization*, 61(4).
https://d1wgtxts1xzle7.cloudfront.net/30739792/IOarticlejudicialappointments-libre.pdf?1391771294=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DThe+politics+of+international+judicial+a.pdf&Expires=1673085131&Signature=ImLT3CDUTE98IYVYVyzKaU80gxqIITHXsZDWg-4bRzxqzO~-Kjxv8D9zIGUeDLE-5hHmBsU2xj5agNzRei50XqfN1eSS2iq9UH82JZLx2csNcSvMXd1NudMNHId-xVi01c6ZnoxDxxxjCGOeccQr9fWbqjaa6rP2zkPhzh1ojZEYdZ56efZqy4BvUhas5ISIPRQb-xXsEGL2T7nttOliGTcNL5LgQHeqRP5WA6yUjUrKqXWkhvfmkJjz2z8zPfw5SwqmHctEXjw0~0wdf9NHJ5QhH-3TuWQCKx83sHbN-iQiy8m-vvTG5orbuGIrxswYJOaqoLA3XC0Ohtf6zpfA_&Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA
- Waithira, L. (2020). *Rechterlijke rechtsvinding en de persoon van de rechter: hoe verloopt het beslissingsproces van rechters in moeilijke gevallen en wat is de relevantie van de persoon van de rechter daarbij??* [RUG]. Gent.
<https://www.scripriebank.be/sites/default/files/thesis/2020-09/Rechterlijke%20rechtsvinding%20en%20de%20persoon%20van%20de%20rechter.pdf>
- Wermink, H., van Wingerden, S., Nieuwbeerta, P., & van Wilsem, J. (2015). Etnisch gerelateerde verschillen in de straftoemeting. In: Raad voor de rechtspraak.
- Wijtvlit, W. (2019). *Legal Scholarship, Social Science, and the Behavior of EU Judges* [KU Leuven]. Leuven.
- Williams, M. S., & Law, A. O. (2012). Understanding judicial decision making in immigration cases at the US courts of appeals. *Justice System Journal*, 33(1), 97-120.
https://www.jstor.org/stable/pdf/23268731.pdf?refreqid=excelsior%3Aa8787fb0459caff43ff2595a0742d26e&ab_segments=&origin=&acceptTC=1

9. Bijlagen

Bijlage 1

Tabel 5.1

Kans op inwilliging en afwijzing, totaal van alle cohorten (percentages, absolute aantallen tussen haakjes, N=206.705).

<i>geslacht</i>	<i>inwilliging</i>	<i>afwijzing</i>	<i>totaal</i>
vrouw	41,2	58,8	(67.490) 100
man	29,0	71,0	(139.215) 100
totaal	(68.242) 33,0	(138.463) 67,0	(206.705) 100

Phi = 0.12; p < 0.001

Bijlage 2

Tabel 5.5

Vrouwen met/zonder partner en mannen met/zonder partner, alle cohorten (percentages, absolute aantallen staan tussen haakjes, N=166.690).

<i>geslacht</i>	<i>heeft een partner</i>	<i>heeft geen partner</i>	<i>totaal</i>
vrouw	65,5	34,5	(56.188) 100
man	44,8	55,2	(110.502) 100
totaal	(86.275) 51,8	(80.415) 48,2	(166.690) 100

Phi = 0.20; p<0.001

Tabel 5.6

Invloed van een partner op inwilliging/afwijzing van asielaanvragen, alle cohorten (percentages, absolute aantallen staan tussen haakjes, N=166.690).

<i>geslacht</i>		<i>inwilliging</i>	<i>afwijzing</i>	<i>totaal</i>
vrouw	heeft een partner	46,0	54,0	(36.813) 100
	heeft geen partner	38,4	61,6	(19.375) 100
	totaal	(24.376) 43,4	(31.812) 56,6	(5.490) 100
man	heeft een partner	42,7	57,3	(49.462) 100
	heeft geen partner	22,8	77,2	(61.040) 100
	totaal	(35.023) 31,7	(75.479) 68,3	(110.502) 100

Phi vrouwen = 0.07; p<0.001

Phi mannen = 0.21; p<0.001

Bijlage 3

Tabel 5.10

Logistische regressieanalyse van kans op inwilliging van asielaanvraag, N=161.897.

Mannen en vrouwen met kind, met partner en met een geboorteland met een bovengemiddelde kans op een inwilliging (model 9).

Model	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
vrouw	.538*	.523*	.377*	.366*	.478*	.313*	.051*	.096*	.280*	-.026
persoon reist na		1.11*				.708*	.682*	.720*	.707*	.549*
kind			.496*			.239*	.444*	.244*	.238*	.354*
partner				.719*		.388*	.369*	.577*	.386*	.523*
geboorteland					1.672*	1.592*	1.590*	1.586*	1.625*	1.663*
vrouw zonder kind							.411*			.191*
vrouw zonder partner								.563*		.089*
vrouw zonder bovengem. geboorteland									.088*	.087*
cohort 1										.664*
cohort 2										-.210*
Intercepten (B)	.893	.913	.978	1.111	1.710	1.888	1.907	1.983	1.917	2.191
-2 Log Likelihoods	23.64	126.97	884.78	791.75	85.48	1038.62	783.09	495.14	1025.08	1565.88

*p<0.001

Bijlage 4

Tabel 5.11

Logistische regressieanalyse van kans op inwilliging, N=161.897.

Mannen en vrouwen zonder kind, zonder partner en met een geboorteland met een benedengemiddelde kans op een inwilliging (model 9)

<i>Model</i>	<i>0</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>
vrouw	.538*	.523*	.377*	.366*	.478*	.313*	.462*	.660*	.367*	.741*
persoon reist na		1.11*				.708*	.682*	.720*	.707*	.549*
kind			.496*			.239*	.444*	.244*	.238*	.354*
partner				.719*		.388*	.369*	.577*	.386*	.523*
geboorteland					1.672*	1.592*	1.590*	1.586*	1.625*	1.663*
vrouw met kind							-.411*			-.191*
vrouw met partner								-.563*		-.089*
vrouw met bovengem. geboorteland									-.088*	-.087*
cohort 1										.664*
cohort 2										-.210*
Intercepten (B)	.893	.913	.978	1.111	1.710	1.888	1.907	1.983	1.917	2.191
-2 Log Likelihoods	23.64	126.97	884.78	791.75	85.48	1038.62	783.09	495.14	1025.08	1565.88

*p<0.001

Bijlage 5

Table 11
Binary Logistic Regression: Adjudicator Gender, Claimant Gender, and Country of Origin Yearly Average (Full Data)

	B	SE	Lower 95% CI	Odds ratio	Upper 95% CI	Significant
Constant	-2.599	0.026				***
Female IRB member	-0.142	0.018	0.837	0.868	0.899	***
Female claimant	0.476	0.019	1.551	1.610	1.672	***
Country of origin yearly average	4.970	0.042	132.613	144.002	156.442	***

Significant codes: *** = 0; ** = 0.001; * = 0.01; . = 0.05.

Bijlage 6

Table 3
Grant Rates (Adjudicator and Claimant Gender)

Gender	Decisions	Grant rate (%)	Expected grant rate (Country of origin) (%)
Female claimant	23,712	55.9	50.2
Female adjudicator	10,995	53.5	49.6
Male adjudicator	12,717	57.9	50.7
Male claimant	42,327	47.0	50.2
Female adjudicator	18,921	45.8	50.1
Male adjudicator	23,406	48.0	50.2
Total at IRB	66,039	50.2	50.2

Bijlage 7

**APPENDIX B: SEX-DISAGGREGATED REFUGEE CLAIM OUTCOMES,
1989-2003**

Period	Finalized	Accepted	Rejected	Abandoned	Withdrawn/ Other	% Accepted
Jan-Sept 2003						
Female	12,919	5,718	5,232	1,024	945	44
Male	17,789	6,834	7,836	1,873	1,246	38
2002						
Female	13,376	6,637	4,306	1,069	1,364	50
Male	19,292	8,585	6,800	2,013	1,894	45
2001						
Female	11,261	5,539	3,663	883	1,176	49
Male	17,106	7,815	5,888	1,767	1,636	46
2000						
Female	11,035	5,699	3,656	855	825	52
Male	17,856	8,289	6,543	1,819	1,205	46
1999						
Female	10,660	5,283	3,373	1,148	856	50
Male	17,301	7,685	6,008	2,454	1,144	44
1998						
Female	11,519	5,309	3,863	1,434	913	46
Male	17,828	7,602	6,372	2,637	1,217	43
1997						
Female	10,056	4,218	3,573	1,187	1,078	42
Male	14,699	5,797	5,427	2,169	1,306	39
1996						
Female	8,489	3,966	2,669	1,127	727	47
Male	13,309	5,576	4,350	2,254	1,129	42
1995						
Female	6,408	3,857	1,412	664	475	60
Male	10,417	5,677	2,531	1,459	750	54
1994						
Female	9,768	6,195	2,387	559	627	63
Male	15,013	8,573	4,054	1,414	972	57
1993						
Female	11,280	5,623	3,853	636	1,168	50
Male	18,257	7,989	7,378	1,576	1,314	44
1992						
Female	10,401	6,581	3,059	227	534	63
Male	17,324	9,799	6,522	538	465	57
1991						
Female	9,620	6,929	2,163	191	337	72
Male	18,310	12,140	5,335	461	374	66
1990						
Female	4,487	3,564	828	36	59	79
Male	8,926	6,741	1,896	156	133	76
1989						
Female	1,705	1,470	203	7	25	86
Male	3,904	3,264	544	37	59	84

Source: We produced this table from data provided to us by the IRB.

Bijlage 8**Table 9: Claimant/Member Gender Interaction**

	Coefficient	Marginal Effect	Coefficient	Marginal Effect
	(1)	(2)	(3)	(4)
Male board member	-0.0159 (0.0186)	-0.00629 (0.00737)	0.00942 (0.0206)	0.00371 (0.00814)
Male claimant	-0.260*** (0.0173)	-0.103*** (0.00683)	-0.254*** (0.0184)	-0.100*** (0.00726)
Male interaction	-0.0830*** (0.0232)	-0.0328*** (0.00912)	-0.0859*** (0.0249)	-0.0338*** (0.00977)
Law degree			0.0687*** (0.0141)	0.0271*** (0.00556)
Masters			0.0549*** (0.0149)	0.0217*** (0.00591)
Prev. work IRB/CIC			0.129*** (0.0189)	0.0510*** (0.00753)
Prev. work immigrants			0.0945*** (0.0199)	0.0374*** (0.00793)
Prev. work human rights			-0.954*** (0.104)	-0.306*** (0.0229)
Prev. adjudication experience			0.200*** (0.0238)	0.0793*** (0.00950)
Foreign educated			0.214*** (0.0227)	0.0852*** (0.00904)
Prev. law enforcement			-0.0600* (0.0335)	-0.0236* (0.0131)
Elapsed time			0.0000421*** (0.00000611)	0.0000166*** (0.00000241)
N	60451	60451	52828	52828

Note: Standard errors are shown in parentheses. Significance levels: * p<0.10 ** p<0.05 *** p<0.01. "Male interaction" is a dummy variable that takes a value of 1 if both the board member and claimant are male.

Bijlage 9

Table 1 Gender effects in Austrian asylum adjudications

Hypotheses variables	(a) Model 1		(b) Model 2	
	<i>B</i>	Clustered <i>SE</i>	<i>B</i>	Clustered <i>SE</i>
H1 (+) Female judge	.44**	.15	.40**	.15
H2 (+) Female applicant	.45***	.06	.95***	.16
Legal assistance	.10	.11	.07	.11
% female applicants in judge's caseload			1.13*	.49
H3 (-) Female judge × female applicant			-.01	.10
H4 (-) Female applicant × % female applicants in judge's caseload			-1.65***	.38
AC chamber				
A (Africa) (reference category)				
B (Western Balkan states)	-.49	.27	-.53*	.26
C (Asia, unless included in other chambers)	-.41	.27	-.45	.26
D (Post-Soviet states)	-.11	.23	-.27	.27
E (Turkey, Middle East, Armenia, Azerbaijan)	-.90**	.31	-.94**	.31
S (special cases)	-1.07***	.17	-1.11***	.17
Intercept	-.69***	.21	-.91***	.21
Observations	40,980		40,980	
Log-likelihood	-24,459		-24,398	
AIC	48,935		48,819	
% correctly predicted	68.91		68.87	

Cell entries report binary logistic regression coefficients with clustered standard errors at the level of individual judges. (+) indicates a hypothesized positive effect and (-) denotes a hypothesized negative effect. Model 1 tests for direct gender effects; Model 2 for interaction effects between judge and applicant gender and between applicant gender and the gender distribution within a judge's caseload

* $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$

Table 2 Gender effects in appeals decisions

(a) Model 1		
	Average marginal effect	95% Confidence interval
Female judge	.09	[.03, .15]
Female applicant	.09	[.07, .12]
Legal assistance	.02	[-.02, .07]
AC chamber		
A (Africa) (reference category)		
B (Western Balkan states)	-.11	[-.23, .01]
C (Asia, unless included in other chambers)	-.09	[-.21, .03]
D (Post-Soviet states)	-.03	[-.13, .08]
E (Turkey, Middle East, Armenia, Azerbaijan)	-.19	[-.31, -.07]
S (special cases)	-.22	[-.30, -.13]
(b) Model 2		
	Average marginal effect of female applicant	95% confidence interval
% female applicants in judge's caseload		
5%	.17	[.11, .22]
15%	.14	[.10, .17]
25%	.11	[.09, .14]
35%	.08	[.06, .10]
45%	.04	[.02, .07]
55%	.00	[-.03, .04]

Cell entries report average marginal effects with the corresponding 95% confidence intervals. Model 1 tests for direct gender effects; Model 2 for interaction effects between judge and applicant gender and between applicant gender and the gender distribution within a judge's caseload

Bijlage 10

TABLE 3
Longitudinal analysis of asylum decision making in the German Länder (BAMF, administrative courts, immigration authorities)

	Rejection rate				Rate of rejected appeals				Deportation rate			
	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4
Asylum expenditures (<i>t</i> -1)	-0.000324 (-0.43)			0.000329 (0.52)	0.0000488 (0.14)			0.0000776 (0.22)	-0.00130** (-2.57)			-0.00147*** (-4.33)
Police officers per 100,000 capita (<i>t</i> -1)	0.000398** (2.33)			0.000315 (1.36)	-0.000722*** (-5.07)			-0.000248 (-1.37)	-0.000179 (-0.75)			0.000245 (0.82)
Government years SPD (<i>t</i> -1)	-0.00772*** (-4.20)			-0.0121*** (-5.79)	-0.00299*** (-2.87)			-0.00485** (-2.12)	0.00105 (0.51)			0.00611*** (2.62)
Proportion of foreigners (<i>t</i> -1)		-0.203 (-0.64)		-0.157 (-0.78)		-0.0635 (-0.27)		0.0569 (0.31)		-0.0758 (-0.31)		0.453** (2.12)
Unemployment rate (<i>t</i> -1)		0.0117* (1.67)		0.00965 (1.34)		-0.0210*** (-3.58)		-0.0120 (-1.31)		-0.00714 (-1.23)		-0.0167*** (-3.81)
GDP per capita (<i>t</i> -1)		-0.00226 (-1.24)		-0.00466* (-1.80)		-0.00800*** (-5.03)		-0.00761*** (-6.32)		-0.00378*** (-2.61)		-0.00279 (-1.17)
Economic growth (<i>t</i> -1)		-0.00517 (-0.68)		-0.00109 (-0.17)		0.00126 (0.40)		0.00994 (1.32)		-0.0280*** (-2.63)		-0.0296*** (-4.09)
Government SPD			0.00657 (0.33)	0.0726*** (2.86)			-0.0564** (-2.12)	0.00986 (0.28)			-0.0720** (-2.21)	-0.159*** (-3.91)
Right votes (<i>t</i> -1)			0.0383*** (2.83)	0.00223 (0.11)			0.00724 (0.55)	-0.0246*** (-2.89)			0.0111 (0.49)	0.00316 (0.16)
Xenophobic attacks (<i>t</i> -1)			-0.0191 (-1.03)	-0.0191 (-1.27)			0.00408 (0.47)	0.00284 (0.27)			-0.0439** (-2.14)	-0.0179 (-1.50)
Rejection rate (<i>t</i> -1)					0.165 (1.60)			0.113 (1.09)	0.00303 (0.02)			0.0816 (0.66)
Rate of rejected appeals (<i>t</i> -1)									-0.0390 (-0.27)			-0.0259 (-0.24)
Constant	0.413*** (5.54)	0.423*** (4.37)	0.392*** (6.10)	0.588*** (5.65)	0.568*** (9.21)	0.822*** (9.53)	0.378*** (10.34)	0.820*** (10.05)	0.339** (2.04)	0.512*** (4.43)	0.403*** (5.34)	0.532*** (4.02)
<i>N</i>	126	128	128	126	111	128	128	111	96	96	96	96
<i>R</i> ²	0.441	0.466	0.463	0.514	0.432	0.408	0.337	0.501	0.212	0.219	0.195	0.449

t statistics in parentheses.
* $p < 0.10$, ** $p < 0.05$, *** $p < 0.01$.

Bijlage 11

TABLE 3
Recognition Rates, Shares, and Average Durations by Cantons

Cantons	Positive Decisions	Negative Decisions	Recognition Rate ^a	Share ^b	Average Duration ^c
Aargau	912	12,878	6.61	7.54	335
Appenzell Innerrhoden	45	355	11.25	0.22	237
Appenzell Ausserrhoden	109	1,351	7.47	0.80	295
Bern	1,769	23,956	6.88	14.07	400
Basel Landschaft	514	5,712	8.26	3.41	411
Basel Stadt	310	4,368	6.63	2.56	321
Fribourg	394	5,400	6.80	3.17	318
Genève	659	9,334	6.59	5.47	342
Glarus	106	917	10.36	0.56	346
Graubünden	351	4,707	6.94	2.77	291
Jura	158	1,733	8.36	1.03	303
Luzern	688	7,733	8.17	4.61	381
Neuchâtel	286	4,250	6.31	2.48	359
Nidwalden	105	741	12.41	0.46	278
Obwalden	78	637	10.91	0.39	310
St. Gallen	758	10,313	6.85	6.06	356
Schaffhausen	167	1,847	8.29	1.10	340
Solothurn	450	5,879	7.11	3.46	421
Schwyz	292	2,456	10.63	1.50	387
Thurgau	322	4,621	6.51	2.70	347
Ticino	361	6,413	5.33	3.70	365
Uri	67	818	7.57	0.48	327
Vaud	977	14,773	6.20	8.61	393
Valais	337	6,225	5.14	3.59	341
Zug	239	1,944	10.95	1.19	371
Zürich	2,471	30,553	7.48	18.06	488
Total	12,925	169,914	7.07	100.00	386

- a. Recognition rates are defined as the percentage of positive first decisions in relation to all first decisions.
b. Share of total applications corresponds approximately to the cantonal quotas.
c. The average duration is measured in days from the date at which an application is officially filed to its first decision.

Bijlage 12**Full Estimation Results of the Impact of the Cantonal Attributes on the Likelihood of a Positive Decision**

	<i>Model 1</i>	<i>Model 2</i>	<i>Model 3</i>	<i>Model 4</i>
Intercept	-14.3092*** (-77.64)	-13.3149*** (-61.70)	55.0283*** (14.30)	70.4442*** (17.61)
Language	.	-0.0296 (0.60)	.	-0.0577 (-0.97)
Size	0.971	4.116E-8 (1.22)	0.944	-9.3E-7*** (-6.75)
Size squared	—	1.000	—	1.000 8.04E-13*** (7.31)
Share of foreign population	—	-0.4658* (-2.27)	—	-19.8706*** (-8.52)
Share of “no” votes	—	0.628 0.00876** (3.11)	—	0.000 -0.0568*** (-5.07)
Share of foreigners × Share of No Votes	—	1.009	—	0.945 .3644*** (8.40)
Centralization	—	-0.1068* (-3.07)	—	1.440 -0.0447 (-0.98)
Government	—	0.899 -0.0114 (-0.46)	—	0.956 -0.00936 (-0.36)
AG	-0.1493* (-2.18)	—	-0.1427* (-2.00)	—
AI	0.861 0.3066 (1.73)	—	0.867 0.3167 (1.71)	—
AR	1.359 -0.2251 (-1.90)	—	1.373 -0.2501* (-2.02)	—
BE	0.799 0.0416 (0.65)	—	0.779 0.0444 (0.67)	—
BL	1.043 0.0411 (0.54)	—	1.045 0.0109 (0.14)	—
BS	1.042 -0.2934** (-3.44)	—	1.011 -0.3815*** (-4.29)	—
	0.746	—	0.683	—

	<i>Model 1</i>	<i>Model 2</i>	<i>Model 3</i>	<i>Model 4</i>
FR	-0.0187 (-0.23)	—	-0.0141 (-0.17)	—
GE	0.981 0.1026 (1.43)	—	0.986 0.0634 (0.85)	—
GL	1.109 0.1482 (1.18)	—	1.065 0.2776* (2.15)	—
GR	1.160 -0.1215 (-1.47)	—	1.320 -0.1674 (-1.94)	—
JU	0.886 0.1510 (1.44)	—	0.846 0.1107 (1.02)	—
LU	1.163 0.1474* (2.04)	—	1.117 0.1667* (2.21)	—
NE	1.159 -0.1496 (-1.72)	—	1.181 -0.1589 (-1.77)	—
NW	0.861 0.4231** (3.40)	—	0.853 0.4650** (3.56)	—
OW	1.527 0.2812* (2.00)	—	1.592 0.3102* (2.11)	—
SG	1.325 -0.1137 (1.61)	—	1.364 -0.1716* (-2.33)	—
SH	0.893 0.0784 (0.75)	—	0.842 0.1050 (0.98)	—
SO	1.081 0.00173 (0.02)	—	1.111 0.0165 (0.20)	—
SZ	1.002 0.2117* (2.40)	—	1.017 0.1756 (1.90)	—
TG	1.236 -0.2111* (-2.52)	—	1.192 -0.3151** (-3.61)	—
TI	0.810 -0.4143*** (-5.10)	—	0.730 -0.4718*** (-5.56)	—
UR	0.661 -0.1906 (-1.32)	—	0.624 -0.1259 (0.83)	—
VD	0.826 -0.0683 (-1.01)	—	0.882 -0.1225 (-1.74)	—
	0.934		0.885	

	<i>Model 1</i>	<i>Model 2</i>	<i>Model 3</i>	<i>Model 4</i>
VS	-0.2993** (-3.63)		-0.3624*** (-4.24)	
ZG	0.741 0.2964** (3.17)	—	0.696 0.2591** (2.65)	—
ZH	1.344 0.0777 (1.24)	—	1.296 0.0790 (1.21)	—
Age	1.081 -0.0203*** (-20.10)	-0.0183*** (-17.94)	-0.1528*** (-58.32)	-0.1506*** (-56.83)
Age squared	0.979	0.982	0.858 0.00237*** (49.38)	0.860 0.00236*** (48.16)
Gender	—	—	1.002	1.002
Gender × Age	0.8688*** (43.01)	0.8565*** (41.99)	-0.2703*** (-6.44)	-0.2804*** (-6.57)
Gender × Age squared	2.387	2.355	0.763 0.1084*** (26.25)	0.755 0.1098*** (26.27)
Marital status	—	—	1.114 -0.00153*** (-21.86)	1.116 -0.00156*** (-21.97)
Gender × Marital Status	0.4748*** (18.77)	0.4419*** (17.33)	0.998 0.8902*** (24.19)	0.998 0.8678*** (23.39)
Date of decision	1.608	1.556	2.436 -0.5855*** (-10.44)	2.382 -0.6198*** (-10.93)
Date squared	—	—	0.557 0.00084*** (64.62)	0.538 0.000836*** (59.71)
Duration	1.001	1.001	-0.00973*** (-15.23)	-0.0118*** (-17.96)
Ex-Yugoslavia	—	—	4.173E-7*** (15.82)	5.004E-7*** (18.45)
Date × Yug	-0.00031*** (-10.69)	-0.00034*** (-11.72)	1.000 -0.00042*** (-13.55)	1.000 -0.00045*** (-14.52)
Date Squared × Yug	1.000	1.000	1.000	1.000
Turkey	0.5845*** (22.92)	0.6156*** (23.68)	-347.7*** (-39.59)	-385.4*** (-43.34)
	1.795	1.851	0.000 0.0601*** (42.32)	0.000 0.0619*** (43.29)
	—	—	1.062 -2.4E-6*** (-42.16)	1.064 -2.48E-6*** (-42.99)
	1.0712*** (35.59)	1.0927*** (35.94)	1.000 -98.6736*** (-16.48)	1.000 -110.3*** (-18.07)
	2.915	2.982	0.000	0.000

	<i>Model 1</i>	<i>Model 2</i>	<i>Model 3</i>	<i>Model 4</i>
Date × Tur	—	—	0.0156*** (15.68)	0.0176*** (17.25)
Date Squared × Tur	—	—	1.016 -6.08E-7*** (-14.75)	1.018 -6.87E-7*** (-16.34)
Sri Lanka	-2.0798*** (-27.19)	-2.0390*** (-26.28)	1.000 -21.7067 (-1.41)	1.000 -32.1446* (-2.07)
Date × Sri	0.125	0.130	0.000 0.00391 (1.52)	0.000 0.00562* (2.16)
Date Squared × Sri	—	—	1.004 -1.86E-7 (-1.73)	1.006 -2.56E-7* (-2.36)
Lebanon	-3.1027*** (-12.72)	-3.0710*** (-12.59)	1.000 -3.2762*** (-13.41)	1.000 -3.2339*** (-13.23)
Pakistan	0.045 -0.4451*** (-5.01)	0.046 -0.4774*** (-5.25)	0.038 -0.3949*** (-4.41)	0.039 -0.4404*** (-4.80)
Somalia	0.641 -2.1604*** (-17.99)	0.620 -2.1274*** (-17.60)	0.674 -2.1933*** (-17.95)	0.644 -2.1533*** (-17.46)
Romania	0.115 -1.0965*** (-9.80)	0.119 -1.0657*** (-9.29)	0.112 -1.4264*** (-12.58)	0.116 -1.3760*** (11.83)
Diagnostics	0.334	0.344	0.240	0.253
Chi-square	13,875.354 (38 <i>df</i>)	12,429.045 (18 <i>df</i>)	20,967.074 (49 <i>df</i>)	20,273.707 (31 <i>df</i>)
Gamma	0.583	0.579	0.684	0.682
Concordant pairs (%)	78.6	78.4	83.8	83.6
<i>N</i>	185,790	181,100	185,790	181,100

NOTE: Entries are unstandardized parameter estimates, *t*-statistics in parentheses, and odds ratios. If the odds ratio is smaller than 1, an increase in the independent variable decreases the probability of a positive decision, everything else being equal. In the event that it is larger than 1, the probability of the event increases. A value of 1 leaves the odds unchanged. The outcome variable takes the value 1 if an asylum application is accepted (0 otherwise). We indicate the cantons with their official abbreviations: AG = Aargau; AI = Appenzell Innerrhoden; AR = Appenzell Ausserrhoden; BE = Bern; BL = Basel Landschaft; BS = Basel Stadt; FR = Fribourg; GE = Genève; GL = Glarus; GR = Graubünden; JU = Jura; LU = Luzern; NE = Neuchâtel; NW = Nidwalden; OW = Obwalden; SG = St. Gallen; SH = Schaffhausen; SO = Solothurn; SZ = Schwyz; TG = Thurgau; TI = Ticino; UR = Uri; VD = Vaud; VS = Valais; ZG = Zug; ZH = Zürich.

p* < .05. *p* < .01. ****p* < .0001.